CLASS - 4

SEMESTER - 1

(ENGLISH-ODIA VERSION)

S. No.	SUBJECT	Page No.
1.	MATHS - MATHS MAGIC	1 - 134
2.	EVS - OUR WONDERFUL WORLD	135 - 267

© Government of Andhra Pradesh, Amaravati

First Published 2020

New Impression - 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026

DISCLAIMER

Any form of copying of the content, information and illustrations from this textbook is a punishable offence.

AP SCERT

All rights reserved

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior permission in writing of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published. Without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser. The copyright holder of this book is the Commissioner of School Education, Amaravati, Andhra Pradesh.

This book has been printed on 70 GSM SS Maplitho, Title Page 220 GSM, White Art Card.

Published by Samagra Shiksha & SCERT - Government of Andhra Pradesh, Amaravati.

Vande Mataram

Vande Mataram!

Sujalam, suphalam, malayaja shitalam,

Shasyashyamalam, Mataram!

Vande Mataram!

Shubhrajyotsna pulakitayaminim,

Phullakusumita drumadala shobhinim,

Suhasinim sumadhura bhashinim,

Sukhadam varadam, Mataram!

Vande Mataram, Vande Mataram!

- Bankimchandra Chatterji

ବନ୍ଦେ ମାତରମଂ

ବନ୍ଦେ ମାତରମଂ!

ସୁଜଳାଂ ସୁଫଳାଂ ମଳୟଜ ଶୀତଳାଂ

ଶସ୍ୟ ଶ୍ୟାମଳାଂ, ମାତରଂ

ବନ୍ଦେ ମାତରଂ!

ଶୁଭ୍ର ଜ୍ୟୋସ୍ନା ପୁଲକିତୟାମିନୀଂ

ଫୁଲ୍ଲକୁସୁମିତ ଦ୍ରୁମଦଳ ଶୋଭିନୀଂ

ସୁହାସିନୀଂ ସୁମଧୁର ଭାଷିଣୀଂ

ସୁଖଦାଂ ବରଦାଂ ମାତରଂ

ବନ୍ଦେ ମାତରମଂ! ବନ୍ଦେ ମାତରମଂ!

– ବଙ୍କିମ ଚନ୍ଦ୍ର ଚାଟାର୍ଜୀ

AP SCERT

Our National Anthem | ଆମ ଜାତୀୟ ସଙ୍ଗୀତ

Jana-gana-mana-adhinayaka jaya he
Bharata-bhagya-vidhata
Panjaba-Sindhu-Gujarata-Maratha
Dravida-Utkala-Banga
Vindhya-Himachala-Yamuna-Ganga
uchchala-jaladhi-taranga
Tava Subha name jage,
tava subha asisa mage,
gahe tava jaya-gatha.
Jana-gana-mangala-dayaka jaya he
Bharata-bhagya-vidhata.
Jaya he, Jaya he, Jaya he,
jaya jaya jaya jaya he.

- Rabindranath Tagore

ଜନ ଗଣ ମନ ଅଧିନାୟକ ଜୟ ହେ !
ଭାରତ ଭାଗ୍ୟ ବିଧାତା !
ପଞ୍ଜାବ, ସିନ୍ଧୁ, ଗୁଜରାଟ, ମରାଠା,
ଦ୍ରାବିଡ଼, ଉତ୍କଳ, ବଙ୍ଗ !
ବିନ୍ଧ୍ୟ, ହିମାଚଳ, ଯମୁନା, ଗଙ୍ଗା !
ଉଚ୍ଛଳ ଜଳଧି ତରଙ୍ଗ !
ତବ ଶୁଭ ନାମେ ଜାଗେ !
ତବ ଶୁଭ ଆଶିଷ ମାଗେ !
ଗାହେ ତବ ଜୟ ଗାଥା !
ଜନ ଗଣ ମଙ୍ଗଳ ଦାୟକ ଜୟ ହେ !
ଭାରତ ଭାଗ୍ୟ ବିଧାତା !
ଜୟ ହେ ! ଜୟ ହେ ! ଜୟ ହେ !
ଜୟ ଜୟ ଜୟ ଜୟ ହେ !

– ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ଠାକୁର

Printed in India
at the A.P. Govt., Text Book Press
Amaravathi, Andhra Pradesh

Pledge | ଶପଥ

India is my country. All Indians are my brothers and sisters.
I love my country and I am proud of its rich and varied heritage.
I shall always strive to be worthy of it.
I shall give my parents, teachers and all elders respect,
and treat everyone with courtesy. I shall be kind to animals.
To my country and my people, I pledge my devotion.
In their well-being and prosperity alone lies my happiness.

- Pydimarri Venkata Subba Rao

ଭାରତ ମୋର ମାତୃଭୂମି । ସମସ୍ତ ଭାରତୀୟ ମୋର ଭାଇ ଓ ଭଉଣୀ ।
ମୁଁ ମୋ ଦେଶକୁ ଭଲପାଏ ଏବଂ ଏହାର ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ନାନାବିଧ ପରମ୍ପରା ପାଇଁ ମୁଁ ଗର୍ବିତ ।
ମୁଁ ଏହାର ଯୋଗ୍ୟ ସନ୍ତାନ ହେବା ପାଇଁ ସର୍ବଦା ଚେଷ୍ଟା କରିବି ।
ମୁଁ ମୋର ପିତାମାତା, ଗୁରୁ ଏବଂ ସମସ୍ତ ଗୁରୁଜନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଦେଖାଇବି ଓ
ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭଦ୍ର ବ୍ୟବହାର ଦେଖାଇବି । ମୁଁ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ସଦୟ ରହିବି ।
ମୋ ଦେଶ ଓ ଦେଶବାସୀଙ୍କ ସେବା କରିବା ପାଇଁ ମୁଁ ଶପଥ ନେଉଅଛି ।
ସେମାନଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ ଓ ଉନ୍ନତିରେ ହିଁ ମୋର ସୁଖ ନିହିତ ।

– ପାଇଡ଼ିମାରି ୱେଙ୍କାଟା ସୁବ୍ବାରାଓ

National Education Policy 2020

This textbook is designed in alignment with the National Education Policy (NEP) 2020 and the National Curriculum Framework for School Education (NCF-SE) 2023, highlighting the vision and goals of Mathematics education. "Mathematics is the study of numbers, shapes, patterns and relationships that help us understand the world around us. We use Mathematics in our daily life while counting, shopping, cooking, playing games and observing nature. As envisioned in NEP 2020, Mathematics education focuses on developing basic numeracy, logical thinking, problem-solving skills and mathematical intuition. It encourages children to observe patterns, think clearly, explain their ideas, and make correct decisions. When Mathematics is taught in a joyful and activity-based way, it creates curiosity, wonder and confidence in children and helps them develop a lifelong love for learning and applying Mathematics in real-life situations.

AP SCERT

Curricular Goals and Competencies

As per NCF-SE 2023, learning at the Middle Stage builds on concepts from the Preparatory Stage and gradually moves towards abstraction for wider application. At this stage, learners deepen their understanding of the number system, geometry, and patterns. These areas are explored through activities that support conceptual clarity and mathematical thinking. The table below presents the aligned Curricular Goals and Competencies for the Middle Stage as a reference for classroom teaching and learning.

CG-1 Understands numbers (counting numbers and fractions), represents whole numbers using the Indian place value system, understands and carries out the four basic operations with whole numbers, and discovers and recognises patterns in number sequences	C-1.1 Represents numbers using the place value structure of the Indian number system, compares whole numbers, and knows and can read the names of very large numbers C-1.2 Represents and compares commonly used fractions in daily life (such as ½, ¼) as parts of unit wholes, as locations on number lines and as divisions of whole numbers C-1.3 Understands and visualises arithmetic operations and the relationships among them, knows addition and multiplication tables at least up to 10 × 10 (*Pahade*) and applies the four basic operations on whole numbers to solve daily life problems C-1.4 Recognises, describes, and extends simple number patterns such as odd numbers, even numbers, square numbers, cubes, powers of 2, powers of 10, and Virahanka–Fibonacci numbers.
CG-4 Develops problem-solving skills with procedural fluency to solve mathematical puzzles as well as daily-life problems, and as a step towards developing computational thinking	C-4.1 Solves puzzles and daily-life problems involving one or more operations on whole numbers (including word puzzles and puzzles from 'recreational' areas, such as the construction of magic squares) C-4.2 Learns to systematically count and list all possible permutations or combination given a constraint, in simple situations (e.g., how to make a committee of two people from a group of five people) C-4.3 Selects appropriate methods and tools for computing with whole numbers, such as mental computation, estimation, or paper-pencil calculation, in accordance with the context
CG-5 Knows and appreciates the development in India of the decimal place value system that is used around the world today	C-5.1 Understands the development of zero in India and the Indian place value system for writing numerals, the historyof its transmission to the world, and its modern impact on our lives and in all technology.

APSCERT

Maths Magic

ଗଣିତ କୁହୁକ

Class (ଶ୍ରେଣୀ) - 4

Semester (ସେମିଷ୍ଟର୍) - 1

Unit No. ଅଧ୍ୟାୟ ସଂଖ୍ୟା	Name of the Unit ଅଧ୍ୟାୟର ନାମ	Month ମାସ	Pages ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା
	Readiness (Refer to Readiness book) ପ୍ରସ୍ତୁତି	**June** ଜୁନ୍	
1.	**Large Numbers** ବୃହତ୍ ସଂଖ୍ୟା	**July** ଜୁଲାଇ	**2-43**
2.	**Addition** ଯୋଗ	**August** ଅଗଷ୍ଟ	**44-69**
3.	**Subtraction** ବିୟୋଗ	**August - September** ଅଗଷ୍ଟ - ସେପ୍ଟେମ୍ବର	**70-103**
4.	**Multiplication** ଗୁଣନ	**October** ଅକ୍ଟୋବର	**104-133**
	Mind Map		**134**

AP SCERT

Z5Y1I3

Teacher corner

M9C6T7

Student corner

UNIT - 1

Large Numbers

I3E2D2

Learner will be able to

- Read and write 5-digit number.(CG-1)
- Determine face and place value of digits in 5-digit number.(CG-1)
- Write expanded and short forms of 5-digit numbers.(CG-1)
- Order 5-digit numbers by comparing their place values.(CG-1)
- Use 5-digit number in daily life.(CG-4)
- Read and write Roman numbers.(CG-5)

1.0 Introduction

Observe the following picture. Have you seen people in your village doing these works? Potter, Blacksmith, Cobbler, Farmer, Drummer, Washerman, Tailor, Shepherd, Poultry worker and Agriculture labourers. They are professionals to help us in doing the things.



© SCERT

ଅଧ୍ୟାୟ - 1

ବୃହତ୍ ସଂଖ୍ୟା

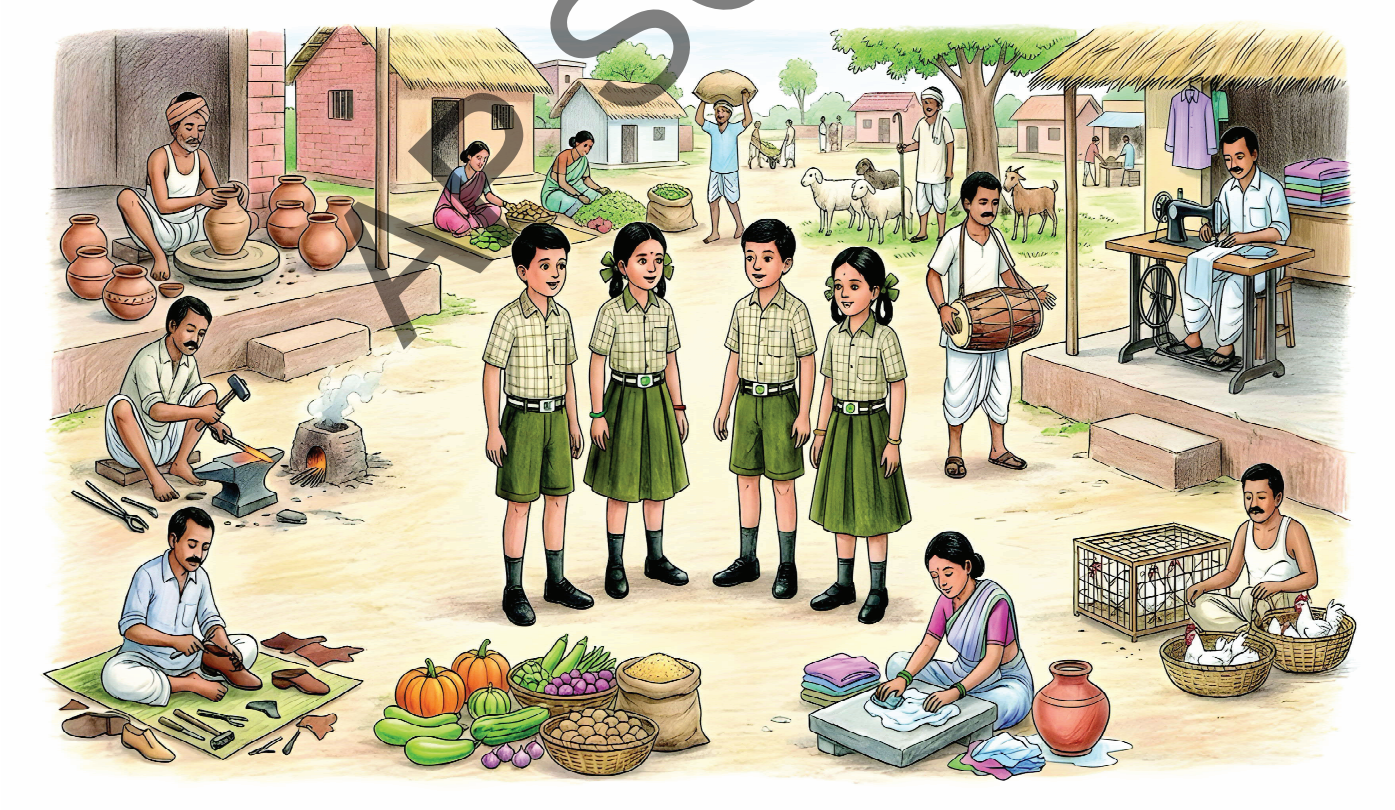
I1E2N7

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଏହା ଜାଣିପାରିବେ :

- 5-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖିବେ ଓ ପଢ଼ିବେ । (CG-1)
- 5-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବେ । (CG-1)
- 5-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାର ବିସ୍ତାରିତ ଓ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ରୂପ ଲେଖିପାରିବେ । (CG-1)
- ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ 5-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ କ୍ରମରେ ଲେଖିବେ ଓ ତୁଳନା କରିବେ । (CG-1)
- ନିତି ଦିନିଆ ଜୀବନରେ 5-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ । (CG-4)
- ରୋମାନ୍ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ିବେ ଓ ଲେଖିବେ । (CG-5)

1.0 ଉପକ୍ରମ

ନିମ୍ନ ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର । ତୁମେ ଏହି କାମଗୁଡ଼ିକ କରୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ତୁମ ଗ୍ରାମରେ ଦେଖିଅଛ କି ? କୁମ୍ଭାର, କମାର, ମୋଚି, ଚାଷୀ, ଢୋଲିଆ, ରଜକ, ଦର୍ଜୀ, ମେଷପାଳକ, କୁକୁଡ଼ା ପାଳକ ଓ କୃଷି ଶ୍ରମିକ । ସେମାନେ ବୃତ୍ତିଗତ ଭାବେ ଆମକୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି ।



APSCERT

Can we do all the above jobs on our own? No, we can't. They help us a lot. Have you ever thought of their daily income / earnings? Their monthly income is not fixed. It depends on the work they do.

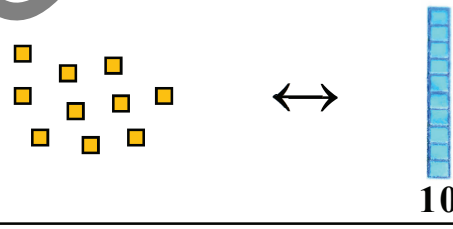
John wanted to know how much they earn. He met these people and enquired about their monthly income. He noted the information and his findings are as follows.

Write the monthly incomes (numbers) in words in the given table.

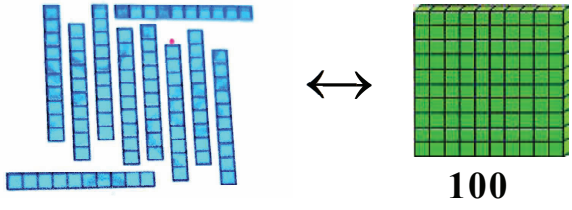
Professions	Daily income (₹)	Monthly income/ 30 days (₹)	Number in Words
Potter	290	8,700	Eight thousand seven hundred.
Blacksmith	300	9,000	
Cobbler	250	7,500	
Washer man	315	9,450	
Drummer	275	8,250	
Tailor	325	9,750	
Shepherd	270	8,100	
Poultry worker	275	8,250	
Agricultural labour	280	8,400	

1.1 Formation of Large Numbers.

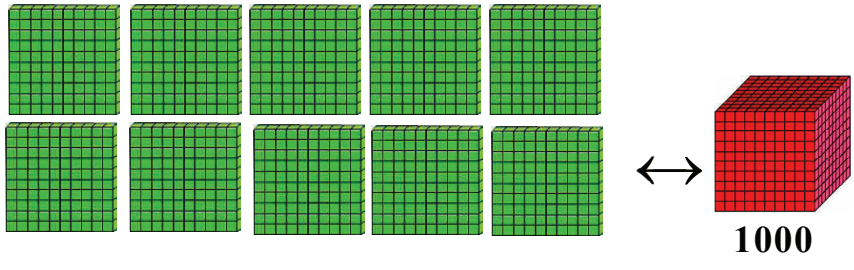
10 Ones = 1 Ten



10 Tens = 1 Hundred



10 Hundreds = 1 Thousand



AP SCERT

ଏହି ସମସ୍ତ କାମ ଆମ ପାଇଁ ଆମେ କରିପାରିବା କି ? କରିପାରିବା ନାହିଁ । ସେମାନେ ଆମକୁ ଅନେକ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଦୈନିକ ମଜୁରୀ ବିଷୟରେ କେବେ ଚିନ୍ତା କଲ କି ? ସେମାନଙ୍କର ମାସିକ ଆୟ ସ୍ଥିର ନୁହେଁ । ତାହା ସେମାନେ କରିବା କାମ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାଏ ।

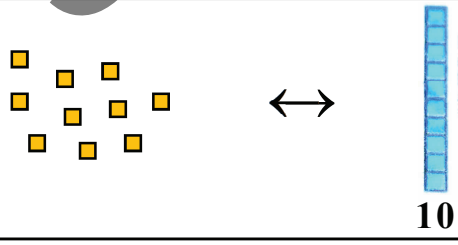
ଜାନ୍ ସେମାନେ କେତେ ଆୟ କରନ୍ତି ଜାଣିବା ପାଇଁ ଚାହିଁଲା । ସେ ସେମାନଙ୍କୁ ମିଶି ସେମାନଙ୍କ ମାସିକ ଆୟ ତଦନ୍ତ କରି ଜାଣିପାରିଲା । ସେ ଜାଣିଥିବା ସମାଚାରକୁ ନିମ୍ନଭଳି ଲିପିବଦ୍ଧ କଲା ।

ଦିଆଯାଇଥିବା ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ମାସିକ ଆୟଗୁଡ଼ିକୁ (ସଂଖ୍ୟା) ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖ ।

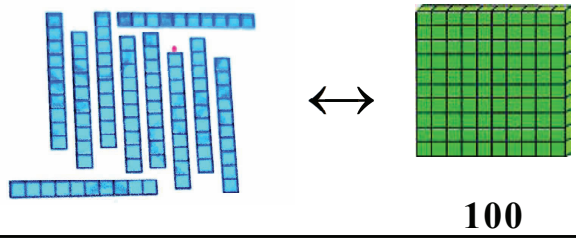
ବୃତ୍ତି	ଦୈନିକ ଆୟ(₹)	ମାସିକ ଆୟ(₹)	ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ଅକ୍ଷରରେ
କୁମ୍ଭାର	290	8,700	ଆଠ ହଜାର ସାତ ଶହ
କମାର	300	9,000	
ମୋଚି	250	7,500	
ରଜକ	315	9,450	
ଢୋଲିଆ	275	8,250	
ଦର୍ଜୀ	325	9,750	
ମେଷ ପାଳକ	270	8,100	
କୁକୁଡ଼ା ପାଳକ	275	8,250	
କୃଷି ଶ୍ରମିକ	280	8,400	

1.1 ବୃହତ ସଂଖ୍ୟା ଗଠନ

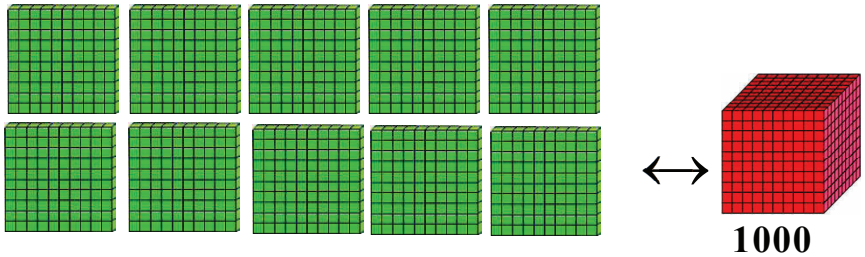
10 ଏକ = 1 ଦଶ



10 ଦଶ = 1 ଶହ



10 ଶହ = 1 ହଜାର

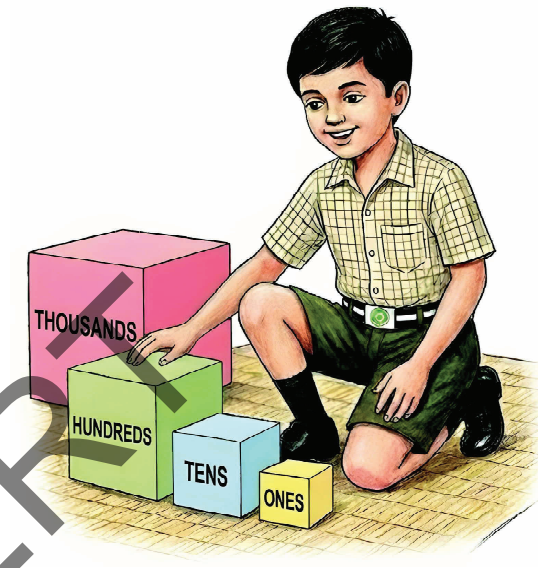


AP SCERT

We observe that :	**10 Ones**	**= 1 Ten**	**= 10**
	10 Tens	**= 1 Hundred**	**= 100**
	10 Hundreds	**= 1 Thousand**	**= 1000**

Now visualize One (1), Ten (10), Hundred (100) and Thousand (1000) using Blocks, Tokens and Arrow Cards.

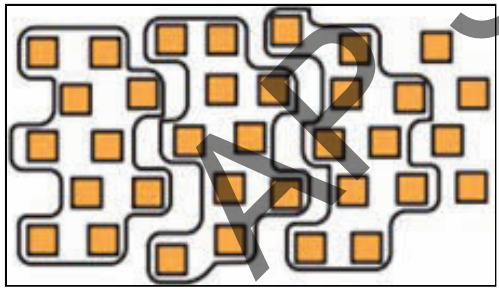
Blocks	
Tokens	1 10 100 1000
Arrow Cards	1 10 100 1000



Look at the pictures below . Circle as many groups of 10 Ones or 10 Tens as possible. Write the final number against the following pictures.

34 Ones

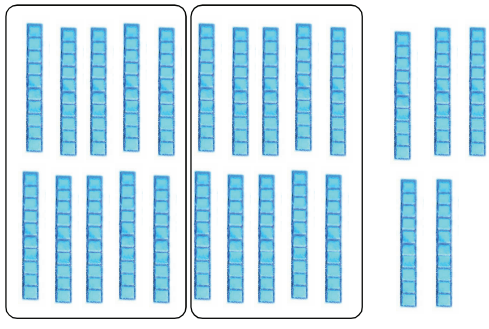
1.



34 Ones
30 Ones + 4 Ones
=3 Tens + 4 Ones

Hundreds	**Tens**	**Ones**
0	**3**	**4**
34		

2.



25 Tens
20 Tens + 5 Tens + 0 Ones
=2 Hundreds + 5 Tens + 0 Ones

Hundreds	**Tens**	**Ones**
2	**5**	**0**
250		

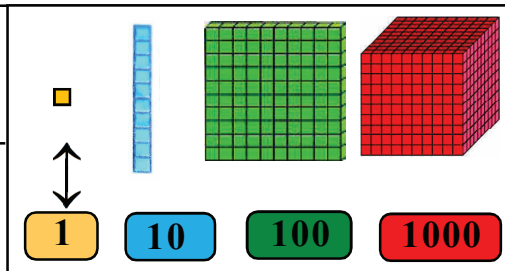
© SCERT

ଆମେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ଯେ : 10 ଏକ = 1 ଦଶ = 10

10 ଦଶ = 1 ଶହ = 100

10 ଶହ = 1 ହଜାର = 1000

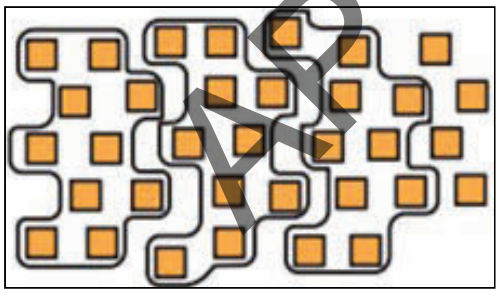
ବର୍ତ୍ତମାନ ବ୍ଲକ୍, ଟୋକେନ୍ ଏବଂ ତୀର କାର୍ଡ଼ ବ୍ୟବହାର କରି ଏକ (1), ଦଶ (10), ଶହ (100) ଏବଂ ହଜାର (1000) କୁ ଦୃଶ୍ୟମାନ କଲେ

ବ୍ଲକ୍	
ଟୋକେନ୍	1 10 100 1000
ତୀର କାର୍ଡ଼	1 10 100 1000



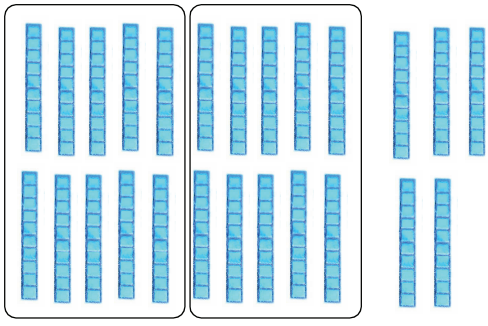
ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଦେଖ । ଦଶଟି ଏକ କିମ୍ବା ଦଶଟି ଦଶକୁ ସମ୍ଭବ୍ୟ ସମସ୍ତ ସମୂହକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଅ । ନିମ୍ନ ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଶେଷ ସଂଖ୍ୟାଟି ଲେଖ ।

34 ଏକ

1. 

34 ଏକ
30 ଏକ + 4 ଏକ
= 3 ଦଶ + 4 ଏକ

ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
0	3	4
34		

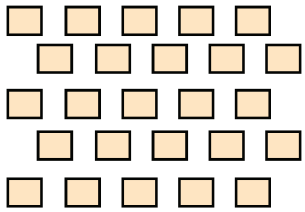
2. 

25 ଦଶ
20 ଦଶ + 5 ଦଶ + 0 ଏକ
= 2 ଶହ + 5 ଦଶ + 0 ଏକ

ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
2	5	0
250		

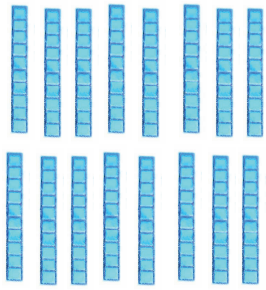
AP SCERT

3. Circle 10s and write the final number in the blanks.



___ Ones
___ Ones + ___ Ones
=___ Tens + ___Ones

Hundreds	Tens	Ones
___	___	___
	___	



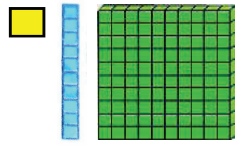
___ Tens
__ Tens + __ Tens + __Ones
=__ Hundreds + __ Tens + __Ones

Hundreds	Tens	Ones
___	___	___
	___	

Do these

Identify and write the numbers for each of the following in your note book. Draw the pictures like these if needed.

a) 12 Ones b) 17 Ones c) 39 Ones



d) 35 Tens e) 86 Tens

We also make groups to the given numbers in the following way.

Observe the following.

1) 1 Ten and 27 Ones

= 1 Ten + 20 Ones + 7 Ones
= 1 Ten + 2 Tens + 7 Ones
= 3 Tens + 7 Ones
= 37

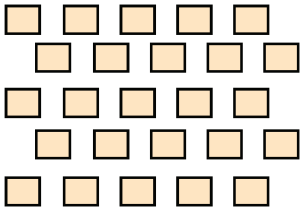
2) 10 Tens and 6 Ones

= 10 Tens + 6 Ones
= 1 Hundred + 0 Tens + 6 Ones
= 106



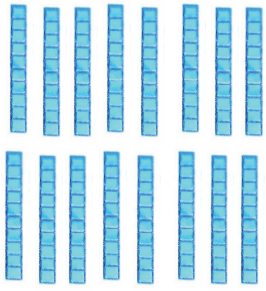
AP SCERT

3. **10 ଲେଖାଏଁକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ଏବଂ ଶେଷ ସଂଖ୍ୟାଟି ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ଲେଖ ।**



____ଏକ
____ ଏକ + ____ ଏକ
= ____ ଦଶ + ____ ଏକ

ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
___	___	___
	____	

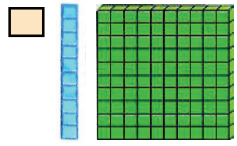


___ଦଶ
__ ଦଶ + __ଦଶ + __ଏକ
= __ ଶହ + __ଦଶ + __ଏକ

ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
___	___	___
	____	

ଏହା କର

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଚିହ୍ନଟକର ଏବଂ ତୁମ ଖାତାରେ ଲେଖ । ଆବଶ୍ୟକସ୍ଥଳେ ଏହିଭଳି ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କର ।



ଅ) 12 ଏକ ଆ) 17 ଏକ ଇ) 39 ଏକ

ଈ) 35 ଦଶ ଉ) 86 ଦଶ

ଆମେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ନିମ୍ନ ଉପାୟରେ ମଧ୍ୟ ସମୂହ ଗଠନ କରିପାରିବା ।

ନିମ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକର :

1) 1 ଦଶ ଏବଂ 27 ଏକ

= 1 ଦଶ + 20 ଏକ + 7 ଏକ

= 1 ଦଶ + 2 ଦଶ + 7 ଏକ

= 3 ଦଶ + 7 ଏକ

= 37

2) 10 ଦଶ ଏବଂ 6 ଏକ

= 10 ଦଶ + 6 ଏକ

= 1 ଶହ + 0 ଦଶ + 6 ଏକ

= 106



AP SCERT

3) 2 Hundreds , 13 Tens and 7 Ones

= 2 Hundreds + 10 Tens + 3 Tens + 7 Ones

= 2 Hundreds + 1 Hundred + 3 Tens + 7 Ones

= 3 Hundreds + 3 Tens + 7 Ones

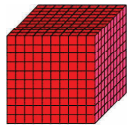
= 337

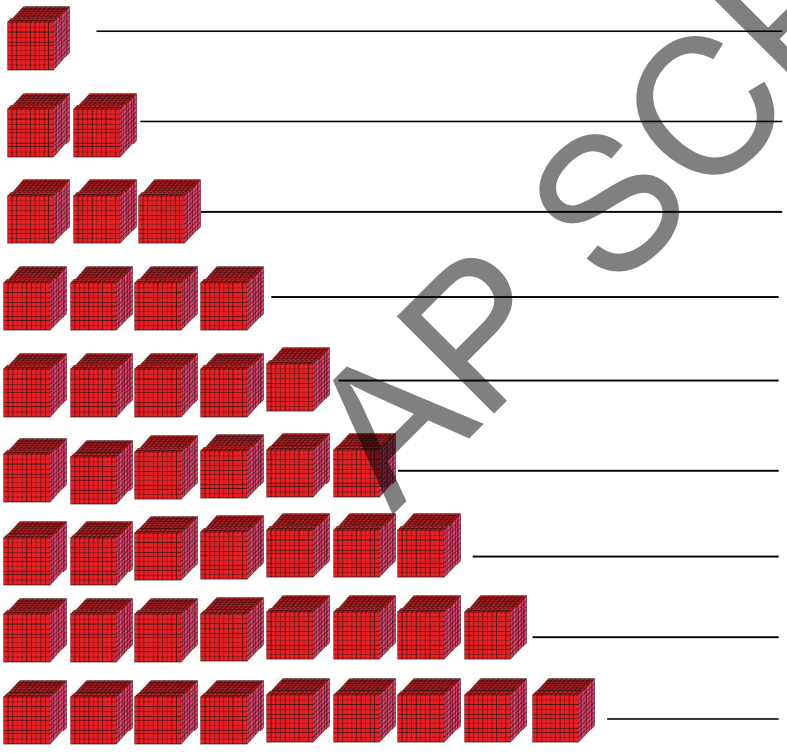
Do these Identify and write the numbers for each of the following

a) 11 Tens and 14 Ones

b) 34 Tens and 12 Ones

c) 5 Hundreds, 24 Tens and 6 Ones

If one block  represents one thousand (1000) then



1,000 - one thousand.

2,000 - _____

3,000 - _____

4,000 - _____

5,000 - _____

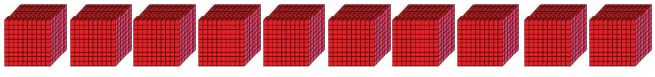
6,000 - _____

7,000 - _____

8,000 - _____

9,000 - _____

How to write the number for 10 blocks? It is ten thousand. This is the smallest 5-digit number. It can be written as 10,000.



_____ 10,000 - _____

AP SCERT

3) 2 ଶହ , 13 ଦଶ ଏବଂ 7 ଏକ

= 2 ଶହ + 10 ଦଶ + 3 ଦଶ + 7 ଏକ

= 2 ଶହ + 1 ଶହ + 3 ଦଶ + 7 ଏକ

= 3 ଶହ + 3 ଦଶ + 7 ଏକ

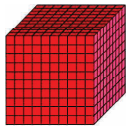
= 337

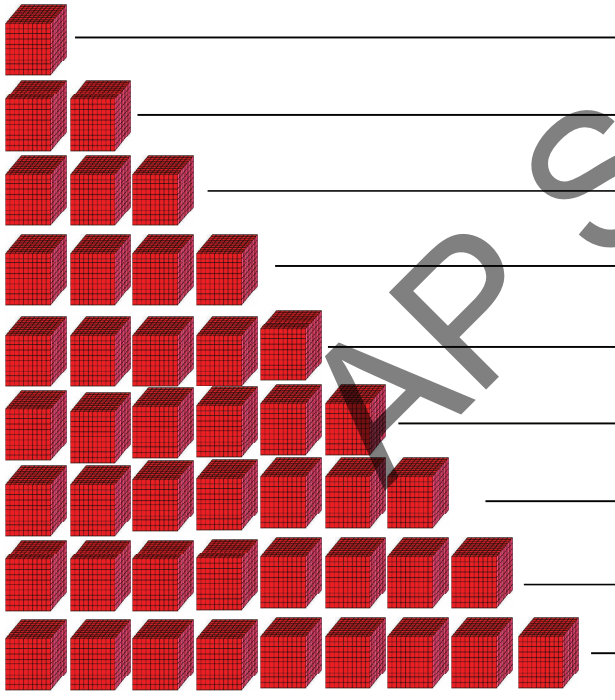
ଏହା କର ନିମ୍ନରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କର ଏବଂ ଲେଖ ।

ଅ) 11 ଦଶ ଏବଂ 14 ଏକ

ଆ) 34 ଦଶ ଏବଂ 12 ଏକ

ଇ) 5 ଶହ, 24 ଦଶ ଏବଂ 6 ଏକ

ଯଦି ଏକ ବ୍ଲକ୍  ଏକ ହଜାର (1000) କୁ ସୂଚାଏ, ତେବେ



1,000 - ଏକ ହଜାର.

2,000 - _____

3,000 - _____

4,000 - _____

5,000 - _____

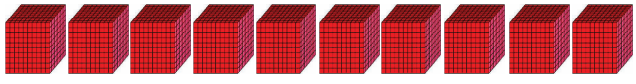
6,000 - _____

7,000 - _____

8,000 - _____

9,000 - _____

10 ଟି ବ୍ଲକ୍‌କୁ ସମାନ ହେବା ସଂଖ୍ୟା କିପରି ଲେଖାଯାଏ ? ଏହା ଦଶ ହଜାରକୁ ସମାନ । ଏହା ପାଞ୍ଚ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟା ଅଟେ । ଏହାକୁ 10,000 ଭାବରେ ଲେଖାଯାଇ ପାରିବ ।

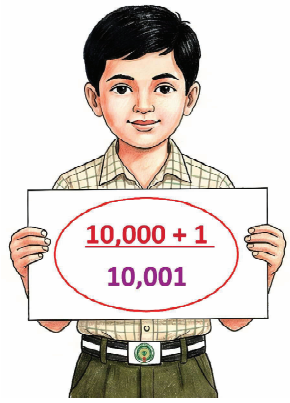


_____ 10,000 - _____

AP SCERT

Now observe the following.

9 + 1	=	10	10 + 1	=	11
99 + 1	=	100	100 + 1	=	101
999 + 1	=	1000	1000 + 1	=	1001
9999 + 1	=	10000	10000 + 1	=	10001

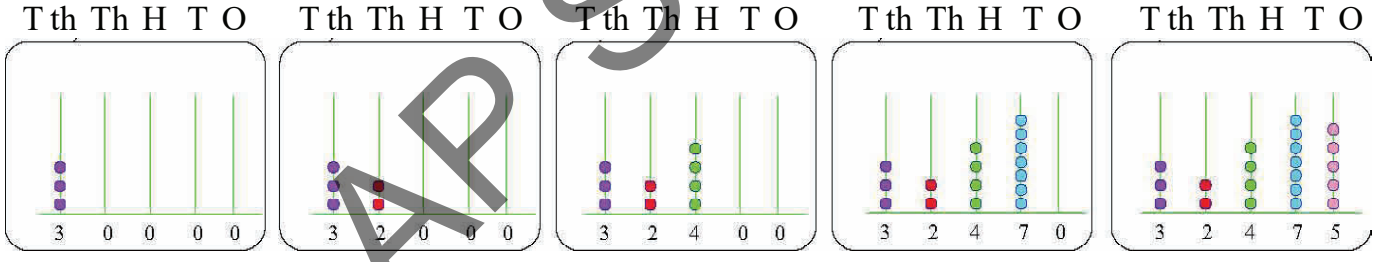


Can you write the next numbers?

10,000 + 1 10,001	10,000 + 2 10,002	10,000 + 3 10,003	10,000 + 4 10,004
Ten Thousand One	Ten Thousand Two	Ten Thousand Three	Ten Thousand Four
10,000 + 5 10,005			

1.2. Let us represent the numbers on the Spike Abacus

Observe the numbers represented as per the beads on Spike Abacus.

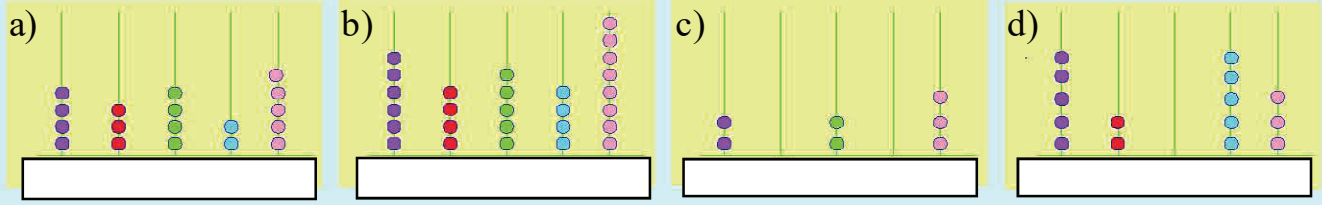


Do these

1. Represent the given numbers with beads on the Spike Abacus.

a) 5 5 5 5 5 b) 6 0 0 0 8 c) 7 0 3 0 4 d) 8 7 3 4 2

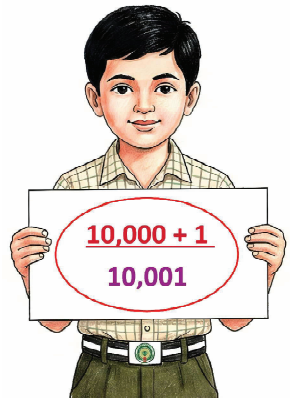
2. Write numbers by reading the beads on the Spike Abacus.



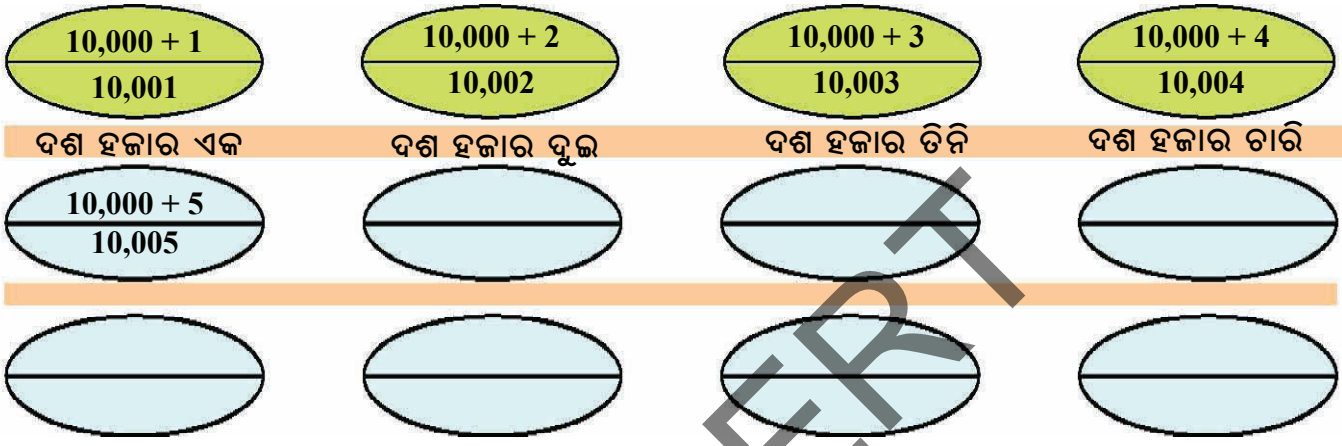
AP SCERT

ବର୍ତ୍ତମାନ ନିମ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର ।

9 + 1	=	10		10 + 1	=	11
99 + 1	=	100		100 + 1	=	101
999 + 1	=	1000		1000 + 1	=	1001
9999 + 1	=	10000		10000 + 1	=	10001



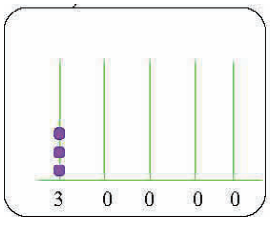
ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ତୁମେ ଲେଖିପାରିବ କି ?



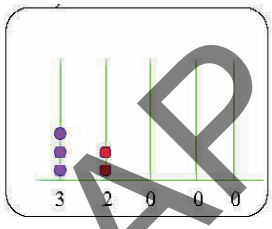
1.2. ମାଳି ଦଣ୍ଡ ଉପରେ ସଂଖ୍ୟା ଦର୍ଶାଇବା

ମାଳିଦଣ୍ଡରେ ଥିବା ମାଳି ଅନୁଯାୟୀ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର :

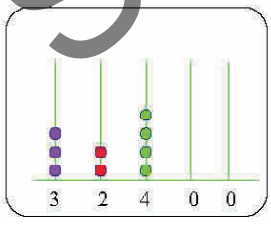
ଦ.ହ. ହ. ଶ. ଦ. ଏ.



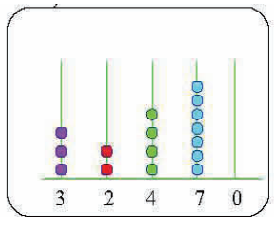
ଦ.ହ. ହ. ଶ. ଦ. ଏ.



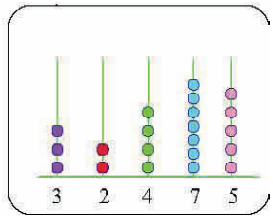
ଦ.ହ. ହ. ଶ. ଦ. ଏ.



ଦ.ହ. ହ. ଶ. ଦ. ଏ.



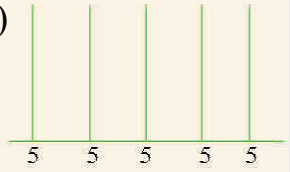
ଦ.ହ. ହ. ଶ. ଦ. ଏ.



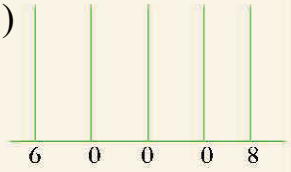
ଏହା କର

1. ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ମାଳି ସାହାଯ୍ୟରେ ମାଳି ଦଣ୍ଡରେ ଦର୍ଶାଅ ।

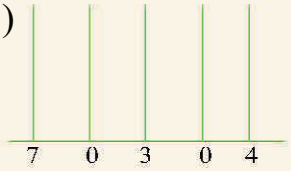
a)



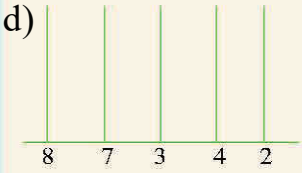
b)



c)

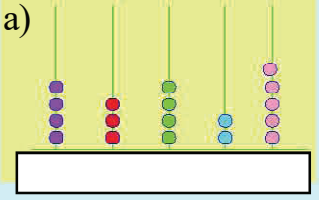


d)



2. ମାଳି ଦଣ୍ଡରେ ଥିବା ମାଳିଗୁଡ଼ିକୁ ଗଣି ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ ।

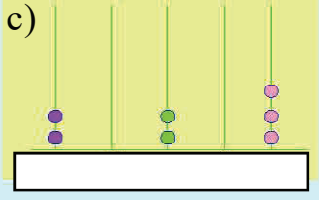
a)



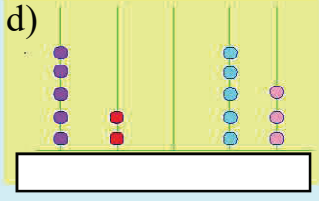
b)



c)



d)



APSCERT

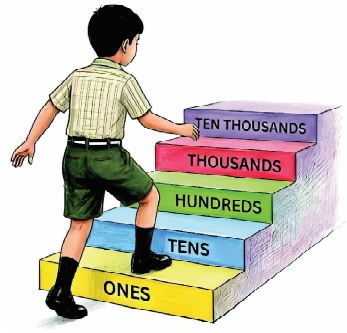
3. Represent the following numbers on spike abacus.

a) 60060 b) 60600 c) 66000

1.3 Numbers beyond Ten thousand

According to places, the 5-digit numbers can be tabulated as follows.

Number	Place				
	Ten thousands	Thousands	Hundreds	Tens	Ones
23246	2	3	2	4	6
62487	6	2	4	8	7
83809	8	3	8	0	9



Let us observe how to write the numbers according to the place values by using commas. In our Hindu - Arabic system of numeration, we use ones, tens, hundreds, thousands, ten thousands etc. The 'comma' comes after hundreds place (i.e., 3-digits from the right side). We read next two digits as thousands. Commas help us in reading and writing large numbers easily.

Complete the following table.

Number	Number with commas	Number in words
12635	12,635	Twelve thousand six hundred and thirty five.
23809	23,809	
40210	40,210	
74845	74,845	
95026	95,026	

Do these

1. Place commas to the given numbers and then write in words.
   a) 16372 b) 29450 c) 86004
2. Write the following numbers in words.
   a) 32,896 b) 46,900 c) 92,006

AP SCERT

3. ନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ମାଳି ଦଣ୍ଡରେ ଦର୍ଶାଅ ।

ଅ) 60060 ଆ) 60600 ଇ) 66000

1.3 ଦଶ ହଜାରରୁ ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟା

ସ୍ଥାନ ଅନୁଯାୟୀ, 5-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ନିମ୍ନଭଳି ଦର୍ଶାଯାଇପାରିବ

ସଂଖ୍ୟା	ସ୍ଥାନ				
	ଦଶ ହଜାର	ହଜାର	ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
23246	2	3	2	4	6
62487	6	2	4	8	7
83809	8	3	8	0	9



ଆସ ଆମେ ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ କମା ବ୍ୟବହାର କରି ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ କିପରି ଲେଖାଯାଏ ଦେଖିବା । ଭାରତୀୟ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରଣାଳୀରେ ଆମେ ଏକକ, ଦଶକ, ଶତକ, ହଜାର ଏବଂ ଦଶ ହଜାର ଇତ୍ୟାଦି ବ୍ୟବହାର କରୁ । ଶତକ ସ୍ଥାନ ପରେ 'କମା' ବ୍ୟବହାର କରୁ (ଅର୍ଥାତ୍ ଡାହାଣ ପଟୁ ତିନୋଟି ସ୍ଥାନ ପରେ) । ଆମେ ତାପର ଦୁଇଟି ଅଙ୍କକୁ ହଜାର ବୋଲି ପଢ଼ିବା । ବୃହତ୍ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ସହଜରେ ପଢ଼ିବା ଓ ଲେଖିବାରେ 'କମା' ସାହାଯ୍ୟ ହୋଇଥାଏ ।

ନିମ୍ନ ସାରଣୀଟି ପୂରଣ କର ।

ସଂଖ୍ୟା	କମା ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟା	ସଂଖ୍ୟାର ଆକ୍ଷରିକ ରୂପ
12635	12,635	ବାର ହଜାର ଛଅ ଶହ ପଞ୍ଚ ତିରିଶି
23809	23,809	
40210	40,210	
74845	74,845	
95026	95,026	

ଏହା କର

1. ନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ କମା ଦିଅ ଏବଂ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖ ।

   ଅ) 16372 ଆ) 29450 ଇ) 86004

2. ନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖ ।

   ଅ) 32,896 ଆ) 46,900 ଇ) 92,006

APSCERT

1.4 Face value and Place value of a digit in a number

Face value

The face value of a digit in the number is the value of the digit itself.

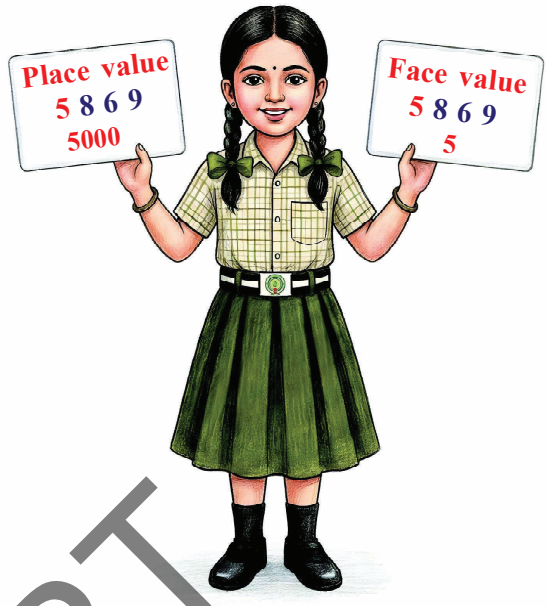
In the number 5 8 6 9.

the face value of 9 is 9

the face value of 6 is 6

the face value of 8 is 8

the face value of 5 is 5



Place value

The Place value of a digit in the number depends on its place.

Observe the Arrow Cards, arranged in the table below according to the places of digits of 36452.

10000 Ten Thousands	1000 Thousands	100 Hundreds	10 Tens	1 Ones
3	6	4	5	2
10000 10000 10000	1000 1000 1000 1000 1000 1000	100 100 100 100	10 10 10 10 10	1 1
Place value of 3 = 3 x 10000 = 30000	Place value of 6 = 6 x 1000 = 6000	Place value of 4 = 4 x 100 = 400	Place value of 5 = 5 x 10 = 50	Place value of 2 = 2 x 1 = 2

AP SCERT

1.5 Expanded form and Short form of a number

Expanded form

Now we observe the expanded form of the number **36,452.**

36,452 = 3 Ten thousands + 6 Thousands + 4 Hundreds + 5 Tens + 2 Ones

= 3 x 10000 + 6 x 1000 + 4 x 100 + 5 x 10 + 2 x 1

= 30000 + 6000 + 400 + 50 + 2

1.4- ସଂଖ୍ୟାରେ ଥିବା ଅଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ



ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ

ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାରେ ଥିବା ଏକ ଅଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ, ଅଙ୍କଟିର ମୂଲ୍ୟକୁ ସମାନ ।

5869 ସଂଖ୍ୟାରେ

9 ର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ହେଉଛି 9 ।

6 ର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ହେଉଛି 6 ।

8 ର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ହେଉଛି 8 ।

5 ର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ହେଉଛି 5 ।

ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ

ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାରେ ଥିବା ଏକ ଅଙ୍କର ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ, ଏହାର ସ୍ଥାନ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାଏ ।

ନିମ୍ନ ସାରଣୀରେ 36452 ସଂଖ୍ୟାରେ ଥିବା ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାନ ଅନୁଯାୟୀ ସଜାଯାଇଥିବା ତୀର କାର୍ଡ଼ଗୁଡ଼ିକୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କର ।

10000 ଦଶ ହଜାର	1000 ହଜାର	100 ଶତକ	10 ଦଶକ	1 ଏକକ
3 10000 10000 10000	6 1000 1000 1000 1000 1000 1000	4 100 100 100 100	5 10 10 10 10 10	2 1 1
3 ର ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ = 3 x 10000 = 30000	6 ର ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ = 6 x 1000 = 6000	4 ର ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ = 4 x 100 = 400	5 ର ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ = 5 x 10 = 50	2 ର ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ = 2 x 1 = 2

© SCERT

1.5 ସଂଖ୍ୟାର ବିସ୍ତାରିତ ରୂପ ଏବଂ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ରୂପ

ବିସ୍ତାରିତ ରୂପ :

ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ 36,452 ସଂଖ୍ୟାର ବିସ୍ତାରିତ ରୂପକୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିବା :

36,452 = 3 ଦଶ ହଜାର + 6 ହଜାର + 4 ଶହ + 5 ଦଶ + 2 ଏକ

= 3 x 10000 + 6 x 1000 + 4 x 100 + 5 x 10 + 2 x 1

= 30000 + 6000 + 400 + 50 + 2

Write the expanded form of 52,374.

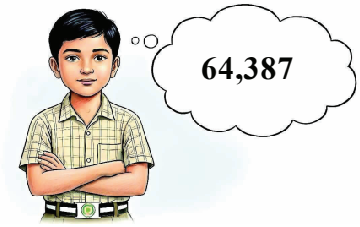
52,374 = —— Ten thousands + —- Thousands + —— Hundreds + —— Tens + — Ones

= — x ———— + — x ——— + — x ———— + — x —— + — x ———

= ———————— + ———————— + ———————— + ——— + ————————

Short form

Observe short form of the given number.



60000 + 4000 + 300 + 80 + 7

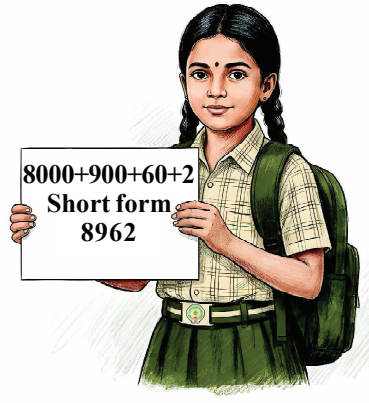
Short form :

TTh	Th	H	T	O
6	4	3	8	7

= 64,387

Example-1 : Short form of 8000 + 900 + 60 + 2 = 8,962

Th	H	T	O
8	9	6	2

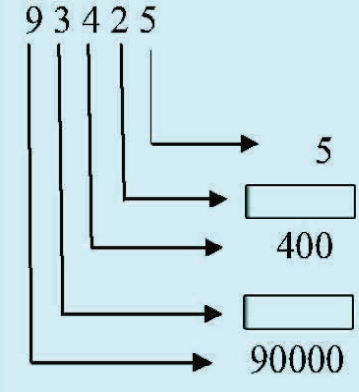


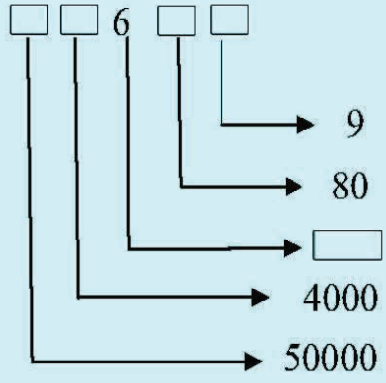
Example-2 : Short form of 90000 + 6000 + 200 + 80 + 3 = 96,283

T Th	Th	H	T	O
9	6	2	8	3

Do these

1. Write the expanded form of the following numbers.
   a) 15,387 b) 42,609 c) 67,892 d) 98,205
2. Write the short form of the following.
   a) 80000 + 6000 + 900 + 20 + 8 b) 90000 + 20 + 4
3. Write the place values of the given digits and digits for the given place values.





APSCERT

52,374 ର ବିସ୍ତାରିତ ରୂପ ଲେଖ ।

52,374 = ——— ଦଶ ହଜାର + ———— ହଜାର + ———— ଶହ + ———— ଦଶ + ——— ଏକ

= — x ——— + — x ——— + — x ——— + — x ——— + — x ———

= ———— + ———— + ———— + ——— + ——— :

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ରୂପ :

ନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ରୂପକୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କର :

60000 + 4000 + 300 + 80 + 7



ଦ.ହ.ହ. ଶ. ଦ. ଏ.

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ରୂପ : 6 4 3 8 7 = 64,387

ଉଦାହରଣ–1 : 8000+900+60+2 ର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ରୂପ ହେଉଛି = 8,962

ହଜାର	ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
8	9	6	2



ଉଦାହରଣ–2 : 90000+6000+200+80+3 ର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ରୂପ ହେଉଛି = 96,283

ଦଶ ହଜାର	ହଜାର	ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
9	6	2	8	3

ଏହା କର

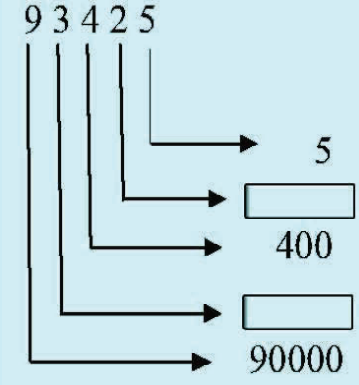
1. ନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ବିସ୍ତାରିତ ରୂପ ଲେଖ ।

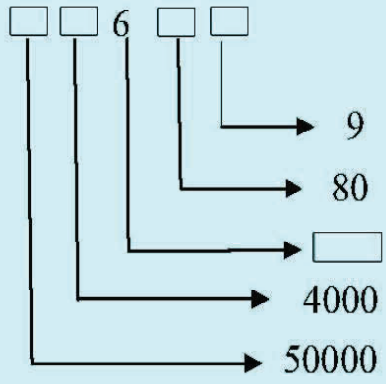
   ଅ) 15,387 ଆ) 42,609 ଇ) 67,892 ଈ) 98,205

2. ନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ରୂପ ଲେଖ ।

   ଅ) 80000 + 6000 + 900 + 20 + 8 ଆ) 90000 + 20 + 4

3. ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ ଅଙ୍କ ଲେଖ ।





AP SCERT

4. Siri uses each of the number cards below exactly once to make the greatest possible four digit number.

7	5	4	9

What is the place value of the digit 5 in that number? [ ]

A) 5 B) 50 C) 500 D) 5000

Do you know?

If a digit moves to the left, its value increases 10 times than its previous place value.

Number	T th	Th	H	T	O	Place value of 6
6					6	6
65				6	5	60
638			6	3	8	600
6954		6	9	5	4	6000
63847	6	3	8	4	7	60000

AP SCERT

Math lab Acitivity

Make the place value slider . Children can take turns to increase or decrease the number as told.

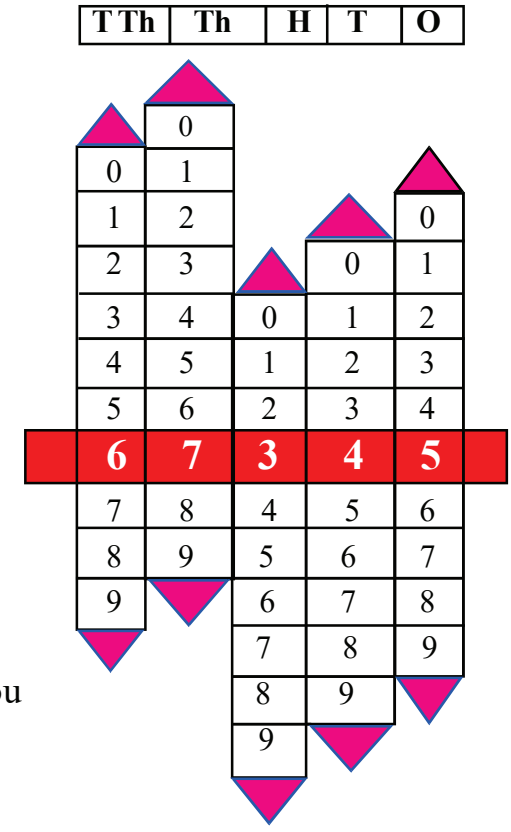
a) 67345 - Increase the number by 3

b) 67345 - Increase the number by 50

c) 67345 - Decrease the number by 200

d) 67345 - Increase the number by 2000

e) 67345 - Decrease the number by 30000



Example -3 : If you increase the number 200 in 67345, you move the ribbon in the hundreds place up by two steps

4. ଶିରି ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟା କାର୍ଡଗୁଡ଼ିକରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକକୁ ସଠିକ୍ ରୂପେ ଗୋଟିଏ ଥର ବ୍ୟବହାର କରି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଚାରି ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା ଗଠନ କରିଛି ।

7	5	4	9

ସେହି ସଂଖ୍ୟାରେ ଥିବା 5 ର ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ କେତେ ? [ ]

ଅ) 5 ଆ) 50 ଇ) 500 ଈ) 5000

ତୁମେ ଜାଣ କି ?

ଯେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ଅଙ୍କ ବାମକୁ ଘୁଞ୍ଚେ, ଏହାର ମୂଲ୍ୟ, ପୂର୍ବ ସ୍ଥାନ ମୂଲ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା **10** ଗୁଣ ବୃଦ୍ଧି ପାଏ ।

ସଂଖ୍ୟା	ଦଶ ହଜାର	ହଜାର	ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ	**6** ର ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ
6					6	6
65				6	5	60
638			6	3	8	600
6954		6	9	5	4	6000
63847	6	3	8	4	7	60000

AP SCERT

ଗଣିତ ପ୍ରୟୋଗଶାଳା କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ :

ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ ସ୍ଲାଇଡ଼ର୍ ତିଆରି କର । ପିଲାମାନେ ଜଣକ ପରେ ଜଣେ କହିବା ଭଳି ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ବଢ଼ାଇପାରିବା କିମ୍ବା କମାଇ ପାରିବା ।

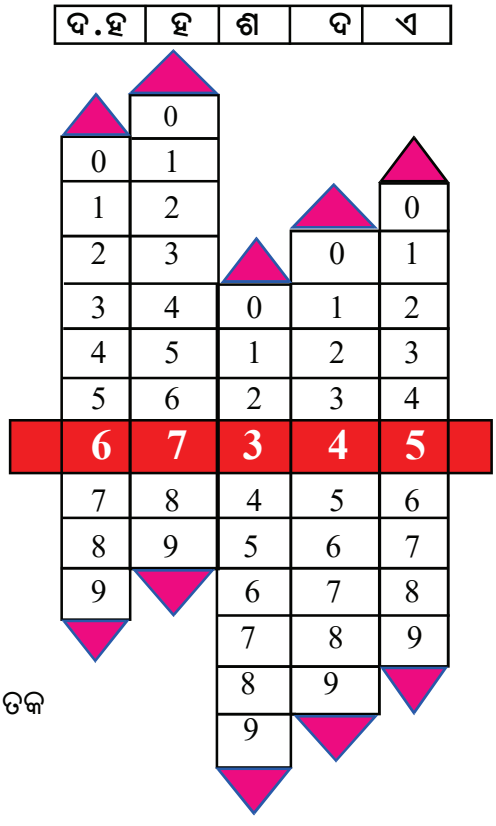
ଅ) 67345 – ସଂଖ୍ୟାକୁ 3 ବଢ଼ାଅ ।

ଆ) 67345 – ସଂଖ୍ୟାକୁ 50 ବଢ଼ାଅ ।

ଇ) 67345 – ସଂଖ୍ୟାରୁ 200 କମାଅ ।

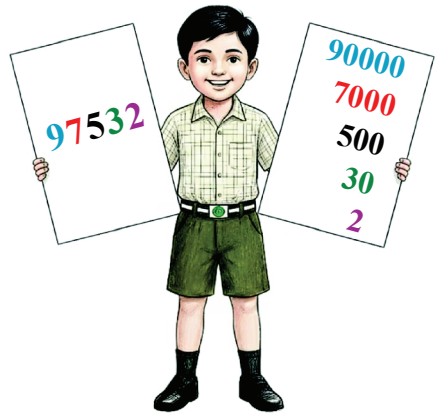
ଈ) 67345 – ସଂଖ୍ୟାକୁ 2000 ବଢ଼ାଅ ।

ଉ) 67345 – ସଂଖ୍ୟାରୁ 30000 କମାଅ ।



ଉଦାହରଣ–3 : ତୁମେ 67345 ସଂଖ୍ୟାକୁ 200 ବଢ଼ାଇବାକୁ ହେଲେ ଶତକ ସ୍ଥାନର ରିବନ୍‌କୁ ଦୁଇଟି ସୋପାନ ଉପରକୁ ଘୁଞ୍ଚାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

EXERCISE-1



1. Write the following numbers in words.

   a) 25,250 b) 41,415 c) 72,300

2. Write the numeral for the following number names.

   a) Thirty three thousand eight hundred and fifteen.

   b) Ninety two thousand and eighty five.

3. Write the numbers as per the instructions.

   a) 1 ten thousand + 9 thousands + 4 hundreds + 5 tens + 8 ones = ☐

   b) 3 ones + 2 tens + 6 hundreds + 7 thousand + 4 ten thousands = ☐

4. What is the place value of 4 in each of the following numbers. One is done for you.

   a) 95,403 - 4 hundreds / 400

   b) 4,327……..

   c) 48,932……..

5. Write the expanded form of the following.

   a) 5,642 = ……+ ……. + ……. + ……..

   b) 24,926 = ……. +……..... + ……. + …… + …….

6. Write the short form of the following.

   a) 90000 + 3000 + 400 + 70 + 6

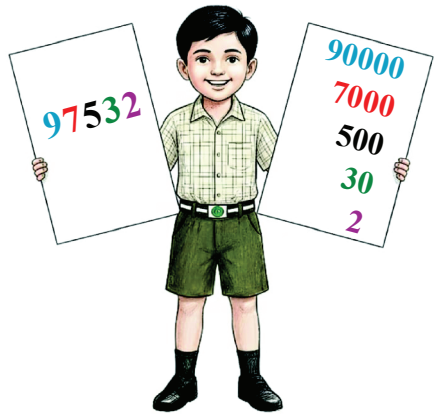
   b) 40000 + 6

7. Which of the following numbers does the digit 5 have a place value of five thousand. ( )

   A) 7,500 B) 15,000 C) 26,500 D) 50,010

AP SCERT

ଅନୁଶୀଳନୀ - 1



1. ନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖ ।

   ଅ) 25,250 ଆ) 41,415 ଇ) 72,300

2. ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାର ନାମକୁ ସଂଖ୍ୟା ରୂପେ ଲେଖ ।

   ଅ) ତେତିଶି ହଜାର ଆଠ ଶହ ପନ୍ଦର

   ଆ) ବୟାନବେ ହଜାର ପଞ୍ଚାଅଶୀ

3. ସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

   ଅ) 1 ଦଶ ହଜାର + 9 ହଜାର + 4 ଶହ + 5 ଦଶ + 8 ଏକ = ☐

   ଆ) 3 ଏକ + 2 ଦଶ + 6 ଶହ + 7 ହଜାର + 4 ଦଶ ହଜାର = ☐

4. ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଥିବା 4 ର ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ ଲେଖ । ଗୋଟିଏ ତୁମ ପାଇଁ କରାଯାଇଛି ।

   ଅ) 95,403 ..... 4 ଶହ କିମ୍ବା 400

   ଆ) 4,327 .....

   ଇ) 48,932 .....

5. ନିମ୍ନଗୁଡ଼ିକର ବିସ୍ତାରିତ ରୂପ ଲେଖ ।

   ଅ) 5,642 = ... + ... + ... + ...

   ଆ) 24,926 = ... + ... + ... + ...

6. ନିମ୍ନଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ରୂପ ଲେଖ ।

   ଅ) 90000 + 3000 + 400 + 70 + 6

   ଆ) 40000 + 6

7. ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁ ସଂଖ୍ୟାରେ ପାଞ୍ଚର ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ ପାଞ୍ଚ ହଜାର ହୁଏ ? ( )

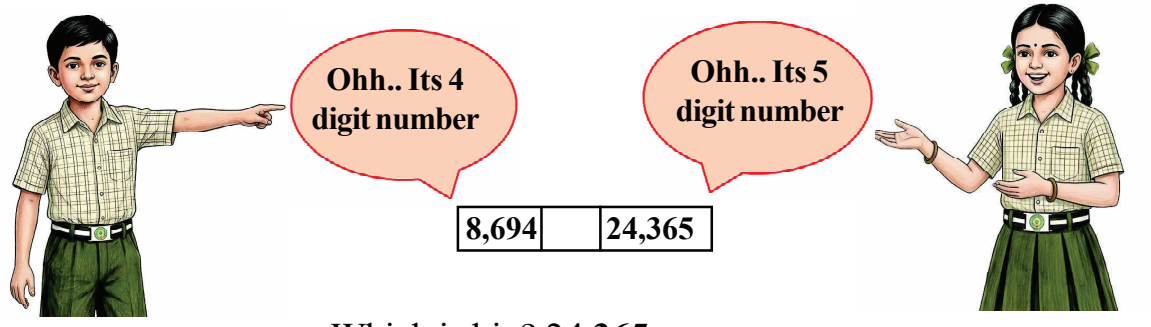
   ଅ) 7,500 ଆ) 15,000 ଇ) 26,500 ଈ) 50,010

AP SCERT

1.6 Comparison of numbers

To compare two numbers follow below rules.

Case 1: Compare 8,694 and 24,365.



8,694		24,365

Which is big? 2**4,365**

Why? **24,365** has more digits than **8,694.**

So, **8,694 < 24,365**

Case 2: Compare **76,392** and **62,425.**

76,392		62,425

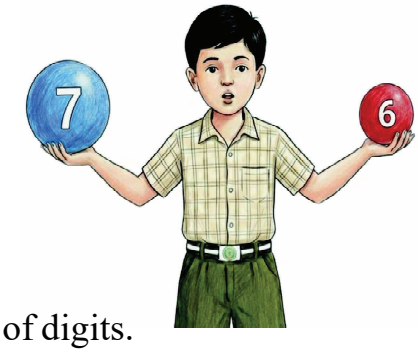
Arrange the numbers in the following tables as per places of digits.

T Th	Th	H	T	O
7	6	3	9	2

T Th	Th	H	T	O
6	2	4	2	5

Compare highest place value (or) left most digits to the given numbers. 7 > 6

So **76392** > **62425**



Case 3: Compare 34251 and 36879.

34251		36879

Arrange the numbers in the following tables as per places of digits.

T Th	Th	H	T	O
3	4	2	5	1

T Th	Th	H	T	O
3	6	8	7	9

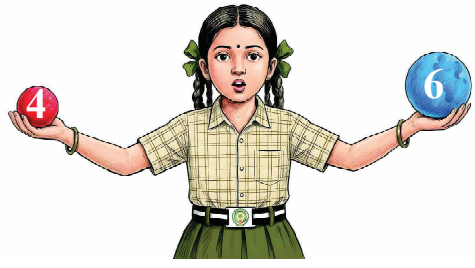
Compare left most digits from the two numbers.

3 = 3

If it is equal, compare the next digits (or) next higher place value and so on……

4 < 6

So, **34251** < **36879**

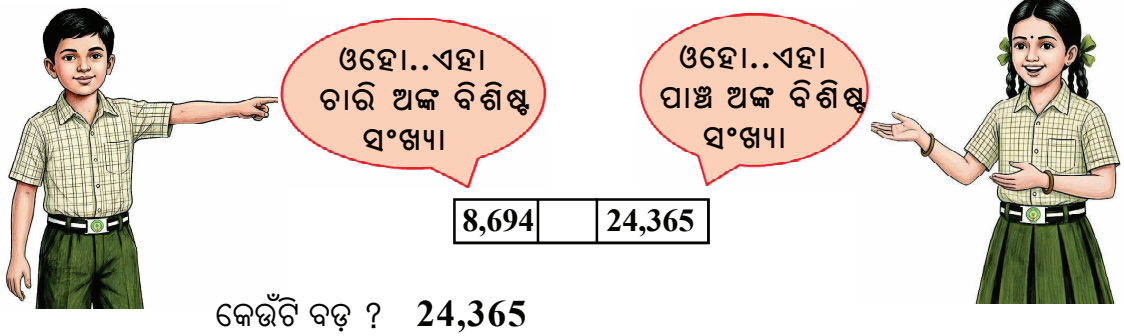


APSCERT

1.6 ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ତୁଳନା

ଦୁଇଟି ସଂଖ୍ୟା ତୁଳନା କରିବା ପାଇଁ ନିମ୍ନ ନିୟମ ପାଳନ କର ।

ସନ୍ଦର୍ଭ 1: 8,694 ଏବଂ 24,365 କୁ ତୁଳନା କର ।



8,694		24,365

କେଉଁଟି ବଡ଼ ? **24,365**

କାହିଁକି ? 24,365 ରେ 8,694 ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଅଙ୍କ ଅଛି ।

ତେଣୁ **8,694 < 24,365**

ସନ୍ଦର୍ଭ 2 : 76,392 ଏବଂ 62,425 କୁ ତୁଳନା କର ।

76,392		62,425

ନିମ୍ନ ସାରଣୀରେ ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାନ ଅନୁଯାୟୀ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ସଜାଅ ।

ଦହ	ହ	ଶ	ଦ	ଏ
7	6	3	9	2

ଦହ	ହ	ଶ	ଦ	ଏ
6	2	4	2	5

ସର୍ବାଧିକ ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ କିମ୍ବା ବାମ ପଟେ ଥିବା ପ୍ରଥମ ଅଙ୍କକୁ ତୁଳନା କର ।



7 > 6

ତେଣୁ **76392 > 62425**

ସନ୍ଦର୍ଭ 3 : 34251 ଏବଂ 36879 କୁ ତୁଳନା କର ।

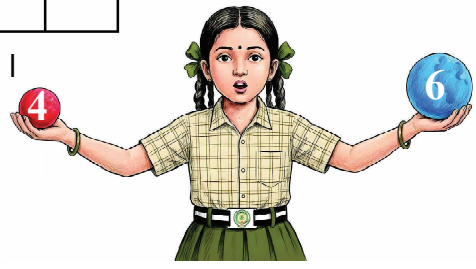
34251		36879

ନିମ୍ନ ସାରଣୀରେ ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାନ ଅନୁଯାୟୀ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ସଜାଅ ।

ଦହ	ହ	ଶ	ଦ	ଏ
3	4	2	5	1

ଦହ	ହ	ଶ	ଦ	ଏ
3	6	8	7	9

ଉଭୟ ସଂଖ୍ୟାର ବାମ ପଟେ ଥିବା ପ୍ରଥମ ଅଙ୍କକୁ ତୁଳନା କର ।



3 = 3

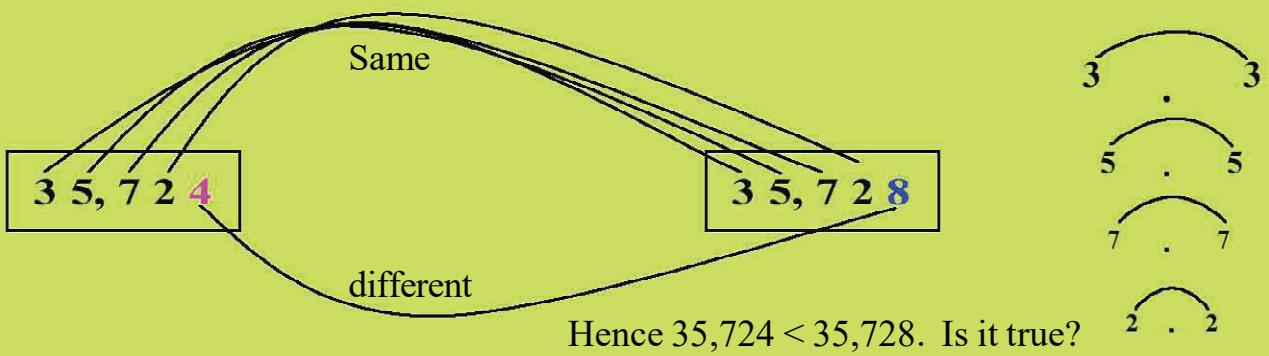
ଯଦି ସମାନ ଥାଏ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ତୁଳନା କର କିମ୍ବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଗରିଷ୍ଠ ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ସେହିଭଳି.....

4 < 6

ତେଣୁ **34251 < 36879**

APSCERT

Think and Discuss



Do these

Put the correct symbol < , > or = in the boxes given below.

a) 43,004 ☐ 42,004 b) 72,549 ☐ 72,549 c) 52,927 ☐ 64,327

1.7 Ordering of Numbers

Scores of some of the Indian Cricketers in One day Internationals (ODIs) upto October 2025 are given in the table.

S.No	Name of the Cricketer	Batsman / All-rounder/Bowler	Runs scored
1	Shubhman Gill	Batsman	2818
2	Virat Kohli	Batsman	14255
3	Bhumrah	Bowler	91
4	Axar Patel	All-rounder	858
5	Ravi Bishnoi	Bowler	4

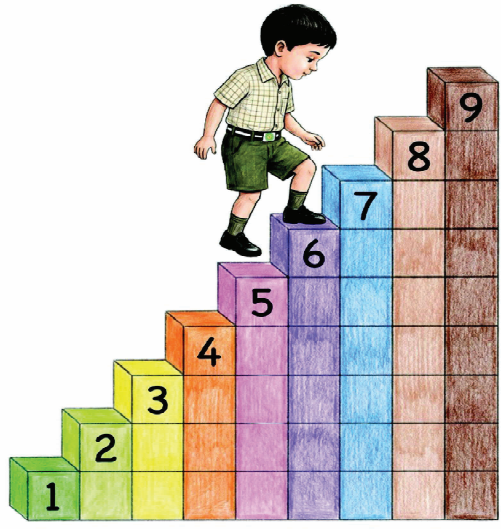
Observe the numbers given in the above table and arrange them as per places of the digits.

Which is the smallest number? 4

Which is the largest number? 14255

Write the numbers from smallest to largest, we get

4 **91** **858** **2818** **14255**

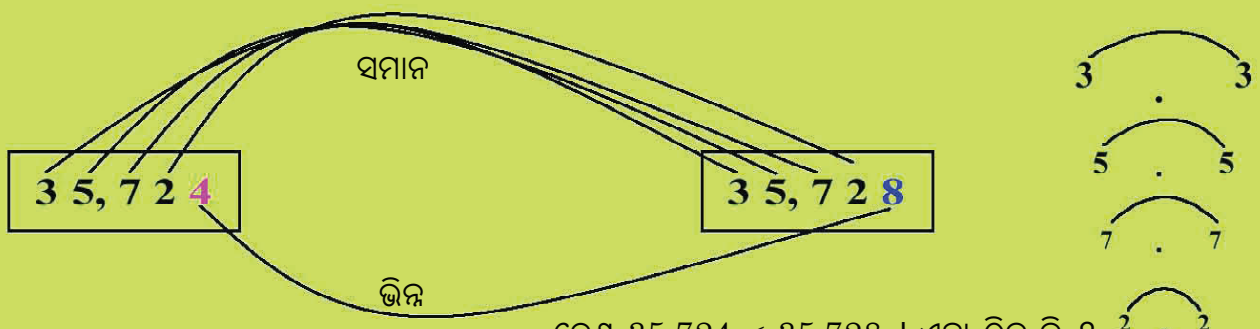


Do you know the name of the arrangement?

The arrangement of the numbers in the order from smallest to largest is known as Ascending order

APSCERT

ଚିନ୍ତାକର ଓ ଚର୍ଚ୍ଚାକର



ତେଣୁ 35,724 < 35,728 । ଏହା ଠିକ୍ କି ?

3 . 3
5 . 5
7 . 7
2 . 2

ଏହା କର

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଘରାରେ ସଠିକ୍ ଚିହ୍ନ <, > କିମ୍ବା = ରଖ ।

ଅ) 43,004 ☐ 42,004 ଆ) 72,549 ☐ 72,549 ଇ) 52,927 ☐ 64,327

1.7 ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର କ୍ରମ

ନିମ୍ନ ସାରଣୀରେ ଅକ୍ଟୋବର 2025 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇଥିବା ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଏକ ଦିବସୀୟ କ୍ରିକେଟ୍ ଖେଳରେ କେତେଜଣେ ଭାରତୀୟ ଖେଳାଳୀ ହାସଲ କରିଥିବା ରନ୍ ଦିଆଯାଇଛି ।

କ୍ର.ସଂ.	କ୍ରିକେଟ୍ ଖେଳାଳୀଙ୍କ ନାମ	ବ୍ୟାଟ୍ସ୍‌ମେନ୍/ଅଲ୍‌ରାଉଣ୍ଡର୍/ ବଲର୍	ଏକ ଦିବସୀୟ ଖେଳରେ କରିଥିବା ରନ୍
1.	ଶୁଭମନ୍ ଗିଲ୍	ବ୍ୟାଟ୍ସ୍‌ମେନ୍	2818
2.	ଭିରାଟ୍ କୋହ୍ଲି	ବ୍ୟାଟ୍ସ୍‌ମେନ୍	14255
3.	ଭୁମ୍ରା	ବଲର୍	91
4.	ଅକ୍ଷର ପଟେଲ୍	ଅଲ୍ ରାଉଣ୍ଡର୍	858
5.	ରବି ବିଷ୍ଣୋଇ	ବଲର୍	4

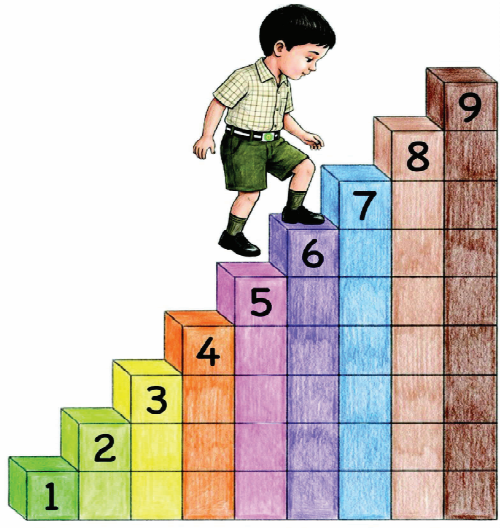
ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର ଏବଂ ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାନ ଅନୁଯାୟୀ ସଜାଅ ।

କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟା କେଉଁଟି ? 4

ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା କେଉଁଟି ? 14255

ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ସାନରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ ଲେଖିଲେ, ଆମେ ପାଇବା

4 **91** **858** **2818** **14255**

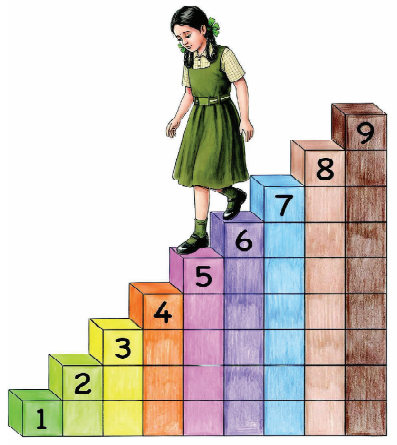


ଏହି ସଜ୍ଜୀକରଣର ନାମ ତୁମେ ଜାଣ କି ?

ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ସାନରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ ସଜାଇ ଲେଖିବା ହିଁ ଆରୋହଣ କ୍ରମ ।

APSCERT

Now by writing the above numbers from largest to smallest , we will get Descending order.



Descending order:

14,255 **2,818** **858** **91** **4**

Remember:

The arrangement of the numbers in the order from largest to smallest is known as Descending order

Example -4 Here are some Helpline numbers in the table below. Write the numbers in Ascending and Descending order.

S.No	Purpose	Helpline number
1	Public Grievance Cell Telecom Circle HQs	12727
2	Corruption Grievances	14400
3	Grievances of School Education	14417
4	Grievances of Legal service Organisation	15100
5	Grievances of Sand , Alcohol	14500

AP SCERT

Ascending order:

Descending order:



Do these

Arrange the following numbers in Ascending and Descending order.

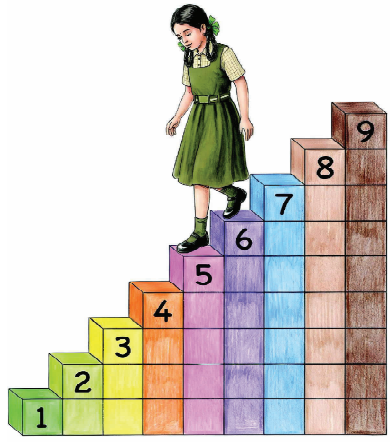
a) 16256, 20380, 96465, 30856, 56492

b) 27438, 5682, 38648, 97294, 56642

ବର୍ତ୍ତମାନ ଉପରୋକ୍ତ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ବଡ଼ରୁ ସାନ କ୍ରମରେ ଲେଖିଲେ, ଆମେ ଅବରୋହଣ କ୍ରମ ପାଇବା।

ଅବରୋହଣ କ୍ରମ :

14,255 **2,818** **858** **91** **4**



ମନେରଖ :

ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ବଡ଼ରୁ ସାନ କ୍ରମରେ ସଜାଇ ଲେଖିବା ହିଁ ଅବରୋହଣ କ୍ରମ ।

ଉଦାହରଣ–4 : ନିମ୍ନ ସାରଣୀରେ କେତେକ ହେଲ୍ପ୍ ଲାଇନ୍ ନମ୍ବର ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ନମ୍ବରଗୁଡ଼ିକୁ ଆରୋହଣ ଓ ଅବରୋହଣ କ୍ରମରେ ଲେଖ ।

କ୍ର.ସଂ.	ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ	ହେଲ୍ପ୍ ଲାଇନ୍ ନମ୍ବର
1.	ଜନ ଅଭିଯୋଗ ସେଲ୍ ଟେଲିକମ୍ ସର୍କଲ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ	12727
2.	ଦୁର୍ନୀତି ଅଭିଯୋଗ	14400
3.	ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷାର ଅଭିଯୋଗ	14417
4.	ଆଇନଗତ ସେବା ସଂଗଠନର ଅଭିଯୋଗ	15100
5.	ବାଲି, ମଦ୍ୟପାନର ଅଭିଯୋଗ	14500

AP SCERT

ଆରୋହଣ କ୍ରମ :

ଅବରୋହଣ କ୍ରମ :



ଏହା କର

ନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଆରୋହଣ ଓ ଅବରୋହଣ କ୍ରମରେ ସଜାଅ ।

ଅ) 16256, 20380, 96465, 30856, 56492

ଆ) 27438, 5682, 38648, 97294, 56642

Do you know ?

The greatest 1-digit number is 9
The greatest 2-digit number is 99
The greatest 3-digit number is 999
The greatest 4-digit number is 9999
The greatest 5-digit number is 99999



1.8 Formation of different numerals with the given digits (without repeating the digits)

Example 5 : Write all the possible 2-digit numbers with 6 and 8.

Solution: They are 68 and 86

Example 6: Write all the possible 3-digit numbers with the digits 2, 6 and 9.

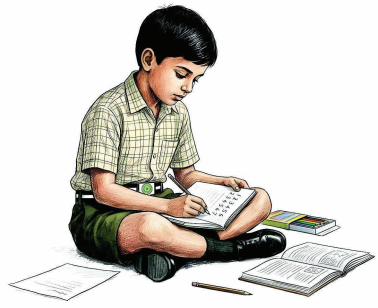
Solution : 2 6 9 6 2 9 9 2 6 2 9 6 6 9 2 9 6 2

They are 269 296 629 692 926 962.

Largest number : 962 (digits are arranged in descending order.)

Smallest number : 269 (digits are arranged in ascending order.)

Do these



a) Write all the possible 2-digit numbers formed by the digits with 5 and 4.

b) Write all the possible 3-digit numbers formed by the digits with 4, 7 and 2.

c) Write all the possible 4-digit numbers formed by the digits 2,4,8 and 1 with out repeating. How many are there?

d) Guru wrote 0189 is the smallest from using the digits 9,0,8,1 is it correct? Justify the answer.

AP SCERT

ତୁମେ ଜାଣ କି !

1-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା	9
2-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା	99
3-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା	999
4-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା	9999
5-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା	99999



1.8 ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଙ୍କକୁ ନେଇ ବିଭିଧ ସଂଖ୍ୟା ଗଠନ (ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଥରେ ହିଁ ବ୍ୟବହାର କର)

ଉଦାହରଣ–5 : 6 ଓ 8 ଅଙ୍କରେ ଗଠିତ ସମ୍ଭବ୍ୟ ସମସ୍ତ 2-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

ସମାଧାନ : ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା 68ଏବଂ 86

ଉଦାହରଣ–6 : 2, 6 ଓ 9 ଅଙ୍କରେ ଗଠିତ ସମ୍ଭବ୍ୟ ସମସ୍ତ 3-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

ସମାଧାନ : 2 6 9 6 2 9 9 2 6 2 9 6 6 9 2 9 6 2

ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା 269 296 629 692 926 962

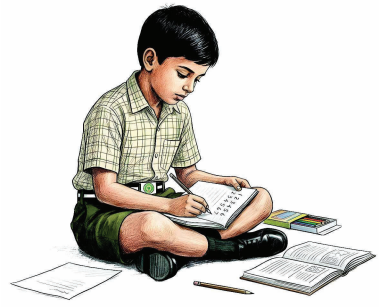
ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା : 962 (ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଅବରୋହଣ କ୍ରମରେ ସଜାଯାଇଛି ।)

କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟା : 269 (ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଆରୋହଣ କ୍ରମରେ ସଜାଯାଇଛି ।)

ଏହା କର

ଅ) 5 ଓ 4 ଅଙ୍କରେ ଗଠିତ ସମ୍ଭବ୍ୟ ସମସ୍ତ 2-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

ଆ) 4,7 ଓ 2 ଅଙ୍କରେ ଗଠିତ ସମ୍ଭବ୍ୟ ସମସ୍ତ 3-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।



ଇ) 2,4,8 ଓ 1 ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଥରେ ବ୍ୟବହାର କରି ସମ୍ଭବ୍ୟ ସମସ୍ତ 4-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ । ସେଗୁଡ଼ିକ କେତୋଟି ?

ଈ) ଗୁରୁ 9,0,8 ଓ 1 ଅଙ୍କକୁ ନେଇ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟା 0189 ଲେଖିଲେ । ଏହା ଠିକ୍ କି ? ତୁମ ଉତ୍ତରର ଯଥାର୍ଥତା ପରୀକ୍ଷା କର ।

AP SCERT

Do these

Using the given digits, write the largest and the smallest numbers without repeating any digit.

S.No.	Digits	Largest Number	Smallest Number
1.	7, 2, 8, 3, 9		
2.	3, 7, 0, 4, 6		
3.	2, 9, 5, 9, 4		

1.9. Formation of 5 - digits numbers

4 3 2 9 6

Arrange these digits in descending order to form the largest 5-digit number 9 6 4 3 2. Can you write a number greater than this number using the same digits?

No, so to form the largest number we arrange these digits in descending order. Then we get 9 6 4 3 2

Therefore the largest number is 96,432

Arrange these digits in ascending order to form the smallest 5- digit number 2 3 4 6 9

Can you write a number less than this using the same digits?

No. So to form the smallest number, we arrange these digits in ascending order. Then we get 2 3 4 6 9

Therefore the smallest number is 23,469.

Example : 7

Write the largest and the smallest 5-digit numbers using the digits 9, 0, 5, 2, 3.

Solution: To form the largest 5-digit number arrange the digits in the descending order.

That is 9, 5, 3, 2, 0.

Therefore, the largest number is 95,320.

To form the smallest 5- digit number arrange the digits in the ascending order. If one of the given digits is '0', then we write the smallest digit other than zero in the highest place.

We write '0' next to it.

Write the rest of the digits in ascending order. Therefore the smallest 5-digit number is 20,359.

AP SCERT

ଏହା କର

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ କେବଳ ଥରେ ବ୍ୟବହାର କରି ବୃହତ୍ତମ ଓ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

କ୍ରମ ସଂଖ୍ୟା	ଅଙ୍କ	ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା	କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟା
1.	7, 2, 8, 3, 9		
2.	3, 7, 0, 4, 6		
3.	2, 9, 5, 9, 4		

1.9. 5-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଗଠନ

4 3 2 9 6

ଉପରୋକ୍ତ ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ 5-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ଅବରୋହଣ କ୍ରମରେ ସଜାଅ, ଏହା 9 6 4 3 2 ଅଟେ । ଏହି ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ତୁମେ ଏହା ଠାରୁ ବୃହତ୍ତର ସଂଖ୍ୟା ଲେଖି ପାରିବ କି ?

ନୁହେଁ, ତେଣୁ ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଆମେ ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଅବରୋହଣ କ୍ରମରେ ସଜାଇ ଥାଉ । ତେବେ ଆମେ ପାଇବା

9 6 4 3 2

ଅତଏବ ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟାଟି ହେଉଛି 96,432 ।

5-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟା ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଆରୋହଣ କ୍ରମରେ ସଜାଅ । 2 3 4 6 9

ଏହି ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ତୁମେ ଏହା ଠାରୁ କ୍ଷୁଦ୍ରତର ସଂଖ୍ୟା ଲେଖି ପାରିବ କି ?

ନୁହେଁ, ତେଣୁ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଆମେ ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଆରୋହଣ କ୍ରମରେ ସଜାଇ ଥାଉ । ତେବେ ଆମେ ପାଇବା

2 3 4 6 9

ଅତଏବ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟାଟି ହେଉଛି 23,469 ।

ଉଦାହରଣ–7 :

9, 0, 5, 2, 3 ଏହି ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ 5-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା ଓ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

ସମାଧାନ : 5-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଅବରୋହଣ କ୍ରମରେ ସଜାଅ ।

ତାହା 9, 5, 3, 2, 0 ଅଟେ ।

ତେଣୁ, ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା ହେଉଛି = 95,320

5-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଆରୋହଣ କ୍ରମରେ ସଜାଅ । ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ '0' ଅଟେ, ତେବେ '0' ବ୍ୟତୀତ ଅବଶିଷ୍ଟ ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ଅଙ୍କଟି ଗରିଷ୍ଠ ସ୍ଥାନରେ ଲେଖି ତାପରେ '0' ଲେଖିବା ଉଚିତ ।

ଅବଶିଷ୍ଟ ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଆରୋହଣ କ୍ରମରେ ଲେଖିବା ଉଚିତ । ଅତଏବ 5-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟାଟି ହେଉଛି 20,359 ।

APSCERT

1.10 Predecessor and Successor

To get the very next number of a given number we add 1 to that number. This number is called the Successor of the given number. In other words, **the number that comes immediately after a number is its successor.**

Successor of 25630 is 25630 + 1 = 25631

To get the previous number we subtract 1 from the given number. This number is called the Predecessor of the given number. In other words, **the number that comes immediately before a number is its predecessor.**

Predecessor of 64351 is 64351 – 1 = 64350.

Do these

a) Write the successor of 24564. ____

b) Write the predecessor of 34323. ____

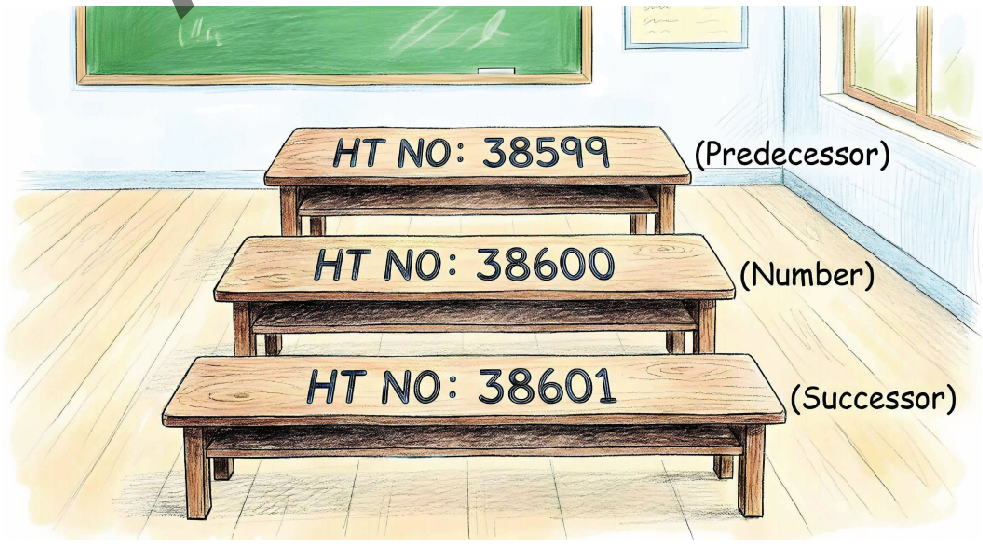
c) Complete the following table.

Number	Predecessor	Successor
42,356		
38,600		
25,999		



d) What is the predecessor of 1206 + 160? [ ]

A) 1370 B) 1367 C) 1366 D) 1365



AP SCERT

1.10 ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା

ଗୋଟିଏ ସଂଖ୍ୟାର ତା ପର ସଂଖ୍ୟା ପାଇବା ପାଇଁ ଆମେ ସଂଖ୍ୟାରେ **1** ଯୋଗକରୁ । ଏହି ସଂଖ୍ୟାକୁ ହିଁ ଦତ୍ତ ସଂଖ୍ୟାର 'ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା' କହୁ । ଅପର ପକ୍ଷରେ, ଗୋଟିଏ ସଂଖ୍ୟା ପରେ ତୁରନ୍ତ ଆସୁଥିବା ସଂଖ୍ୟା ହେଉଛି ଏହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ।

25630 ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ହେଉଛି 25630 + 1 = 25631 ।

ଗୋଟିଏ ସଂଖ୍ୟାର ପୂର୍ବ ସଂଖ୍ୟା ପାଇବା ପାଇଁ ଆମେ ସଂଖ୍ୟାରୁ **1** ବିୟୋଗକରୁ । ଏହି ସଂଖ୍ୟାକୁ ହିଁ ଦତ୍ତ ସଂଖ୍ୟାର 'ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା' କହୁ । ଅପର ପକ୍ଷରେ, ଗୋଟିଏ ସଂଖ୍ୟାର ଠିକ୍ ପୂର୍ବରୁ ଆସୁଥିବା ସଂଖ୍ୟା ହେଉଛି ଏହାର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ।

64351 ର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ହେଉଛି 64351−1 = 64350 ।

ଏହା କର

ଅ) 24564 ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ

ଆ) 34323 ର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ

ଇ) ନିମ୍ନ ସାରଣୀଟି ପୂରଣ କର ।

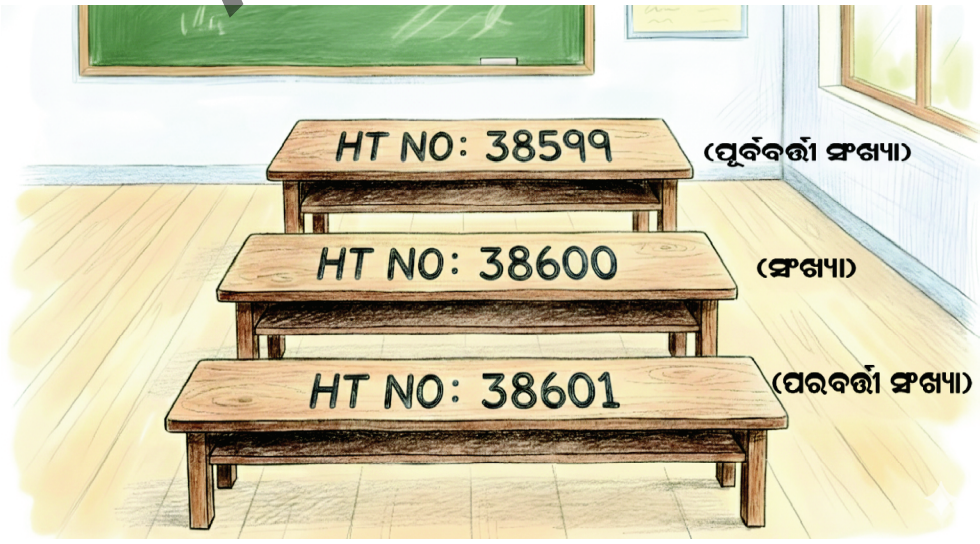
ସଂଖ୍ୟା	ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା	ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା
42,356		
38,600		
25,999		



ଈ) 1206 + 160 ର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା କେତେ ? [ ]

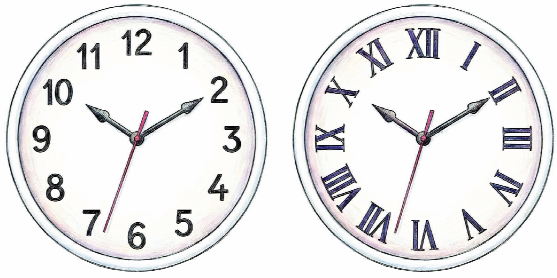
ଅ) 1370 ଆ) 1367 ଇ) 1366 ଈ) 1365

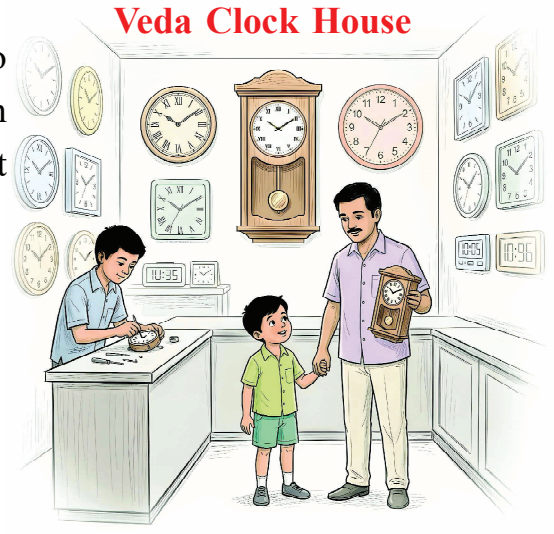
AP SCERT



Roman numbers:

Jai went to the Clock shop in Kaviti with his father to purchase a clock. They observe and discuss the clocks in the shop. The conversation between Jai and his father went like this.





Father : Jai, observe these 2 clocks, which is good?

Jai : Second one, but I don't know about the numbers on its. I can't tell the time on that clock. What are the numbers?

Father : They are Roman numbers. Let's buy this clock. After that I will explain about the numbers.

They bought a clock first and went back to their home and the conversation continued….

We use 7 letters for Roman numbers to represent numerical values. Now I explain about I, V, X only, the remaining will be learnt later.

Roman numbers	Hindu - Arabic numbers
I	1
V	5
X	10

These values are added or subtracted to make a number based on how these symbols are arranged. Here we follow some rules to make Roman numbers

Rule 1: **Add numerals together when they are repeated in a row.**

Example - 8 : II = 1+1 = 2
III = 1+1+1 = 3
XX = 10 + 10 = 20

Rule 2: **Add numerals together when a smaller value is placed after a larger one**

Example - 9 : VI = 5+1 = 6
VII = 5+1+1 = 7
XII = 10 + 1 + 1 = 12

Rule 3: **Subtract a smaller value from a larger one when it's placed before the larger value**

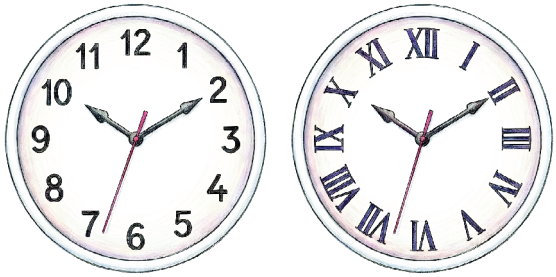
Example - 10 : IV = 5-1 = 4
IX = 10 – 1 = 9

Rule 4: **A symbol cannot be repeated more than 3 times in a row.**

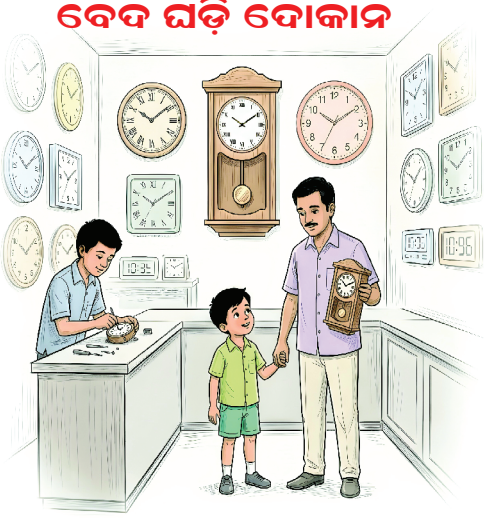
AP SCERT

ରୋମାନ୍ ସଂଖ୍ୟା :

ଜୟ ତାଙ୍କ ବାପା ସହିତ ଘଡ଼ି କିଣିବା ପାଇଁ କାବିଟିରେ ଥିବା ଏକ ଘଡ଼ି ଦୋକାନକୁ ଗଲା । ତାଙ୍କେ ଦୋକାନରେ ଥିବା ଘଡ଼ିଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖିଲେ ଏବଂ ଚର୍ଚ୍ଚା କଲେ । ଜୟ ଏବଂ ତାଙ୍କ ବାପା ମଧ୍ୟରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ନିମ୍ନଭଳି ଘଟିଥିଲା ।



ବେଦ ଘଡ଼ି ଦୋକାନ



ବାପା : ଜୟ, ଏହି ଦୁଇଟି ଘଡ଼ି ଦେଖେ । କେଉଁଟି ଭଲ ଅଛି ?

ଜୟ : ଦ୍ୱିତୀୟଟି, କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ମୁଁ ଜାଣିନାହିଁ । ଏହି ଘଡ଼ି ଦେଖି ସମୟ କହିପାରିବି ନାହିଁ । ଏହି ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ କଣ ?

ବାପା : ଏହି ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ରୋମାନ୍ ସଂଖ୍ୟା କହନ୍ତି । ଆମେ ଏହି ଘଡ଼ିଟିକୁ କିଣିବା । ପରେ ମୁଁ ଏହି ସଂଖ୍ୟା ବିଷୟରେ ବୁଝାଇବି ।

ସେମାନେ ପ୍ରଥମେ ଗୋଟିଏ ଘଡ଼ି କିଣିଲେ ଏବଂ ନିଜ ଘରକୁ ଫେରିଲେ ଏବଂ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଚାଲିଲା.....

ଆମେ ସାଂଖ୍ୟିକ ମୂଲ୍ୟକୁ ସୂଚାଇବା ପାଇଁ ରୋମାନ୍ ସଂଖ୍ୟା ପାଇଁ 7ଟି ଅକ୍ଷର ବ୍ୟବହାର କରୁ । ଏବେ ମୁଁ କେବଳ I, V, X ବିଷୟରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରୁଛି, ବାକି ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ପରେ ଶିଖାଯିବ ।

ରୋମାନ୍ ସଂଖ୍ୟା	ହିନ୍ଦୁ – ଆରବୀୟ ସଂଖ୍ୟା
I	1
V	5
X	10

ଏହି ଚିହ୍ନଗୁଡ଼ିକର ସଜ୍ଜୀକରଣ ଅନୁଯାୟୀ, ମୂଲ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଯୋଗ କିମ୍ବା ବିୟୋଗ କରି ଗୋଟିଏ ସଂଖ୍ୟା ଗଠନ କରାଯାଇଥାଏ । ରୋମାନ୍ ସଂଖ୍ୟା ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ଆମେ ଏଠାରେ କେତେକ ନିୟମ ପାଳନ କରିଥାଉଁ ।

ନିୟମ 1 : ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ଧାଡ଼ିରେ ପୁନରାବୃତ୍ତି ହେଲେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଠି କରି ଯୋଗକରାଯାଏ ।

ଉଦାହରଣ–8 : II = 1 + 1 = 2
III = 1 + 1 + 1 = 3
XX = 10 + 10 = 20

ନିୟମ 2 : ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟା ପରେ ଛୋଟ ସଂଖ୍ୟା ଆସିଲେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଠି କରି ଯୋଗକରାଯାଏ ।

ଉଦାହରଣ–9 : VI = 5 + 1 = 6
VII = 5 + 1 + 1 = 7
XII = 10 + 1 + 1 = 12

ନିୟମ 3 : ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟାର ବାମପଟେ ଛୋଟ ସଂଖ୍ୟା ଆସିଲେ, ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟାରୁ ସାନ ସଂଖ୍ୟା ବିୟୋଗ କରାଯାଏ ।

ଉଦାହରଣ–10 : IV = 5 - 1 = 4
IX = 10 - 1 = 9

ନିୟମ 4 : ଗୋଟିଏ ଧାଡ଼ିରେ ଏକାଭଳି ଚିହ୍ନ 3 ରୁ ଅଧିକ ଥର ପୁନରାବୃତ୍ତି ହେବା ଅନୁଚିତ ।

AP SCERT

Example - 11: 3 is written as III
but four is IV and not IIII
In the same way, 30 is XXX but 40 is not XXXX.

Example -12 : Now we write the Hindu - Arabic Numbers for Roman Numbers .

XIX = 10 + 9 = 19

XXIV = 10 + 10 + 4 = 24



Do These

1. Write the Hindu - Arabic numbers for Roman numbers given .
   (a) VIII = _____ (b) XVIII = _____ (c) XXIX = _____
2. Write the Roman numbers for Hindu - Arabic numbers.
   (a) 25 = _____ (b) 14 = _____ (c) 17 = _____
3. Write the Roman numbers to the Hindu - Arabic numbers and Hindu - Arabic number to Roman numbers in the blanks given below.

S.No.	Name of the game	Number of players in the each team (Hindu - Arabic numbers)	Number of players in the each team (Roman numbers)
1	Kabaddi		VII
2	Cricket	11	
3	Kho Kho		IX
4	Volley Ball		VI
5	Football	11	

4. Write the numbers in order on the snake.



AP SCERT

ଉଦାହରଣ–11 : 3 କୁ III ବୋଲି ଲେଖାଯାଏ ।

କିନ୍ତୁ ଚାରିକୁ IV ଭଳି ଲେଖନ୍ତି, IIII ଏଭଳି ନୁହେଁ ।

ସେହିଭଳି 30 କୁ XXX ଏଭଳି ଲେଖନ୍ତି, କିନ୍ତୁ 40 କୁ XXXX ଏଭଳି ଲେଖନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଉଦାହରଣ–12 : ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ରୋମାନ୍ ସଂଖ୍ୟା ପାଇଁ ହିନ୍ଦୁ–ଆରବିକ୍ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖିବା ।

XIX = 10 + 9 = 19

XXIV = 10 + 10 + 4 = 24



ଏହା କର

1. ଦତ୍ତ ରୋମାନ୍ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ହିନ୍ଦୁ–ଆରବିକ୍ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

   ଅ) VIII =_____ ଆ) XVIII =_____ ଇ) XXIX =_____

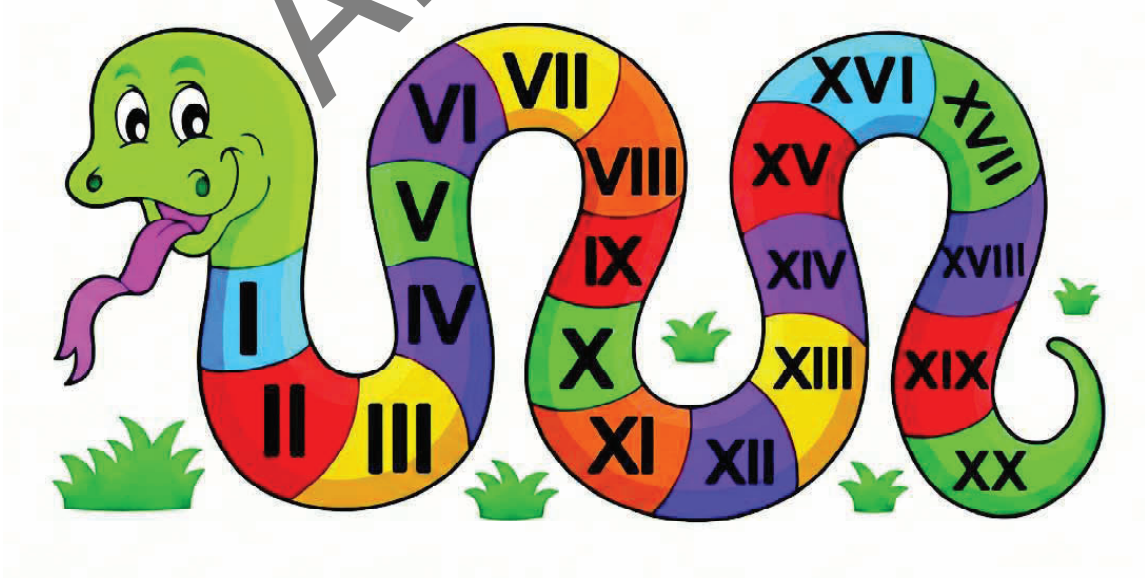
2. ଦତ୍ତ ହିନ୍ଦୁ–ଆରବିକ୍ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ରୋମାନ୍ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

   ଅ) 25 = _____ ଆ) 14 = _____ ଇ) 17 = _____

3. ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ରୋମାନ୍ ସଂଖ୍ୟା ପାଇଁ ହିନ୍ଦୁ–ଆରବିକ୍ ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ହିନ୍ଦୁ–ଆରବିକ୍ ସଂଖ୍ୟା ପାଇଁ ରୋମାନ୍ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

କ୍ରମ ସଂଖ୍ୟା	ଖେଳର ନାମ	ପ୍ରତି ଦଳରେ ଥିବା ଖେଳାଳୀ ସଂଖ୍ୟା (ହିନ୍ଦୁ–ଆରବିକ୍ ସଂଖ୍ୟା)	ପ୍ରତି ଦଳରେ ଥିବା ଖେଳାଳୀ ସଂଖ୍ୟା (ରୋମାନ୍ ସଂଖ୍ୟା)
1	କବାଡ଼ି		VII
2	କ୍ରିକେଟ୍	11	
3	ଖୋ–ଖୋ		IX
4	ଭଲିବଲ୍		VI
5	ଫୁଟ୍ ବଲ୍	11	

4. ଏହି ସାପ ଗିଳିଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ କ୍ରମରେ ଲେଖ ।

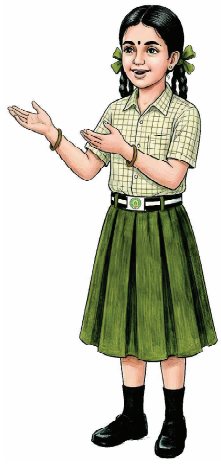


AP SCERT

EXERCISE-2

Do you know ?

* The length of blood vessels of our human body is nearly 97,000 kilometres.
* The total land border of India is 15,200 kilometres.



1. Circle the smallest number given below.

   a) 28,828 b) 82,988 c) 63,215 d) 24,321

2. Circle the greatest number given below.

   a) 80,081 b) 80,801 c) 80,180 d) 80,108

3. Write the predecessor of the given number.

   a) ……. 46,250 b) …… 72,579 c) ……38,205

4. Write the predecessor and successor of the following numbers.

   a) 43,565 b) 40,000

5. Fill in the blanks with " >, < or = " .

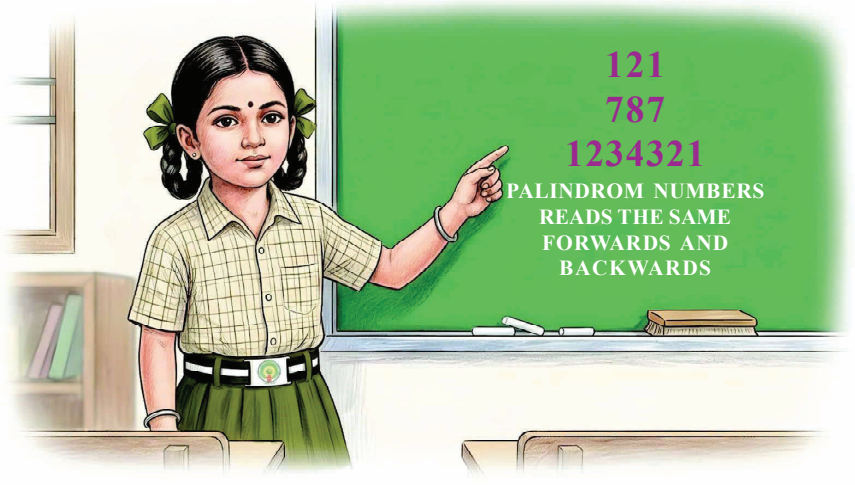
   a) 8,154 ___8,514 b) 59,260___ 59,260

6. The number of people who visited an exhibition in four days are 1826, 1493, 1630 and 1863 respectively. Arrange these numbers in the ascending order.

7. The hall ticket number of Lasya, who is appearing for Jawahar Navodaya Vidyalaya Entrance Exam is 42384. Write the hall ticket numbers of students sitting behind and infront of her?

8. Devika has 13 hundred rupee notes, 24 ten rupee notes and 19 one rupee coins. How much total amount she has? ( )

   a) 1343 b) 1359 c) 1559 d) 1543



APSCERT

ଅନୁଶୀଳନୀ - 2

ତୁମେ ଜାଣ କି ?

* ମାନବ ଶରୀରରେ ଥିବା ରକ୍ତ ପ୍ରବାହୀ ନଳୀର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ପ୍ରାୟ 97,000 କିଲୋ ମିଟର ।
* ଭାରତର ଭୂ ସୀମାର ଦୈର୍ଘ୍ୟ 15,200 କିଲୋ ମିଟର ।



1. ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକରୁ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ।

   ଅ) 28,828 ଆ)82,988 ଇ) 63,215 ଈ) 24,321

2. ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକରୁ ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ।

   ଅ) 80,081 ଆ) 80,801 ଇ) 80,180 ଈ) 80,108

3. ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

   ଅ).....46,250 ଆ)..... 72,579 ଇ) 38,205

4. ନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

   ଅ) 43,565 ଆ) 40,000

5. ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ <, > କିମ୍ବା = ରଖ ।

   ଅ) 8,154 .....8,514 ଆ) 59,260 59,260

6. ଗୋଟିଏ ମେଳାକୁ ଚାରିଦିନରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିବା ପରିଦର୍ଶକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଯଥାକ୍ରମେ 1826, 1493, 1630 ଏବଂ 1863 । ଏହି ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଆରୋହଣ କ୍ରମରେ ସଜାଅ ।

7. ଜବହାର ନବୋଦୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରବେଶ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଉପସ୍ଥିତ ହେଉଥିବା ଲାସ୍ୟାଙ୍କ ହଲ୍ ଟିକେଟ୍ ନମ୍ବର 42384 । ତାଙ୍କ ଆଗରେ ଏବଂ ପଛରେ ବସିଥିବା ପିଲାଙ୍କ ହଲ୍ ଟିକେଟ୍ ନମ୍ବର ତୁମେ ଅନୁମାନ କରିପାରିବ କି ?

8. ଦେବୀକା ପାଖରେ 13ଟି ଶହେ ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍, 24ଟି ଦଶ ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍ ଏବଂ 19ଟି ଏକ ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍ ଅଛି । ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବା ମୋଟ ଟଙ୍କା କେତେ ? ( )

   ଅ) 1343 ଆ) 1359 ଇ) 1559 ଈ) 1543

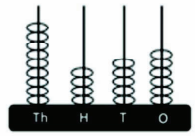


APSCERT

Improve your Learning

1. Narendra had 23 hundred, 12 ten rupee notes, 18 one rupee coins. Tarun had 22 hundred, 32 ten rupee notes, 16 one rupee coins.
   a) How much amount did Narendra and Tarun have?
   b) Who had the more money?

2. How many beads should be removed from the thousands place of the abacus, if it has to represent the number between 5000 and 6000? ( )



   a) 1 b) 2 c) 3 d) 4

3. Some number cards are given below ( )

35678	35761	35562	35697	35964

   If these cards are arranged from small to big, which of the following numbers comes just before 35697?

   a) 35964 b) 35562 c) 35761 d) 35678

4. Two students wrote the expanded form of 5037.
   Student - 1: 5000 + 300 + 7 Student - 2: 5000 + 30 + 7
   Who is correct? ( )
   a) Only student 1 is correct. b) Only student 2 is correct.
   c) Both are correct. d) Neither is correct.

5. If X is the successor of 9,999 and the predecessor of 10,001, what is the value of X ?

6. I am a 5-digit number.
   - The digit in my ten-thousands place is 7.
   - The digit in my hundreds place is half of 8.
   - The digit in my ones place is the smallest odd number.
   - The other two places are filled with 0.

   What number am I?

AP SCERT

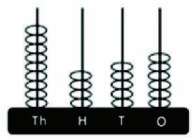
ଶିକ୍ଷଣକୁ ଉନ୍ନତ କରିବା

1. ନରେନ୍ଦ୍ର ପାଖରେ 23 ଟି ଶହେ ଟଙ୍କା ନୋଟ୍,12 ଟି ଦଶ ଟଙ୍କା ନୋଟ୍ ଏବଂ 18 ଟି ଏକ ଟଙ୍କା ମୁଦ୍ରା ଅଛି । ତରୁଣ ପାଖରେ 22 ଟି ଶହେ ଟଙ୍କା ନୋଟ୍,32 ଟି ଦଶ ଟଙ୍କା ନୋଟ୍ ଏବଂ 16 ଟି ଏକ ଟଙ୍କା ମୁଦ୍ରା ଅଛି ।

   ଅ) ନରେନ୍ଦ୍ର ଓ ତରୁଣ ପାଖରେ ଥିବା ମୋଟ ଟଙ୍କା କେତେ ?

   ଆ) କାହା ପାଖରେ ଅଧିକ ଟଙ୍କା ଅଛି ?

2. 5000 ଓ 6000 ର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ମାଳିଦଣ୍ଡରେ ଥିବା ହଜାର ସ୍ଥାନରୁ କେତୋଟି ମାଳି ବାହାର କରିବା ଉଚିତ ? ( )



   ଅ) 1 ଆ) 2 ଇ) 3 ଈ) 4

3. ନିମ୍ନରେ କେତୋଟି ସଂଖ୍ୟା କାର୍ଡ଼ ଦିଆଯାଇଛି । ( )

35678	35761	35562	35697	35964

   ଏହି କାର୍ଡ଼ଗୁଡ଼ିକୁ ସାନରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ ସଜାଇଲେ, ନିମ୍ନରୁ କେଉଁ ସଂଖ୍ୟାଟି ଠିକ୍ 35697 ର ପୂର୍ବରେ ଆସିବ ?

   ଅ) 35964 ଆ) 35562 ଇ) 35761 ଈ) 35678

4. ଦୁଇଜଣ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ 5037 ର ବିସ୍ତାରିତ ରୂପକୁ ନିମ୍ନଭଳି ଲେଖିଲେ ।

   ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ – 1: 5000 + 300 + 7 ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ – 2: 5000 + 30 + 7

   କିଏ ଠିକ୍ କରିଛନ୍ତି ? ( )

   ଅ) କେବଳ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ 1 ଠିକ୍ ଆ) କେବଳ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ 2 ଠିକ୍

   ଇ) ଉଭୟଙ୍କ ଠିକ୍ ଈ) ଉଭୟଙ୍କ ଠିକ୍ ନୁହେଁ

5. ଯଦି X ହେଉଛି 9,999 ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ 10,001 ର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା । ତେବେ X ର ମୂଲ୍ୟ କେତେ ?

6. ମୁଁ ହେଉଛି ଏକ 5–ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା.
   - ମୋର ଦଶ ହଜାର ସ୍ଥାନର ଅଙ୍କ ହେଉଛି 7
   - ମୋର ଶତକ ସ୍ଥାନର ଅଙ୍କ ହେଉଛି 8 ର ଅର୍ଦ୍ଧେକ
   - ମୋର ଏକକ ସ୍ଥାନର ଅଙ୍କ ହେଉଛି କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ଅଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟା
   - ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ସ୍ଥାନ 0 ରେ ପୂରଣ ହୋଇଛି ।

   ହେଲେ ମୁଁ କେଉଁ ସଂଖ୍ୟା ?

AP SCERT

UNIT - 2

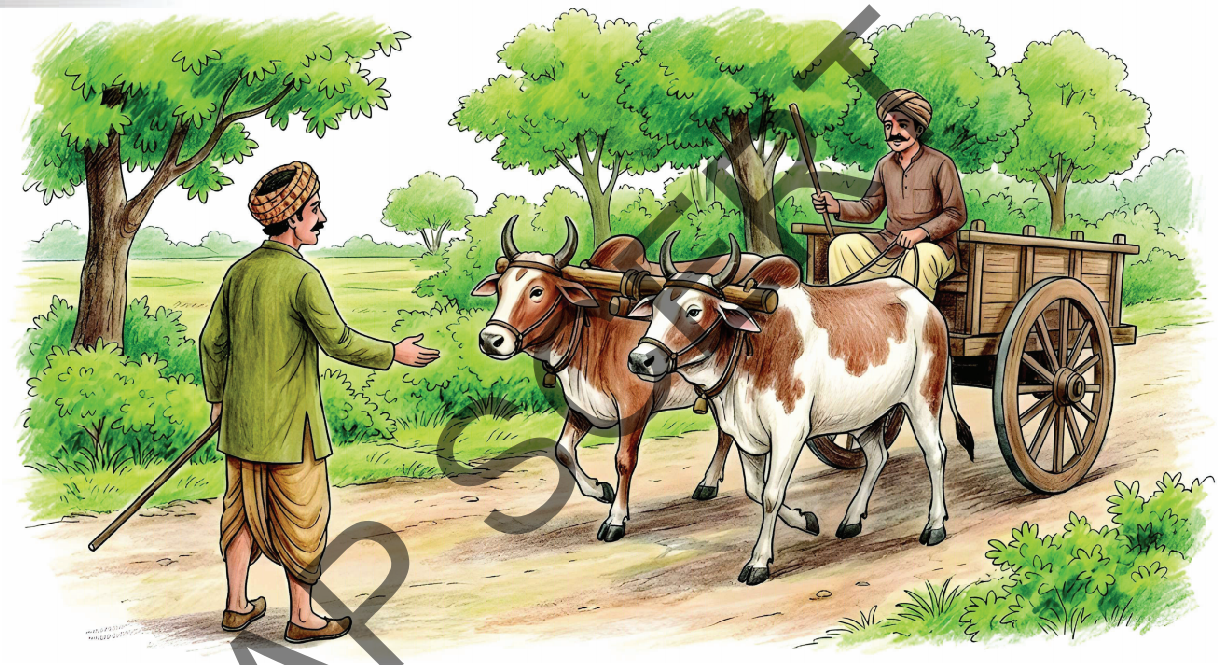
Addition

R2X9A7

Learner will be able to

- Do additions with 4-digit numbers.(CG-1)
- Estimate the sums of two 4-digit numbers.(CG-4)
- Solve the problems in daily life with the use of additions.(CG-4)
- Do oral additions.(CG-4)

2.0 Addition (Without carrying)



APSCERT

Ramaiah and Venkaiah are good friends. They helped each other in cultivation. One day Ramayya sold tomatoes and potatoes, and bought groceries for his home. After purchasing groceries, he went back to home on bullock cart. He met Venkaiah on the road.

Their conversation is given below.

Venkaiah : Hi, Ramaiah ! Why are you looking so happy?
Ramaiah : I sold all the tomatoes and potatoes in the market.

Venkaiah : How much did you earn on tomatoes?
Ramaiah : ₹ **7145**

Venkaiah : How much did you earn on potatoes?
Ramaiah : ₹ **2513**

Children, have you followed the conversation?

ଅଧ୍ୟାୟ - 2

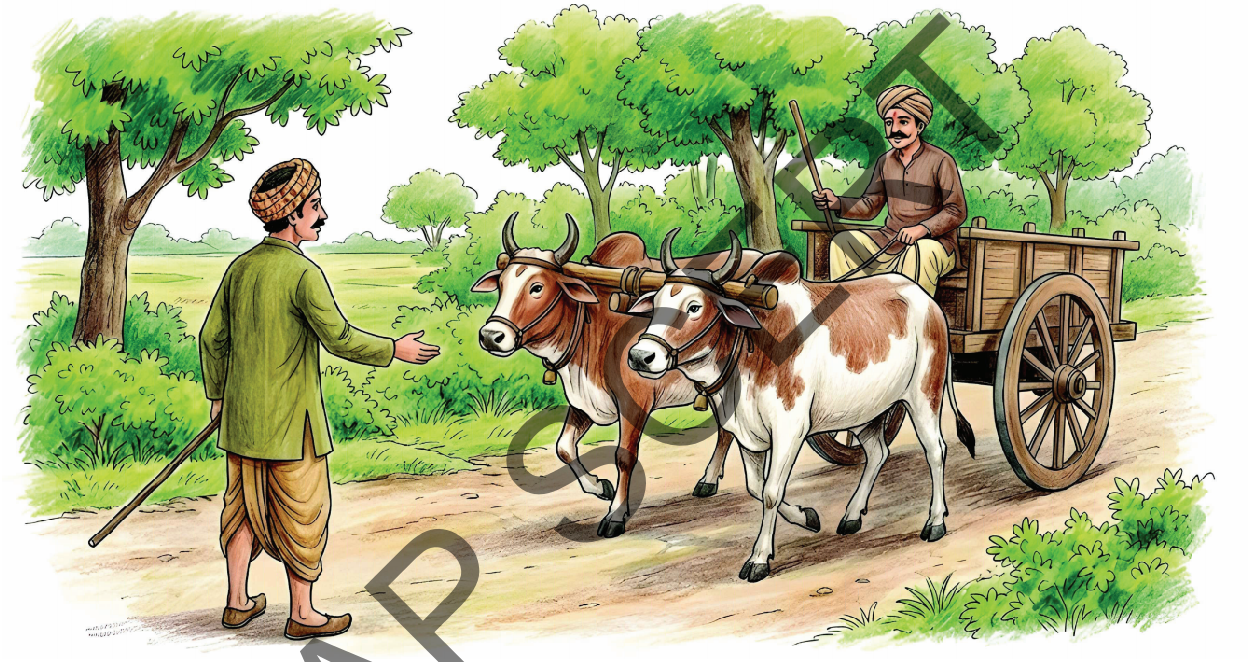
ଯୋଗ

E7G1G8

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଏହା ଜାଣିପାରିବେ :

- 4 - ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ଯୋଗ କରିପାରିବେ । (CG-1)
- ଦୁଇଟି 4 - ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାର ମୋଟକୁ ଅଟକଳ କରିପାରିବେ । (CG-4)
- ଯୋଗର ବ୍ୟବହାର କରି ନିତିଦିନିଆ ଜୀବନର ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିପାରିବେ । (CG-4)
- ମୌଖିକ ଭାବେ ଯୋଗ କରିପାରିବେ । (CG-4)

2.0 ଯୋଗ : (ପୁନଃସମୂହ ନକରି)



APSCERT

ରାମାୟା ଓ ଭେଙ୍କାୟା ଦୁଇଜଣ ଭଲ ସାଙ୍ଗ । ସେମାନେ କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟରେ ପରସ୍ପର ସହଯୋଗ କରୁଥାନ୍ତି । ଦିନେ ରାମାୟା ଟମାଟୋ ଓ ଆଳୁ ବିକ୍ରିକରି ଘରକୁ ଆବଶ୍ୟକ ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ କିଣିଲେ । ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ କିଣିବା ପରେ ସେ ବଳଦ ଶଗଡ଼ରେ ଘରକୁ ଫେରିଲେ । ସେ ରାସ୍ତାରେ ଭେଙ୍କାୟାଙ୍କୁ ଭେଟିଲେ ।

ସେମାନେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବାର୍ତ୍ତାଳାପ କରିଥିଲେ ।

ଭେଙ୍କାୟା : ହେ ରାମାୟା, ତୁମେ ଏତେ ଖୁସି କାହିଁକି ଦେଖାଯାଉଛ ?

ରାମାୟା : ମୁଁ ବଜାରରେ ସମସ୍ତ ଟମାଟୋ ଏବଂ ଆଳୁ ବିକ୍ରି କରିପାରିଲି ।

ଭେଙ୍କାୟା : ଟମାଟୋରେ ତୁମେ କେତେ ରୋଜଗାର କଲ ?

ରାମାୟା : ₹ 7145

ଭେଙ୍କାୟା : ଆଳୁରେ ତୁମେ କେତେ ରୋଜଗାର କଲ ?

ରାମାୟା : ₹ 2513

ପିଲାମାନେ, ତୁମେ ବାର୍ତ୍ତାଳାପ ଶୁଣିଲ କି ?

Let's find the total amount earned by Ramaiah.

Money earned by Ramaiah on Tomatoes = 7 1 4 5
Money earned by Ramaiah on Potatoes = + 2 5 1 3

Total amount earned by Ramaiah = ₹ 9 6 5 8

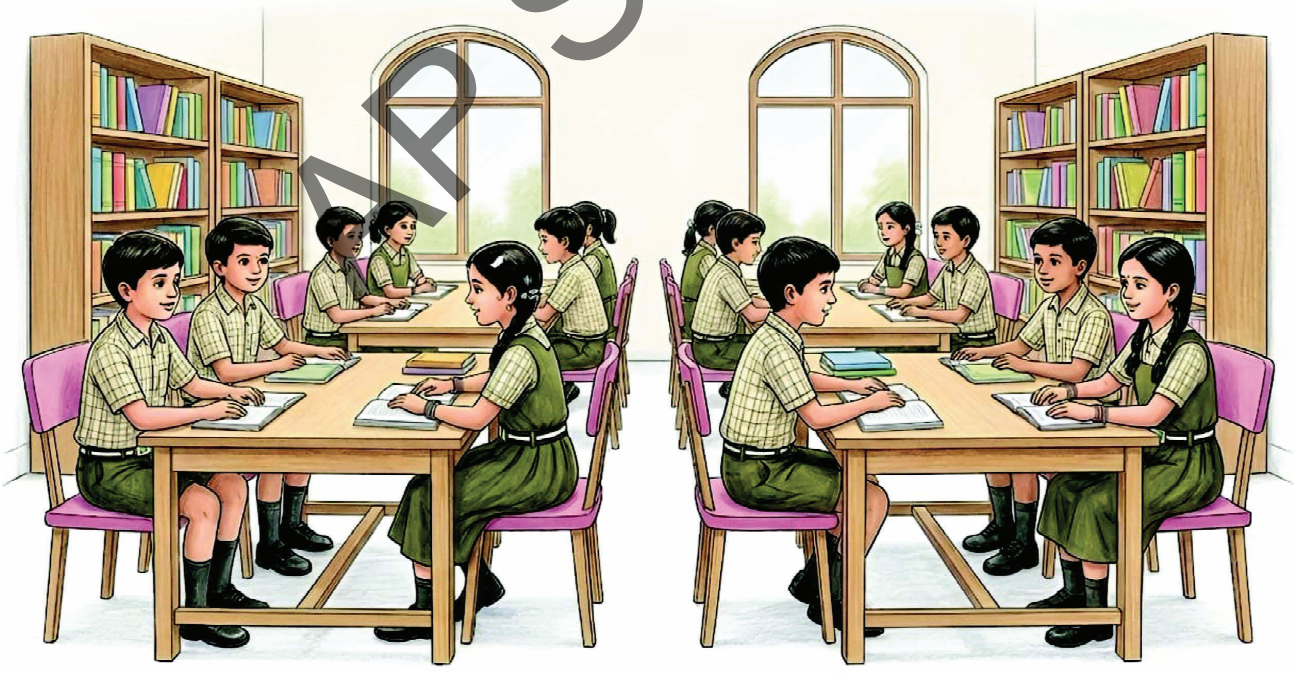
Process of addition



Th	H	T	O
7	1	4	5
2	5	1	3
9	6	5	8

Ones Place	5 + 3	=	8
Tens Place	40 + 10	=	50
Hundreds Place	100 + 500	=	600
Thousands Place	7000 + 2000	=	9000
			9658

2.1 Addition (With carrying)



There is a big library in ZPH School, Saravakota. There are 2857 books in Telugu and 1496 books in English in the library.

AP SCERT

ଆସ ଆମେ ରାମାୟା ରୋଜଗାର କରିଥିବା ମୋଟ ଟଙ୍କା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ।

ଟମାଟୋରେ ରାମାୟା ରୋଜଗାର କରିଥିବା ଟଙ୍କା	=	7145
ଆଳୁରେ ରାମାୟା ରୋଜଗାର କରିଥିବା ଟଙ୍କା	= +	2513
ରାମାୟା ରୋଜଗାର କରିଥିବା ମୋଟ ଟଙ୍କା	=	₹ 9658

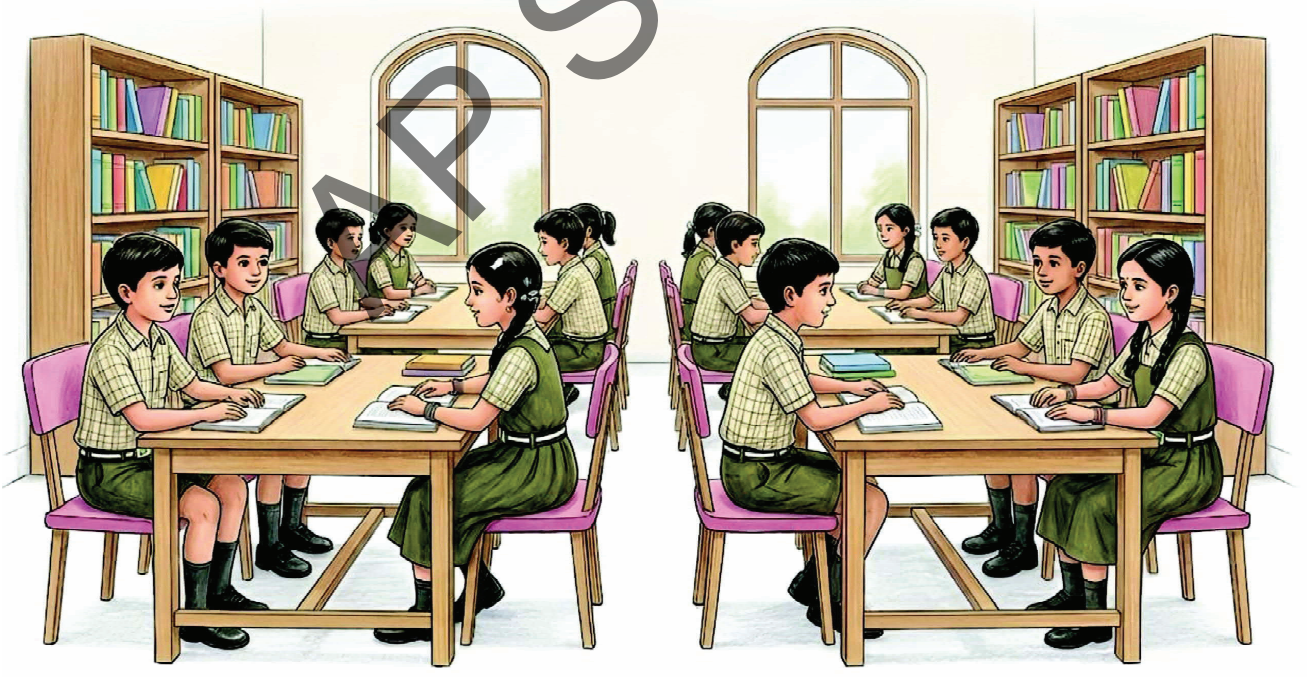
ଯୋଗ ପ୍ରକ୍ରିୟା



ହ	ଶ	ଦ	ଏ
7	1	4	5
2	5	1	3
9	6	5	8

ଏକକ ସ୍ଥାନ	5 + 3	=	8
ଦଶକ ସ୍ଥାନ	40 + 10	=	50
ଶତକ ସ୍ଥାନ	100 + 500	=	600
ହଜାର ସ୍ଥାନ	7000 + 2000	=	9000
			9658

2.1 ଯୋଗ : (ପୁନଃସମୂହ କରି)



ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ସାରବାକୋଟାରେ ବଡ଼ ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟ ଅଛି । ସେହି ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟରେ 2857ଟି ତେଲୁଗୁ ବହି ଏବଂ 1496ଟି ଇଂରାଜୀ ବହି ଅଛି ।

AP SCERT

How many books are available in the library?

To find the total books in the library, we have to add 2857 and 1496 .

		Th	H	T	O
		(1)	(1)	(1)	
Number of books in Telugu	=	2	8	5	7
Number of books in English	=	1	4	9	6
Total number of books available in the library	=	4	3	5	3

Observe another process for Addition

2857 = 2 Thousands + 8 Hundreds + 5 Tens + 7 Ones

1496 = 1 Thousand + 4 Hundreds + 9 Tens + 6 Ones

Total = 3 Thousands + 12 Hundreds + 14 Tens + 13 Ones

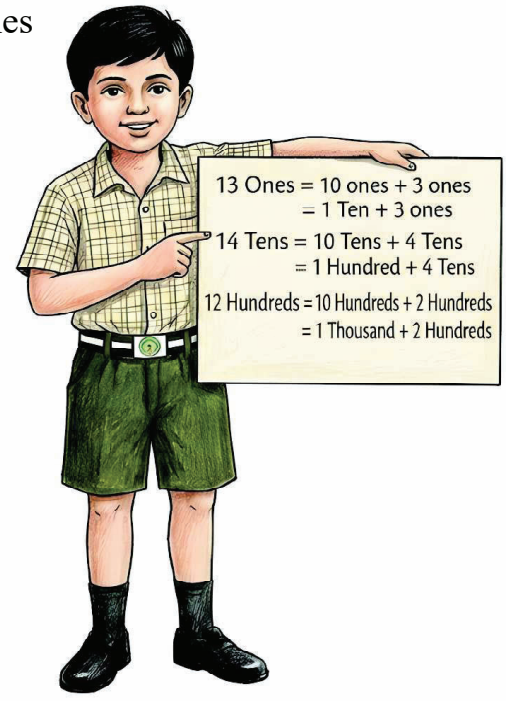
= 3 Thousands + (10+2) Hundreds + (10+4) Tens + (10+3) Ones

= (3+1) Thousands + (2+1) Hundreds + (4+1) Tens + 3 Ones

= 4 Thousands + 3 Hundreds + 5 Tens + 3 Ones

= 4000 + 300 + 50 + 3

= 4353



Example -1 In the same way, we add 8956 and 6487.

	Tth	Th	H	T	O
		(1)	(1)	(1)	◯
		8	9	5	6
(+)		6	4	8	7
	1	5	4	4	3

APSCERT

ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟରେ କେତୋଟି ବହି ଅଛି ?

ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟରେ ଥିବା ମୋଟ ବହି ସଂଖ୍ୟା ଜାଣିବା ପାଇଁ, ଆମେ 2857 ଓ 1496 କୁ ଯୋଗ କରିବା ।

		ହ	ଶ	ଦ	ଏ
		(1)	(1)	(1)	
ତେଲୁଗୁ ବହି ସଂଖ୍ୟା	=	2	8	5	7
ଇଂରାଜୀ ବହି ସଂଖ୍ୟା	=	1	4	9	6
ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟରେ ଥିବା ମୋଟ ବହି ସଂଖ୍ୟା	=	4	3	5	3

ଯୋଗର ଅନ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାଟିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକର ।

2857 = 2 ହଜାର + 8 ଶହ + 5 ଦଶ + 7 ଏକ

1496 = 1 ହଜାର + 4 ଶହ + 9 ଦଶ + 6 ଏକ

ମୋଟ = 3 ହଜାର + 12 ଶହ + 14 ଦଶ + 13 ଏକ

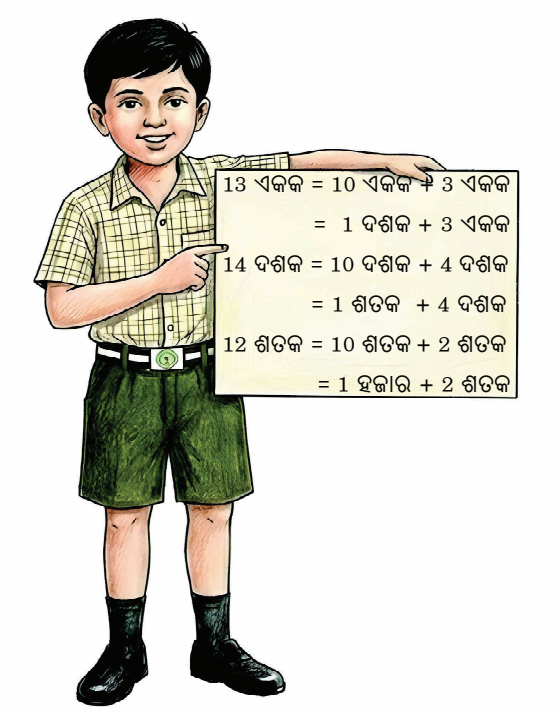
3 ହଜାର + (10+2) ଶହ + (10+4) ଦଶ + (10+3) ଏକ

= (3+1) ହଜାର + (2+1) ଶତକ + (4+1) ଦଶକ + 3 ଏକକ

= 4 ହଜାର + 3 ଶହ + 5 ଦଶ + 3 ଏକ

= 4000 + 300 + 50 + 3

= 4353

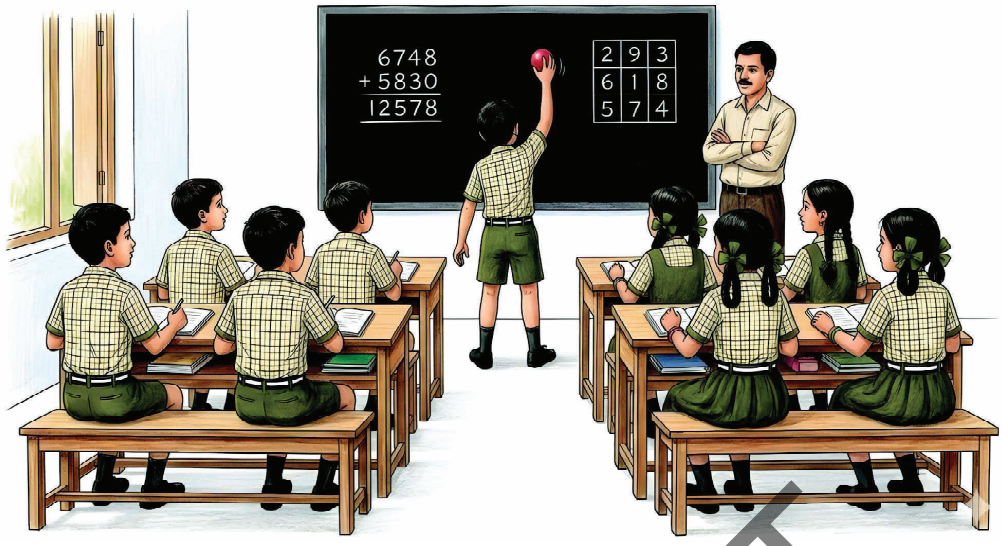


ଉଦାହରଣ – 1 : ଏହିଭଳି ଆମେ 8956 ଓ 6487 ଯୋଗ କରିବା ।

	ହ	ଶ	ଦ	ଏ
	(1)	(1)	(1)	◯
	8	9	5	6
(+)	6	4	8	7
	1	5	4	4	3

AP SCERT

Addition Game:



1. **Prepare the Board:** Draw a large 3x3 square on the blackboard and fill it with the numbers 1 to 9 as shown in the picture.
2. **Form Teams:** Divide the class into groups of two (partners).
3. **Throw the Ball:** The first student throws a ball at the board. They should try to hit a number.
4. **Record the Hits:**
   a) If the ball hits a number, write that number down.
   b) If the ball misses all the numbers, write down a "0".
5. **Create a 4-Digit Number :** Each student throws the ball four times. After four throws, write the numbers together to create a 4-digit number (for example: 2, 9, 1, and 5 becomes 2,915).
6. **Partner's Turn :** The second student in the group does the same thing and create their own 4-digit number.
7. **Add the Scores :** They add their two 4-digit numbers together in their notebooks to get a "Group Total."
8. **Find the Winner :** The group with the highest total sum is winner of the game.

2	9	3
6	1	8
5	7	4

APSCERT

Group-1

	5	4	9	3
(+)	7	8	2	6
1	3	3	1	9

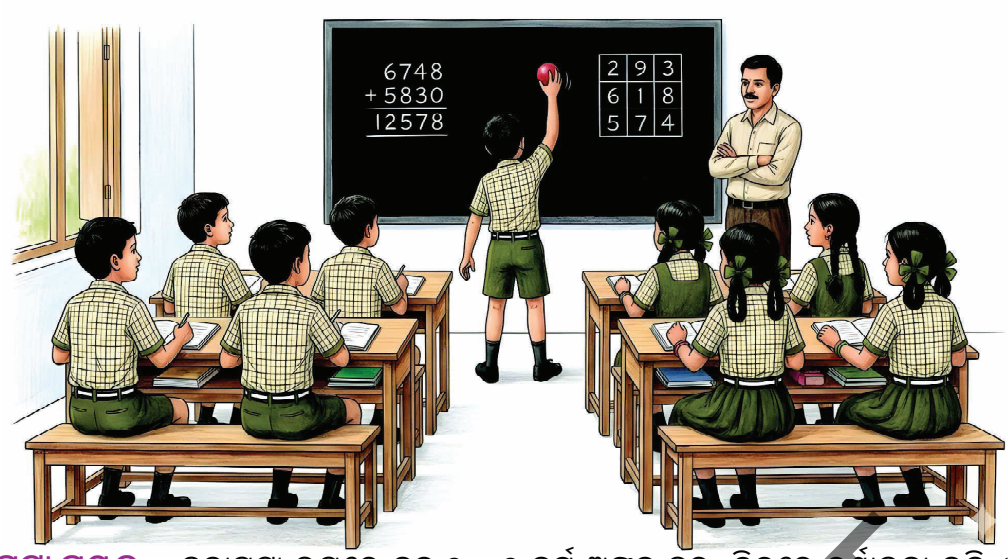
Group-2

(+)				

Group-3

(+)				

ଯୋଗ ଖେଳ :



1. **କଳାପଟା ପ୍ରସ୍ତୁତ :** କଳାପଟା ଉପରେ ବଡ଼ 3 x 3 ବର୍ଗ ଅଙ୍କନ କର, ଚିତ୍ରରେ ଦର୍ଶାଇବା ଭଳି 1 ରୁ 9 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂଖ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ପୂରଣ କର ।
2. **ଦଳ ଗଠନ :** ଶ୍ରେଣୀଟିକୁ ଦୁଇଟି ଦଳରେ ବିଭକ୍ତ କର । (ଭାଗୀଦାରୀ ରୂପେ)
3. **ବଲ୍ ଫିଙ୍ଗିବା :** ପ୍ରଥମ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ କଳାପଟା ଉପରକୁ ବଲ୍‌ଟିଏ ଫିଙ୍ଗିବ । ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ସଂଖ୍ୟାକୁ ବାଜିଲାଭଳି ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଉଚିତ ।
4. **ବାଜିଥିବା ଅଙ୍କଟିକୁ ଲେଖ :**

   ଅ) ଯଦି ବଲ୍‌ଟି ସଂଖ୍ୟାଟିକୁ ବାଜେ, ତେବେ ସେହି ସଂଖ୍ୟାଟି ଚିପିରଖ ।

   ଆ) ଯଦି ବଲ୍‌ଟି କୌଣସି ସଂଖ୍ୟାକୁ ବାଜେନାହିଁ, ତେବେ "0" ଲେଖ ।

2	9	3
6	1	8
5	7	4

5. **4-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରସ୍ତୁତ :** ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ବଲ୍‌ଟିକୁ ଚାରିଥର ଫିଙ୍ଗିବେ । ଚାରିଥର ଫିଙ୍ଗିବା ପରେ, ସେହି ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଠି କରି ଏକ 4-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ । (ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ 2, 9, 1 ଓ 5 ମିଶି 2,915 ହୁଏ ।)
6. **ଭାଗୀଦାରୀଙ୍କ ପାଳି :** ଦଳରେ ଥିବା ଦ୍ୱିତୀୟ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ମଧ୍ୟ ସେହିଭଳି କରି ନିଜେ 4-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଗଠନ କରିବେ ।
7. **ସ୍କୋର୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗକର :** ଭାଗୀଦାରୀମାନେ ତାଙ୍କ ଖାତାରେ ସେହି ଦୁଇଟି 4-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଏକାଠି ମିଶାଇ "ଦଳର ମୋଟ" ପାଇବେ ।
8. **ବିଜେତା ନିର୍ଣ୍ଣୟ :** ସର୍ବାଧିକ ମୋଟ ସ୍କୋର୍ ପାଇଥିବା ଦଳ ଖେଳରେ ବିଜେତା ହେବେ !

ଦଳ 1

	5	4	9	3
(+)	7	8	2	6
1	3	3	1	9

ଦଳ 2

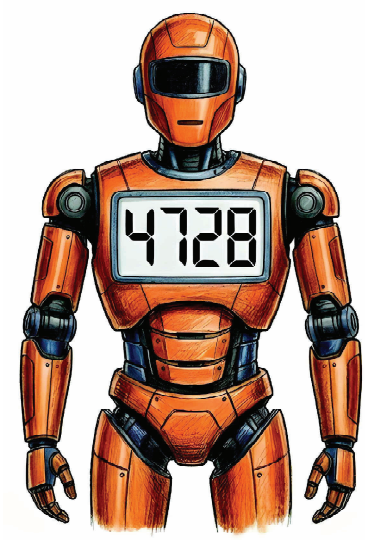
(+)				

ଦଳ 3

(+)				

APSCERT

2. 2 AI Addition Machine



This is an Addition machine. It has a fixed 4-digit number 4728. If you place any 4-digit number in the machine, it is added to 4728 and the sum is displayed on the screen. You should place a 4-digit number of your choice and find the number displayed by the machine.

1.	2.	3.	4.	5.
2 8 9 6	_____	_____	_____	_____
(+) 4 7 2 8	(+) 4 7 2 8	(+) 4 7 2 8	(+) 4 7 2 8	(+) 4 7 2 8
7 6 2 4	_____	_____	_____	_____

Do these

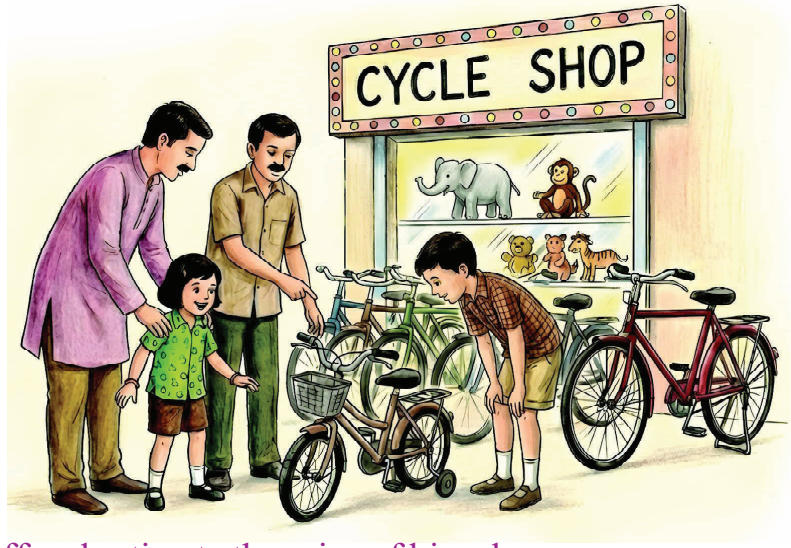
1. Add the following.

1 3 6 5	7 9 8 9	4 6 0 9	9 9 9 9
(+) 7 6 3 5	(+) 1 1 1 1	(+) 3 8 8 4	(+) 7 2 4
_____	_____	_____	_____

2. Add 4789 and 2946

3. Find 7645 + 5895

2.3 Addition by Estimation

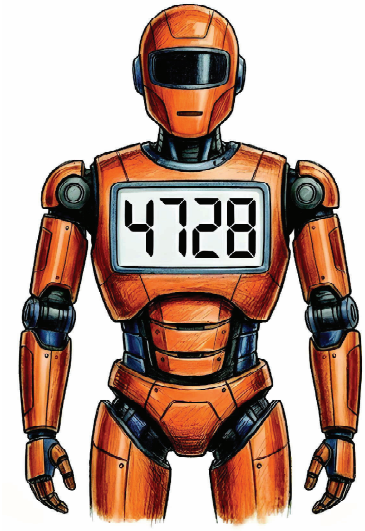


Sanjay, Mokshitha and their father Ravi went to purchase bicycles. The shop keeper said the big cycle costs ₹ 5100 and the small cycle costs ₹ 3850. Ravi had ₹ 10000 with him. He was doubtful whether the amount would be sufficient or not to purchase two bicycles.

Ravi wants to round nearest values off and estimate the price of bicycles.

AP SCERT

2.2 କୃତ୍ରିମ ବୁଦ୍ଧି - ଯୋଗ ଯନ୍ତ୍ର



ଏହା ଏକ ଯୋଗ ଯନ୍ତ୍ର । ଏଥିରେ 4728 ସଂଖ୍ୟାଟି ସ୍ଥିର ରୂପେ ରହିଥାଏ । ତୁମେ ଏହି ଯନ୍ତ୍ରରେ ଏକ ଚାରି ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ରଖିଲେ, ସେହି ସଂଖ୍ୟା 4728 ସହ ଯୋଗ ହୋଇ ସେହି ଦୁଇଟି ସଂଖ୍ୟାର ଯୋଗଫଳ ଯନ୍ତ୍ରର ପରଦା ଉପରେ ଦେଖାଯାଏ । ତୁମେମାନେ ତୁମ ଇଚ୍ଛାମୁତାବକ ଚାରି ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଯନ୍ତ୍ରରେ ରଖି ପରଦା ଉପରେ ଦେଖାଯିବା ସଂଖ୍ୟାଟି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

1. 2 8 9 6
(+) 4 7 2 8
7 6 2 4

2. _____
(+) 4 7 2 8
_____

3. _____
(+) 4 7 2 8
_____

4. _____
(+) 4 7 2 8
_____

5. _____
(+) 4 7 2 8
_____

ଏହା କର

1. ଯୋଗକର

1 3 6 5	7 9 8 9	4 6 0 9	9 9 9 9
(+) 7 6 3 5	(+) 1 1 1 1	(+) 3 8 8 4	(+) 7 2 4
_____	_____	_____	_____

2. 4789 ଏବଂ 2946 କୁ ଯୋଗକର ।

3. 7645 + 5895 ର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

2.3 ଆକଳନ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗ



ସଞ୍ଜୟ, ମୋକ୍ଷିତ ଓ ତାଙ୍କ ବାପା ରବି ମିଶି ସାଇକେଲ୍ କିଣିବା ପାଇଁ ଗଲେ । ଦୋକାନୀ, ବଡ଼ ସାଇକେଲ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ ₹5100 ଏବଂ ସାନ ସାଇକେଲ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ ₹3850 ବୋଲି କହିଲା । ରବି ପାଖରେ ₹10000 ଅଛି । ରବି, ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବା ଟଙ୍କାରେ ସେ ଦୁଇଟି ସାଇକେଲ୍ କିଣି ହୁଏ କି ନାହିଁ ବୋଲି ସନ୍ଦେହରେ ପଡ଼ିଲେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ରବି ସେହି ଦୁଇଟି ସାଇକେଲ୍‌ର ମୂଲ୍ୟକୁ (4-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା) ଆକଳନ କରି ନିକଟତମ ସଂଖ୍ୟାକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବା ପାଇଁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ।

AP SCERT

How to round off the 4-digit number?

Rule 1 : If the digit in hundred place is 5 or greater, add 1 to the thousands digit.

Rule 2 : If the digit in hundred place is less than 5, keep the thousands digit the same.

Change all the digits to the right of the thousands place (hundreds, tens and ones) to 0.

Let's help Ravi in guessing the sum.

If we rounded off 5100 to its nearest thousands then we get = 5000

If we rounded off 3850 to its nearest thousands then we get = 4000

The sum of 5100 and 3850 is now nearer to 5000 + 4000 = 9000

So, the estimated amount is ₹ 9000.

The amount is sufficient to purchase two bicycles.

Example - 2

In another shop there are two types of bicycles, namely, gear bicycles and small bicycles. Now you find out the two bicycles whose cost would be less than ₹ 10000 and fill the table. The cost of each bicycle is given in boxes.

GEAR BICYCLES



₹ 7150



₹ 5100



₹ 8150

SMALL BICYCLES



₹ 1800



₹ 2670



₹ 3850

S.No.	Cost of Gear bicycle	Cost of small bicycle	Cost of Gear bicycle rounded to thousand	Cost of small bicycle rounded to thousand	Total Cost
1	₹ 7150	₹ 1800	₹ 7000	₹ 2000	₹ 9000
2					
3					
4					

AP SCERT

Do these

1. Estimate the sum in each case and tick (✓) on the correct estimation which is rounded of thousands

1	1686 + 3250	4000	5000	6000	7000
2	2432 + 2980	4000	5000	6000	7000
3	3480 + 5700	6000	7000	8000	9000
4	1984 + 5680	6000	7000	8000	9000
5	4830 + 987	6000	7000	8000	9000

ଚାରି ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ କିପରି ସଂଶୋଧନ କରାଯାଏ ?

ନିୟମ 1 : ଯଦି ଶତକ ସ୍ଥାନର ଅଙ୍କ 5 କିମ୍ବା ତଥୋଧିକ, ତେବେ ହଜାର ସ୍ଥାନର ଅଙ୍କକୁ 1 ଯୋଗକର ।

ନିୟମ 2 : ଯଦି ଶତକ ସ୍ଥାନର ଅଙ୍କ 5 ଠାରୁ କମ୍ ଥାଏ, ତେବେ ହଜାର ସ୍ଥାନର ଅଙ୍କ ସମାନ ରଖ ।

ହଜାର ସ୍ଥାନର ଡ଼ାହାଣ ପଟ (ଶତକ,ଦଶକ,ଏକକ) ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଶୂନ(0)କୁ ବଦଳାଅ ।

ଆସନ୍ତୁ ରବିକୁ ଯୋଗଫଳ ଅନୁମାନ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ।

ଯଦି ଆମେ 5100 କୁ ଏହାର ନିକଟତମ ହଜାରକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବା, ତେବେ ଆମେ 5000 ପାଇବା ।

ଯଦି ଆମେ 3850 କୁ ଏହାର ନିକଟତମ ହଜାରକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବା, ତେବେ ଆମେ 4000 ପାଇବା ।

5100 ଓ 3850 ର ଯୋଗଫଳ 5000 + 4000 = 9000 ର ନିକଟତର ଅଟେ ।

ଅତଏବ ଆନୁମାନିକ ମୂଲ୍ୟ ହେଉଛି ₹ 9000

ଦୁଇଟି ସାଇକେଲ୍ କିଣିବା ପାଇଁ ରବି ପାଖରେ ଥିବା ଟଙ୍କା ଯଥେଷ୍ଟ ।

ଉଦାହରଣ – 2 :

ଅନ୍ୟ ଏକ ଦୋକାନରେ ଦୁଇ ପ୍ରକାର ସାଇକେଲ୍ ଅଛି ଯଥା : ଗିୟର୍ ସାଇକେଲ୍ ଏବଂ ଛୋଟ ସାଇକେଲ୍ । ଏବେ ତୁମେ କେଉଁ ଦୁଇଟି ସାଇକେଲ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ ₹ 10000 ରୁ କମ୍ ହୁଏ ଅନୁମାନ କର ଏବଂ ତଳ ସାରଣୀଟି ପୂରଣ କର । ପ୍ରତ୍ୟେକ ସାଇକେଲ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ ତଳ ଘରାରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଗିୟର୍ ସାଇକେଲ୍ ଛୋଟ ସାଇକେଲ୍



₹ 7150 ₹ 5100 ₹ 8150 ₹ 1800 ₹ 2670 ₹ 3850

କ୍ରମ ସଂଖ୍ୟା	ଗିୟର୍ ସାଇକେଲ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ	ଛୋଟ ସାଇକେଲ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ	ନିକଟତମ ହଜାରକୁ ସଂଶୋଧନ ପରେ ଗିୟର୍ ସାଇକେଲ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ	ନିକଟତମ ହଜାରକୁ ସଂଶୋଧନ ପରେ ଛୋଟ ସାଇକେଲ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ	ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ
1	₹ 7150	₹ 1800	₹ 7000	₹ 2000	₹ 9000
2					
3					
4					

ଏହା କର

1. ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗଫଳ ଆକଳନ କର ଏବଂ ସଠିକ୍ ଆକଳନ ଉପରେ (✓) ଚିହ୍ନ ଦିଅ ଯାହାକି ହଜାରର ନିକଟତମ ହୋଇଥିବ ।

1	1686 + 3250	4000	5000	6000	7000
2	2432 + 2980	4000	5000	6000	7000
3	3480 + 5700	6000	7000	8000	9000
4	1984 + 5680	6000	7000	8000	9000
5	4830 + 987	6000	7000	8000	9000

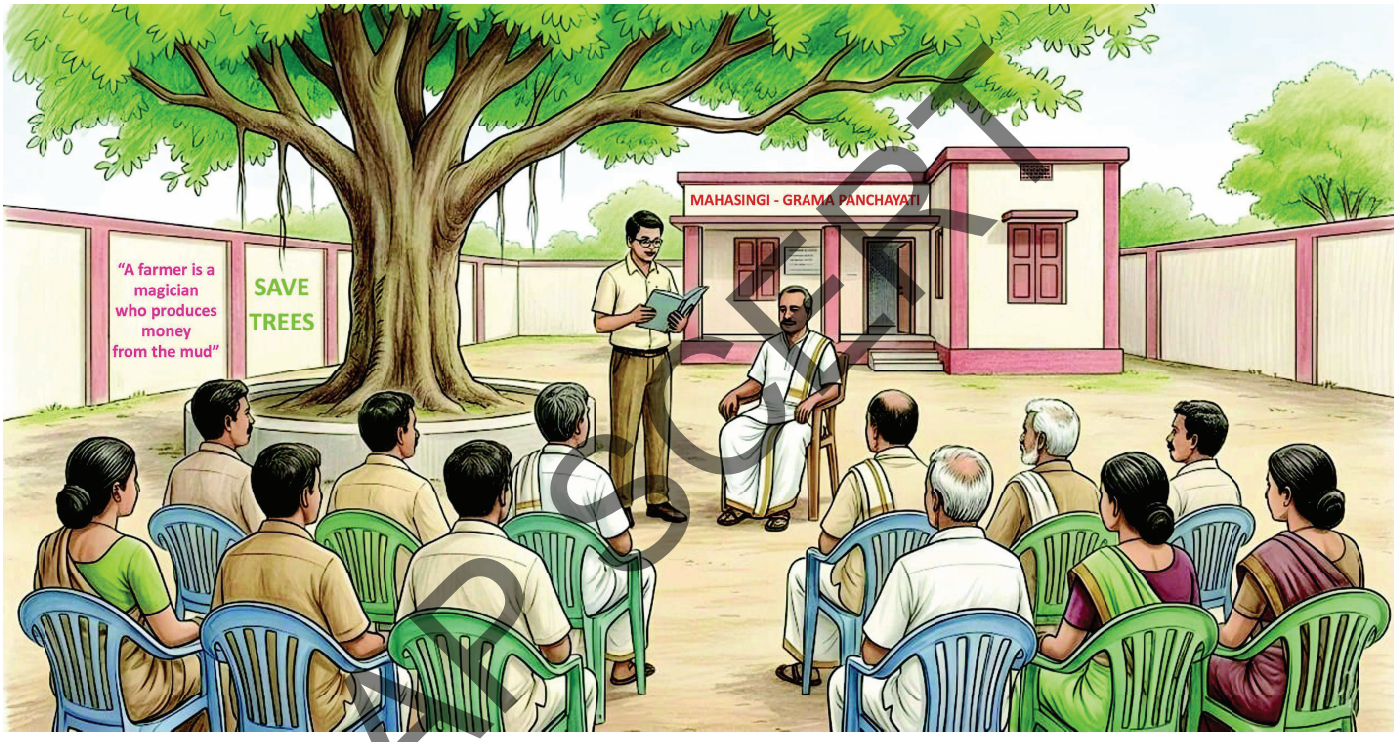
AP SCERT

2. Estimate the Sum.



There is a kids train. All the compartments have numbers on them. Estimate the pairs of compartments whose sum is greater than 8000.

GRAMA SABHA



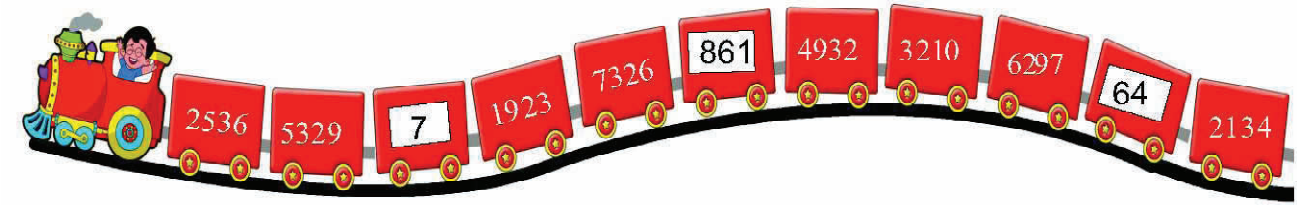
PREVIEW

In Mahasingi panchayat, the village secretary collected ₹ 5960 towards House Tax, ₹ 2398 towards water tax and ₹ 895 towards other cess. Find the total amount collected?

Help the Secretary in finding the total amount.

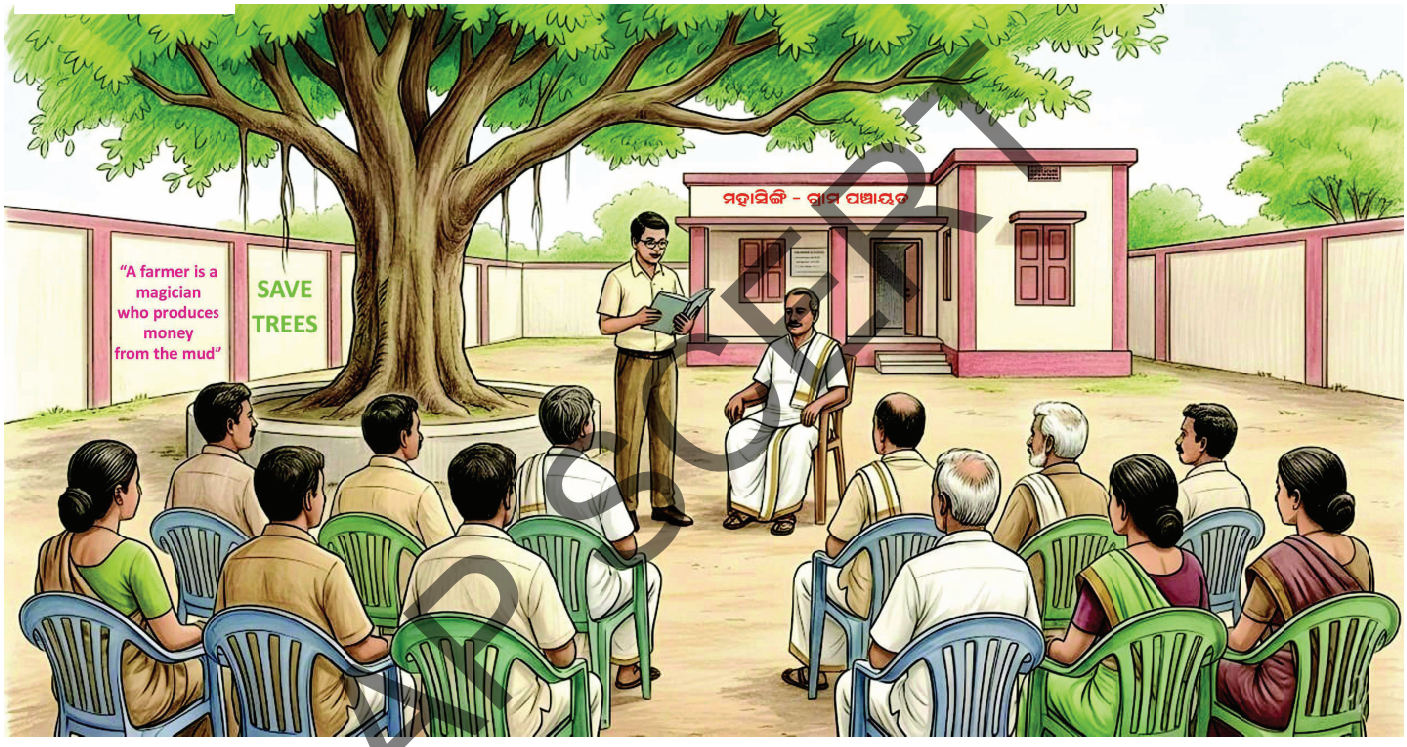
			Th	H	T	O
			(2)	(2)	(1)	
Amount collected towards House tax	=		5	9	6	0
Amount collected towards Water tax	=		2	3	9	8
Amount collected towards other cess	=			8	9	5
Total amount collected by the Secretary	=	₹	9	2	5	3

2. ଯୋଗଫଳ ଆକଳନ କର ।



ଏହା ଏକ ପିଲାମାନଙ୍କ ରେଳଗାଡ଼ି । ସମସ୍ତ କମ୍ପାର୍ଟମେଣ୍ଟରେ ସେମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଲେଖାଯାଇଛି । ଯେଉଁ ଯୋଡ଼ା କମ୍ପର୍ଟମେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକର ଯୋଗଫଳ 8000 ରୁ ଅଧିକ ହୁଏ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

ଗ୍ରାମସଭା



ମହାସିଙ୍ଗି ପଞ୍ଚାୟତରେ, ଗ୍ରାମ ସଚିବ ଘର କର ବାବଦକୁ ₹ 5960, ପାଣି କର ବାବଦକୁ ₹ 2398 ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସେସ୍ ବାବଦକୁ ₹ 895 ସଂଗ୍ରହ କଲେ । ତେବେ ସେ କେତେ ଟଙ୍କା ସଂଗ୍ରହ କଲେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

ମୋଟ ଟଙ୍କା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ସଚିବଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କର ।

		ହ	ଶ	ଦ	ଏ
		(2)	(2)	(1)	
ଘର କର ବାବଦକୁ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିବା ଟଙ୍କା	=	5	9	6	0
ପାଣି କର ବାବଦକୁ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିବା ଟଙ୍କା	=	2	3	9	8
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସେସ୍ ବାବଦକୁ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିବା ଟଙ୍କା	=		8	9	5
ସଚିବ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିବା ମୋଟ ଟଙ୍କା	=	₹ 9	2	5	3

© NCERT

Example- 3

Total expenditure of Anuradha's family in a month is ₹ 9385. If she saves ₹7895, what is her income in the month?

Solution:

Expenditure of Anuradha's family =

Money saved = (+)

Her income in the month =

TTh	Th	H	T	O
	(1)	(1)	(1)	
	9	3	8	5
	7	8	9	5
1	7	2	8	0

Example- 4

There are 1786 scooters in a parking place. The number of bikes is 396 more than the number of scooters. Find the number of bikes in the parking place?



Solution: Total number of bikes in parking place = number of scooters + number of bikes more than scooters.

Number of Scooters in the parking place =

Number of bikes more than the scooters = (+)

Total number of bikes in the parking place =

Th	H	T	O
(1)	(1)	(1)	
1	7	8	6
	3	9	6
2	1	8	2

AP SCERT

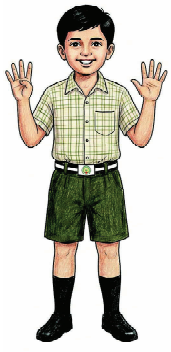
Do these

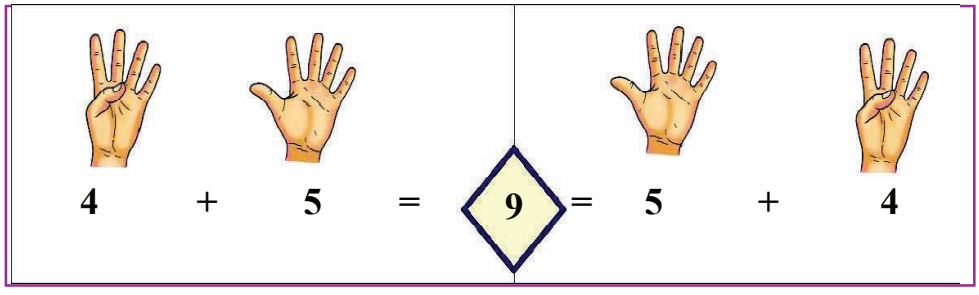
1. A water tank supplies drinking water to two villages. They supplied 3870 liters of water to first village and 5295 liters of water to second village. How many liters of water in total are supplied to both the villages?
2. On Vanamahotshavam, in a mandal 7365 saplings were planted in schools and 2859 saplings were planted in offices. How many saplings were planted in total?

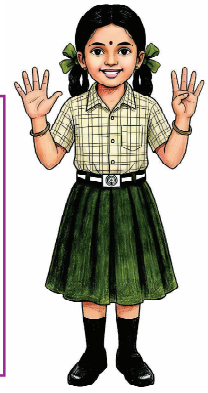




Observe the following additions.







ଉଦାହରଣ – 3 :

ଅନୁରାଧାଙ୍କ ପରିବାର ଏକ ମାସରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିବା ଟଙ୍କା ₹ 9385 । ଯଦି ସେ ₹ 7895 ସଞ୍ଚୟ କରନ୍ତି, ତେବେ ତାଙ୍କର ସେହି ମାସର ଆଦାୟ କେତେ ?

ସମାଧାନ :

ଅନୁରାଧାଙ୍କ ପରିବାର କରିଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ =

ସଞ୍ଚୟ କରିଥିବା ଟଙ୍କା = (+)

ସେହି ମାସରେ ତାଙ୍କର ଆଦାୟ =

ଦ.ହ.	ହ	ଶ	ଦ	ଏ
	(1)	(1)	(1)	
	9	3	8	5
	7	8	9	5
1	7	2	8	0

ଉଦାହରଣ – 4 :

ଗୋଟିଏ ପାର୍କିଙ୍ଗ୍ ସ୍ଥାନରେ 1786ଟି ସ୍କୁଟର ଅଛି । ସେଠାରେ ଥିବା ମଟର ସାଇକେଲ୍ ସଂଖ୍ୟା, ସ୍କୁଟର ସଂଖ୍ୟା ଠାରୁ 396 ଅଧିକ । ତେବେ ସେଠାରେ କେତୋଟି ମଟର ସାଇକେଲ୍ ଅଛି ?



ସମାଧାନ : ମୋଟ ମଟରଗାଡ଼ି ସଂଖ୍ୟା = ସ୍କୁଟର ସଂଖ୍ୟା + ସ୍କୁଟର ଠାରୁ ଅଧିକ ଥିବା ମଟର ସାଇକେଲ୍ ସଂଖ୍ୟା

ପାର୍କିଙ୍ଗ୍ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ମୋଟ ସ୍କୁଟର ସଂଖ୍ୟା =

ସ୍କୁଟର ସଂଖ୍ୟା ଠାରୁ ଅଧିକା ଥିବା ମଟର ସାଇକେଲ୍ ସଂଖ୍ୟା = (+)

ପାର୍କିଙ୍ଗ୍ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ମୋଟ ମଟର ସାଇକେଲ୍ ସଂଖ୍ୟା =

ହ	ଶ	ଦ	ଏ
(1)	(1)	(1)	
1	7	8	6
	3	9	6
2	1	8	2

ଏହା କର

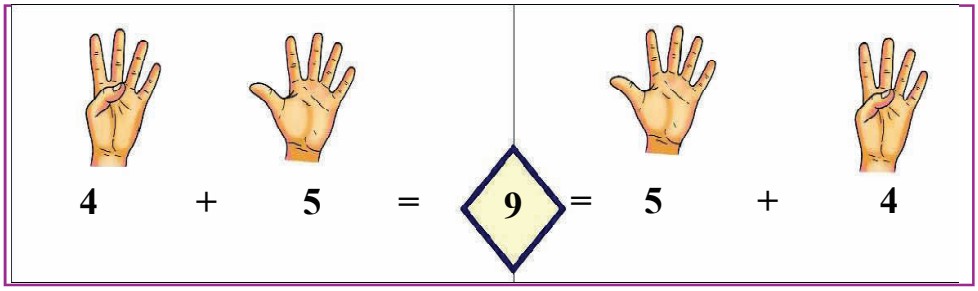
1. ଗୋଟିଏ ପାଣି ଟାଙ୍କି ଦୁଇଟି ଗାଁକୁ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ କରେ । ସେମାନେ ପ୍ରଥମ ଗାଁକୁ 3870 ଲିଟର ପାଣି ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଗାଁକୁ 5295 ଲିଟର ପାଣି ଯୋଗାଇଥାନ୍ତି । ତେବେ ଦୁଇଟି ଗାଁକୁ ମୋଟ କେତେ ଲିଟର ପାଣି ଯୋଗାଇଛନ୍ତି ?
2. ବନ ମହୋତ୍ସବ ଦିବସରେ, ଗୋଟିଏ ମଣ୍ଡଳରେ 7365ଟି ଚାରା ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଏବଂ 2859ଟି ଚାରା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ରୋପଣ କଲେ । ମୋଟ କେତୋଟି ଚାରା ରୋପଣ କଲେ ?

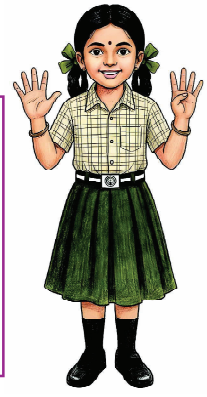




ନିମ୍ନ ଯୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର :







AP SCERT

Find the sum of 3265 and 2678.

Pavan added like this:

$$\begin{array}{cccc} & \textcircled{1} & \textcircled{1} & \\ 3 & 2 & 6 & 5 \\ 2 & 6 & 7 & 8 \\ \hline 5 & 9 & 4 & 3 \end{array}$$

$3265 + 2678 = 5943$

Charan added like this:

$$\begin{array}{cccc} \textcircled{1} & \textcircled{1} & & \\ 2 & 6 & 7 & 8 \\ 3 & 2 & 6 & 5 \\ \hline 5 & 9 & 4 & 3 \end{array}$$

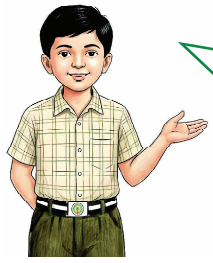
$2678 + 3265 = 5943$

Conclusion: $3265 + 2678 = 2678 + 3265$

If two numbers are added in any order we always get the same sum.

Making a word problem

Example - 5 $2568 + 3890 = ?$ Make a word problem.



In Ramapuram village, there were 2568 male and 3890 female population. What is the total population of the village?

Srinu has ₹ 2568 and Seshu has ₹ 3890. What is the total amount they both have?



Try these

Make word problems for the following.

a) $6854 + 3521$ b) $5340 + 3564$ c) $4563 + 8520$

2.4 Addition in expanded form

Example - 6 $234 + 425$

We can add numbers in another way. Observe the following procedure.

We add 234 and 425 using expanded form.

	200	+ 30	+ 4
400 +	600		
20 +		50	
5			9

$= 600 + 50 + 9$

$= 659$

$234 = 200 + 30 + 4$

$425 = 400 + 20 + 5$

$659 = 600 + 50 + 9$

APSCERT

3265 ଓ 2678 ର ମୋଟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

ପବନ ଏହିଭଳି ଯୋଗ କଲା :

$$\begin{array}{cccc} & \overset{1}{\textcircled{1}} & \overset{1}{\textcircled{1}} & \\ 3 & 2 & 6 & 5 \\ 2 & 6 & 7 & 8 \\ \hline 5 & 9 & 4 & 3 \end{array}$$

3265 + 2678 = 5943

ଚରଣ ଏହିଭଳି ଯୋଗ କଲା :

$$\begin{array}{cccc} & \overset{1}{\textcircled{1}} & \overset{1}{\textcircled{1}} & \\ 2 & 6 & 7 & 8 \\ 3 & 2 & 6 & 5 \\ \hline 5 & 9 & 4 & 3 \end{array}$$

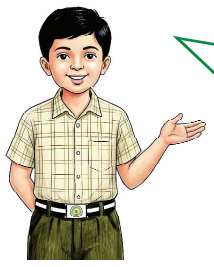
2678 + 3265 = 5943

ଉପସଂହାର : 3265 + 2678 = 2678 + 3265

ଦୁଇଟି ସଂଖ୍ୟାକୁ ଯେକୌଣସି କ୍ରମରେ ଯୋଗକଲେ ମଧ୍ୟ ଆମେ ସର୍ବଦା ସମାନ ଯୋଗଫଳ ପାଇବା :

ଧାରା ଗଣିତ ପ୍ରସ୍ତୁତ :

ଉଦାହରଣ – 5 : 2568+3890= ? ଧାରା ଗଣିତ ତିଆରି କର ।



ରାମପୁର ଗ୍ରାମରେ 2568 ଜଣ ପୁରୁଷ ଏବଂ 3890 ମହିଳା ଅଛନ୍ତି । ସେ ଗ୍ରାମରେ ଥିବା ମୋଟ ଜନସଂଖ୍ୟା କେତେ ?

ଶ୍ରୀନୁ ପାଖରେ ₹ 2568 ଏବଂ ଶେଷୁ ପାଖରେ ₹ 3890 ଅଛି । ସେ ଦୁହେଁ ପାଖରେ ମୋଟ କେତେ ଟଙ୍କା ଅଛି ?



ଚେଷ୍ଟାକର

ନିମ୍ନଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଧାରା ଗଣିତ ତିଆରି କର ।

ଅ) 6854 + 3521 ଆ) 5340 + 3564 ଇ) 4563 + 8520

3.4 ବିସ୍ତାରିତ ରୂପରେ ଯୋଗ

ଉଦାହରଣ – 6 : 234 + 425

ଆମେ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ ମଧ୍ୟ ଯୋଗ କରିପାରିବା । ନିମ୍ନରେ ଥିବା ପ୍ରଣାଳୀଟିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର ।

ଆମେ ବିସ୍ତାରିତ ରୂପ ସାହାଯ୍ୟରେ 234 ଓ 425 କୁ ଯୋଗ କରିବା ।

	200	+ 30	+ 4
400 +	600		
20 +		50	
5			9

= 600 + 50 + 9

= 659

234 = 200 + 30 + 4

425 = 400 + 20 + 5

659 = 600 + 50 + 9

AP SCERT

2.5 Oral Addition

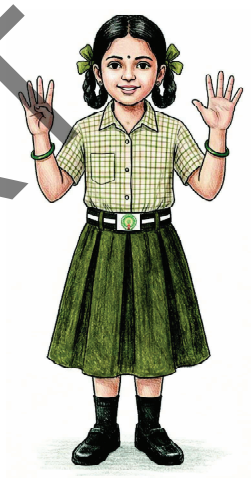
Now let's discuss on Oral Addition. The basic idea is to add in parts, such as tens and ones separately.

For example, to find 7+8 in an easy way ,7 is close to 10 and less by 3, So we write 8 as 3+5.

So, $7 + 8 = 7 + 3 + 5$ $(8 = 3 + 5)$ (or) $7 + 8 = 5 + 2 + 8$ $(7 = 5 + 2)$

$= 10 + 5 = 15$ $= 5 + 10 = 15$

Example- 7 Add 386 + 9



Solution: We rewrite the above in the following way.

$386 + 9 = 386 + 4 + 5$ $(9=4+5)$

$= 390 + 5$

$= 395$

Example- 8 Find the sum by suitable regrouping.

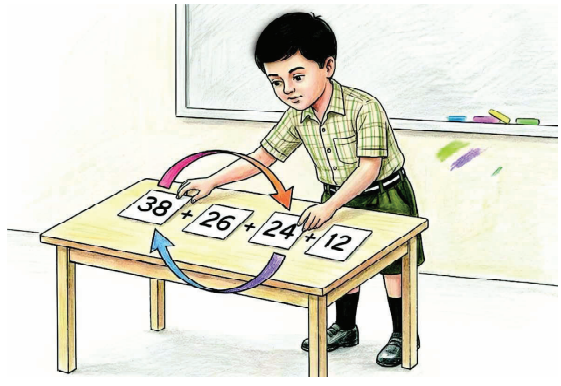
38 + 2 6 + 24 + 12

Solution: We have to regroup the above numbers for easy addition as

$38 + 12 + 26 + 24$

$= 50 + 50$

$= 100$



Example- 9 Find the sum by suitable regrouping.

47 + 584 + 416 + 953

Solution: Regroup the given numbers for easy adition.

584 + 416 + 953 + 47

= 1000 + 1000

= 2000

APSCERT

2.5 ମୌଖିକ ଯୋଗ :

ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ମୌଖିକ ଯୋଗ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବା । ମୌଳିକ ଧାରଣା ହେଉଛି ଦଶ ଏବଂ ଏକ ଭଳି ଅଂଶକୁ ପୃଥକ୍ ଭାବରେ ଯୋଗ କରିବା ।

ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, 7+8 ର ମୂଲ୍ୟ ସହଜରେ ପାଇବା ପାଇଁ, 7 ହେଉଛି 10 ର ନିକଟତର ଏବଂ 3 କମ୍ ଅଟେ । ତେଣୁ 8 କୁ 3+5 ରୂପେ ଲେଖିବା ।

ତେଣୁ, 7 + 8 = 7 + 3 + 5 (8 = 3 + 5)

= 10 + 5 = 15

(କିମ୍ବା)

7 + 8 = 5 + 2 + 8 (7 = 5 +2)

= 5 + 10 = 15



ଉଦାହରଣ – 7 : 386+9 କୁ ଯୋଗକର ।

ସମାଧାନ :ଆମେ ଉପରୋକ୍ତଟିକୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉପାୟରେ ପୁନଃଲେଖନ କରିବା ।

386 + 9 = 386 + 4 + 5 (9 = 4 + 5)

= 390 + 5

= 395

ଉଦାହରଣ – 8 : ଉପଯୁକ୍ତ ପୁନଃସମୂହ କରି ଯୋଗଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

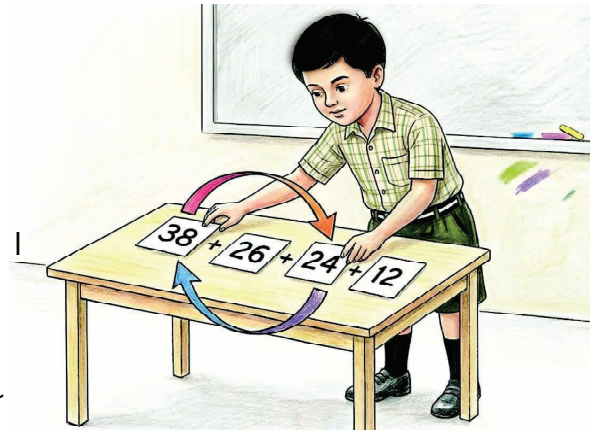
38 + 26 + 24 + 12

ସମାଧାନ : ସହଜରେ ଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଆମକୁ ଉପରୋକ୍ତ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ପୁନଃସମୂହ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

38 + 12 + 26 + 24

= 50 + 50

= 100



ଉଦାହରଣ – 9 : ଉପଯୁକ୍ତ ପୁନଃସମୂହ କରି ଯୋଗଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

47 + 584 + 416 + 953

ସମାଧାନ : ସହଜରେ ଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଦତ୍ତ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ପୁନଃସମୂହ କର ।

584 + 416 + 953 + 47

= 1000 + 1000

= 2000

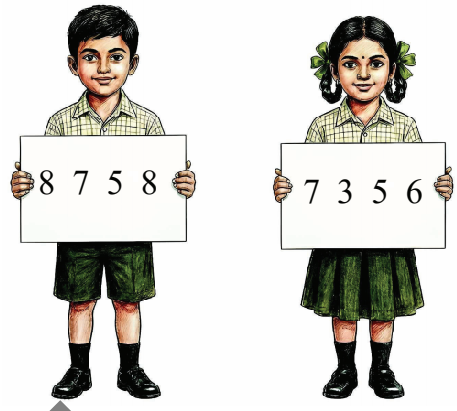
AP SCERT

Try this

1. Fill the boxes with suitable digits.

a) 7 3 □ □
(+) 1 3 6 5
8 7 5 8

b) 4 7 □ 9
(+) 2 □ 8 7
7 3 5 6



2. Find the sum by suitable regrouping.
   a) 740 + 320 + 260 + 2680
   b) 5986 + 2976 + 14 + 24
   c) 4893 + 894 + 106 + 107

EXERCISE-1

1. Add the following.

a) 6 9 7 6
(+) 3 4 6 8
_____

b) 8 0 7 9
(+) 4 8 9 8
_____

c) 5 3 7 9
(+) 8 9 6 5
_____

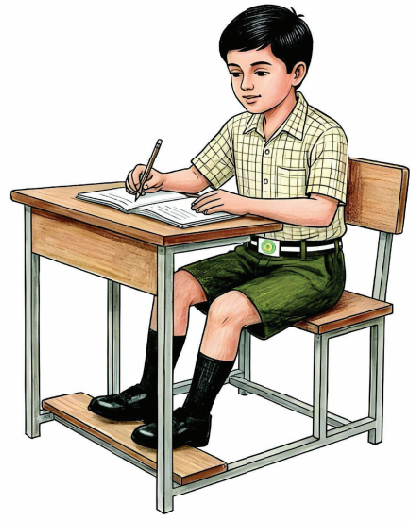
d) 6 4 3 5
9 8 7
(+) 7 6
_____

2. Observe whether the following additions are correct or not. Correct them if it is wrong.

a) 3 6 4 8
(+) 4 8 2 6
7 4 6 4

b) 5 0 1 7
(+) 3 9 7 7
9 0 9 4

c) 3 8 9 7
(+) 4 0 6 9
7 8 5 6



3. Write word problems for the following additions.
   a) 3268 + 5634 = ?
   b) 6240 + 5425 = ?
4. Fill in the blanks.
   a) 632 + 984 = 984 + _____
   b) 2735 + _____ = 2569 + 2735
5. A number is 6897 more than 5478. Find that number ?
6. Veeraiah sold maize for ₹ 5397 and pearl millets for ₹ 3849 in a village fair. How much amount did he get?

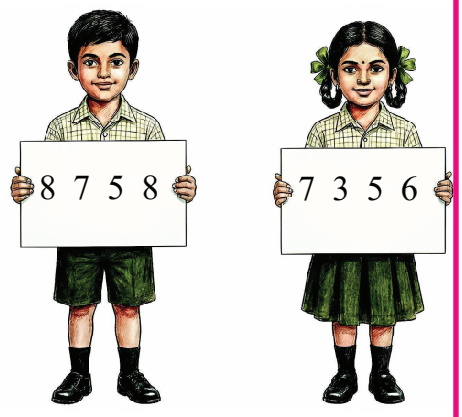
AP SCERT

ଚେଷ୍ଟା କର

1. ଉପଯୁକ୍ତ ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଖାଲି ଘରାଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରଣ କର ।

ଅ)
$$\begin{array}{r} 7\ 3\ \square\ \square \\ (+)\ 1\ 3\ 6\ 5 \\ \hline 8\ 7\ 5\ 8 \end{array}$$

ଆ)
$$\begin{array}{r} 4\ 7\ \square\ 9 \\ (+)\ 2\ \square\ 8\ 7 \\ \hline 7\ 3\ 5\ 6 \end{array}$$



2. ଉପଯୁକ୍ତ ପୁନଃସମୂହ କରି ଯୋଗଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

ଅ) 740 + 320 + 260 + 2680

ଆ) 5986 + 2976 + 14 + 24

ଇ) 4893 + 894 + 106 + 107

ଅନୁଶୀଳନୀ – I

1. ଯୋଗକର

ଅ)
$$\begin{array}{r} 6\ 9\ 7\ 6 \\ (+)\ 3\ 4\ 6\ 8 \\ \hline \end{array}$$

ଆ)
$$\begin{array}{r} 8\ 0\ 7\ 9 \\ (+)\ 4\ 8\ 9\ 8 \\ \hline \end{array}$$

ଇ)
$$\begin{array}{r} 5\ 3\ 7\ 9 \\ (+)\ 8\ 9\ 6\ 5 \\ \hline \end{array}$$

ଈ)
$$\begin{array}{r} 6\ 4\ 3\ 5 \\ 9\ 8\ 7 \\ (+)\ \ \ 7\ 6 \\ \hline \end{array}$$

2. ନିମ୍ନ ଯୋଗକ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକ ଠିକ୍ ନା ନାହିଁ ଚିହ୍ନଟ କର । ଯଦି ଭୁଲ ଥାଏ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଠିକ୍ କର ।

ଅ)
$$\begin{array}{r} 3\ 6\ 4\ 8 \\ (+)\ 4\ 8\ 2\ 6 \\ \hline 7\ 4\ 6\ 4 \end{array}$$

ଆ)
$$\begin{array}{r} 5\ 0\ 1\ 7 \\ (+)\ 3\ 9\ 7\ 7 \\ \hline 9\ 0\ 9\ 4 \end{array}$$

ଇ)
$$\begin{array}{r} 3\ 8\ 9\ 7 \\ (+)\ 4\ 0\ 6\ 9 \\ \hline 7\ 8\ 5\ 6 \end{array}$$



3. ନିମ୍ନ ଯୋଗକ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଧାରା ଗଣିତ ତିଆରି କର ।

ଅ) 3268 + 5634 = ?

ଆ) 6240 + 5425 = ?

4. ଖାଲି ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

ଅ) 632 + 984 = 984 + _____

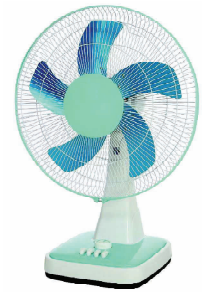
ଆ) 2735 + _____ = 2569 + 2735

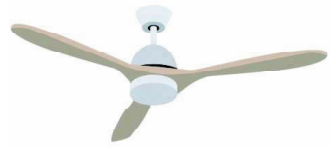
5. ଗୋଟିଏ ସଂଖ୍ୟା 6897 ଠାରୁ 5478 ଅଧିକ । ତେବେ ସଂଖ୍ୟାଟି କେତେ ?

6. ବୀରାୟା ତାଙ୍କ ଗାଁ ହାଟରେ ମକା ₹ 5397 ଏବଂ ବାଜରା ₹ 3849 ର ବିକିଲେ । ସେ ମୋଟ କେତେ ଟଙ୍କା ପାଇଲେ ?

APSCERT

7. Madhav produced 3985 watermelons in his field. Vijayendar produced 854 more than Madhav's. What is the number of watermelons produced by Vijayendar?
8. In an electronics store, the prices of four fans are shown below.



Fan 1: ₹ 7200 **Fan 2 : ₹ 5800** **Fan 3 : ₹ 4650** **Fan 4 : ₹ 3900**

Find the two fans whose total cost is ₹ 13,000? [ ]

A) Fan 1 and Fan 2 B) Fan 2 and Fan 4

C) Fan 3 and Fan 4 D) Fan 1 and Fan 3

9. Which pair of numbers adds up to 400? [ ]

A) 120 and 270 B) 199 and 199

C) 150 and 190 D) 198 and 203

AP SCERT

Project Work

Collect your village information from the Panchayat Secretary and fill the information in the given table.

Village Name :

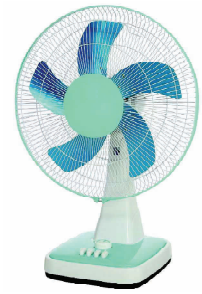
	Population	Literates	Illiterates	Voters
Male				
Female				

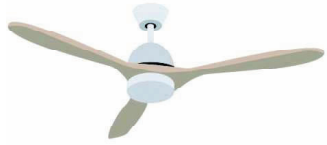
Answer the following question.

1. What is the total population of your village?
2. What is the sum of the total literates and illiterates?
3. Compare the male and female literates.
4. Is the sum of voters equal the total population? What do you observe?

7. ମାଧବ ତାଙ୍କ ଜମିରେ 3985ଟି ତରଭୁଜ ଉତ୍ପାଦନ କରିଥିଲେ । ବିଜୟେନ୍ଦ୍ର, ମାଧବ ଠାରୁ 854 ଅଧିକ ତରଭୁଜ ଉତ୍ପାଦନ କରିଥିଲେ । ତେବେ ବିଜୟେନ୍ଦ୍ର କେତୋଟି ତରଭୁଜ ଉତ୍ପାଦନ କରିଥିଲେ ?

8. ଏକ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ ଦୋକାନରେ, ଚାରୋଟି ପଙ୍ଖାର ମୂଲ୍ୟ ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।



ପଙ୍ଖା 1: ₹ 7200 **ପଙ୍ଖା 2 : ₹ 5800** **ପଙ୍ଖା 3 : ₹ 4650** **ପଙ୍ଖା 4 : ₹ 3900**

ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ₹ 13,000 ହେବାଭଳି ଦୁଇଟି ପଙ୍ଖା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର । [ ]

ଅ) ପଙ୍ଖା 1 ଏବଂ ପଙ୍ଖା 2 ଆ) ପଙ୍ଖା 2 ଏବଂ ପଙ୍ଖା 4

ଇ) ପଙ୍ଖା 3 ଏବଂ ପଙ୍ଖା 4 ଈ) ପଙ୍ଖା 1 ଏବଂ ପଙ୍ଖା 3

9. ନିମ୍ନ କେଉଁ ଯୋଡ଼ି ସଂଖ୍ୟାର ମୋଟ 400 ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ହୁଏ ? [ ]

ଅ) 120 ଏବଂ 270 ଆ) 199 ଏବଂ 199

ଇ) 150 ଏବଂ 190 ଈ) 198 ଏବଂ 203

ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ

ତୁମ ଗ୍ରାମ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ତୁମ ଗ୍ରାମ ସଚିବଙ୍କ ଠାରୁ ସଂଗ୍ରହ କର ଏବଂ ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ନେଇ ନିମ୍ନ ସାରଣୀଟି ପୂରଣ କର ।

ଗ୍ରାମର ନାମ :

	ଜନସଂଖ୍ୟା	ସାକ୍ଷର	ନିରକ୍ଷର	ଭୋଟଦାତାମାନେ
ପୁରୁଷ				
ମହିଳା				

ନିମ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ :

1. ତୁମ ଗ୍ରାମର ମୋଟ ଜନସଂଖ୍ୟା କେତେ ?
2. ସମୁଦାୟ ସାକ୍ଷର ଓ ନିରକ୍ଷରର ମୋଟ କେତେ ?
3. ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳା ସାକ୍ଷରକୁ ତୁଳନା କର ।
4. ଭୋଟରଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ମୋଟ ଜନସଂଖ୍ୟା ସହିତ ସମାନ କି ? ତୁମେ କଣ ପରିଲିକ୍ଷିତ କଲ ?

AP SCERT

Improve your Learning

1. The figure is called a Magic square because the sum of the numbers along every row, column and diagonal the same.

4	9	2
3	5	7
8	1	6

15 (row) 15 (column)

For example, 4 + 3 + 8 = 15. Also 6 + 1 + 8 + 15.

Now here is another magic square.

12	7	8
5	9	13
■	●	6

What are the values of ■ and ● ?

2. A machine adds 4728 to the number that is put in.
If the final output is 6000, what number was entered?



3. Rafi has to add two numbers 354 and 462. But he adds 354 + 452 = 806.
Later he identifies his mistake. What should be done to correct his mistake? ( )
a) Add 10 b) Subtract 10 c) Add 1 d) Subtract 1

4. Nagamma placed weight stones on both pans of a weighing balance as shown in the picture. If she lifts the weighing balance, which of the following statements about the balance would be true? ( )
a) Pan A would go down.
b) Pan B would go down.
c) Both pans would stay at the same level.
d) Pan A would go down because, it has more number of stones.



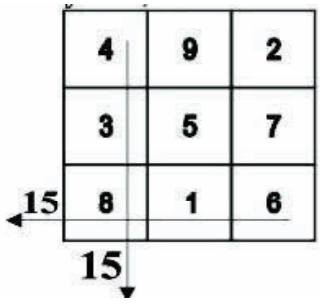
5. In a village there are 2525 males. The number of females are 250 more than the number of males. What is the total population of the village?

6. You are a shopkeeper. Create a receipt for three items where the total equals exactly ₹ 9246. One item must cost ₹ 5397.

AP SCERT

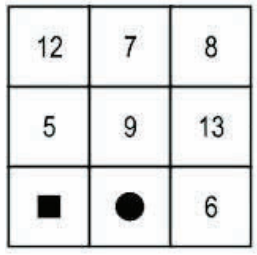
ଶିକ୍ଷଣକୁ ଉନ୍ନତ କରିବା

1. ଏହି ଚିତ୍ରଟିକୁ ମ୍ୟାଜିକ୍ ସ୍କେର୍ କୁହାଯାଏ । କାରଣ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧାଡ଼ି, ସ୍ତମ୍ଭ ଏବଂ କର୍ଣ୍ଣରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟାମାନଙ୍କର ଯୋଗଫଳ ସମାନ ହୁଏ ।



ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ 4 + 3 + 8 = 15 । ସେହିଭଳି 6 + 1+ +8 + 15 ।

ଏବେ ଏଠାରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ମ୍ୟାଜିକ୍ ସ୍କେର୍ ଅଛି ।



■ ଏବଂ ● ର ମୂଲ୍ୟ କେତେ ?

2. ଗୋଟିଏ ଯନ୍ତ୍ର ଭିତରକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାକୁ 4728 ଯୋଗ କରେ । ଯଦି ଶେଷ ଫଳାଫଳ 6000 ହୁଏ , ତେବେ କେଉଁ ସଂଖ୍ୟାଟି ଭିତରକୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା ?



3. ରଫିକୁ 354 ଓ 462 ଯୋଗକରିବାକୁ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେ 354 + 452 = 806 ଯୋଗ କରିଦେଲା । ପରେ ସେ ନିଜ ଭୁଲକୁ ଧରିଲା । ତାଙ୍କ ଭୁଲକୁ ସଠିକ୍ କରିବା ପାଇଁ କଣ କରିବା ଉଚିତ ? ( )

a) 10 ଯୋଗ କରିବା b) 10 ବିୟୋଗ କରିବା c) 1 ଯୋଗ କରିବା d) 1 ବିୟୋଗ କରିବା

4. ନାଗାମ୍ମା ଏକ ତରାଜୁର ଦୁଇଟି ଥାଳିରେ ଚିତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଇଥିବା ଭଳି ପଥର ରଖିଲେ । ଯଦି ସେ ତରାଜୁକୁ ଉଠାନ୍ତି, ତେବେ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଠିକ୍ ହେବ ? ( )

a) ଥାଳି A ତଳକୁ ଯିବ ।
b) ଥାଳି B ତଳକୁ ଯିବ ।
c) ଦୁଇଟି ଥାଳି ସମାନ ସ୍ତରରେ ରହିବ ।
d) ଥାଳି A ତଳକୁ ଯିବ, କାରଣ ଏଥିରେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ପଥର ଅଛି ।



5. ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ 2525 ଜଣ ପୁରୁଷ ଅଛନ୍ତି । ମହିଳାମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା, ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ଠାରୁ 250 ଅଧିକ । ତେବେ ସେହି ଗାଁର ମୋଟ ଜନସଂଖ୍ୟା କେତେ ?

6. ତୁମେ ଜଣେ ଦୋକାନୀ ବୋଲି ଭାବ । ତିନୋଟି ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଁ ଏକ ରସିଦ ତିଆରି କର ଯାହାର ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ₹ 9,246 ହେବ । ଏହି ସାମଗ୍ରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏର ମୂଲ୍ୟ ₹ 5,397 ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

AP SCERT

UNIT - 3

Subtraction

Q8X3E5

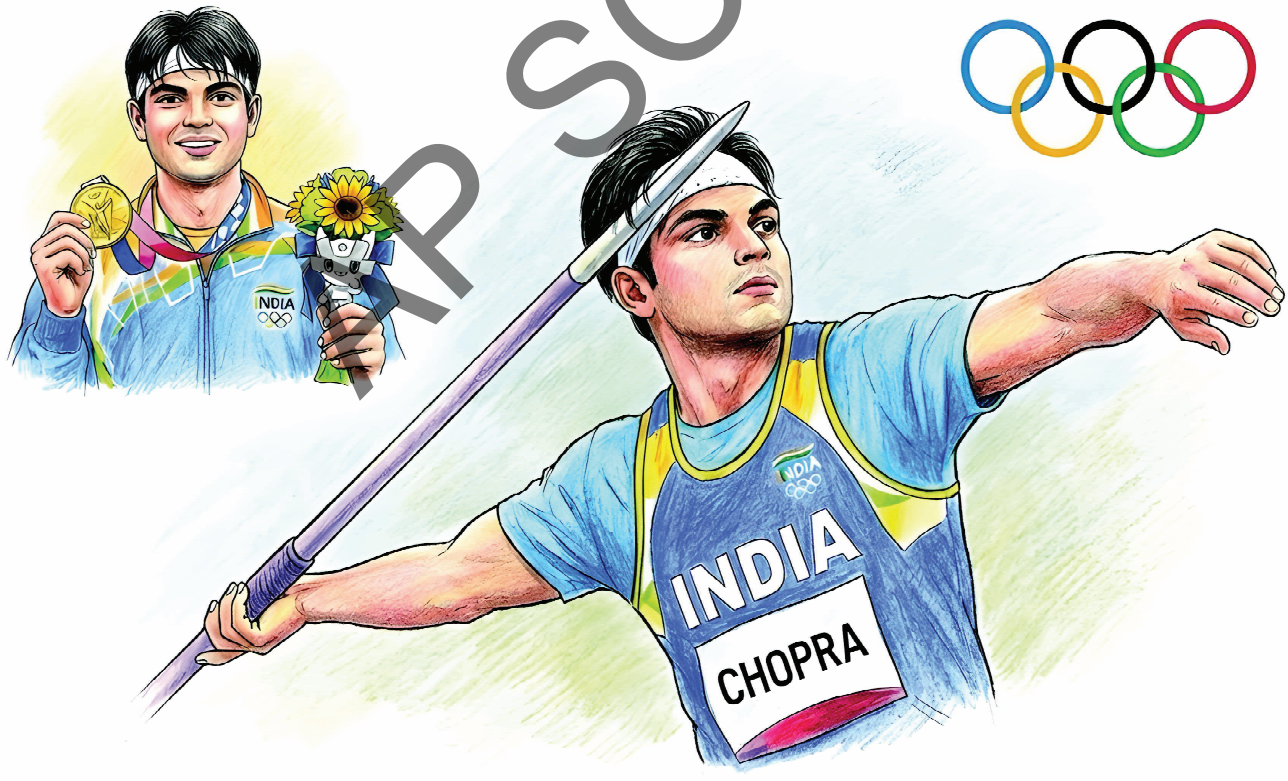
Learner will be able to

- Do subtractions without regrouping.(CG1)
- Do subtractions with regrouping.(CG1)
- Estimate the difference between two 4-digit numbers.(CG4)
- Solve daily life problems using subtraction.(CG4)
- Correct the mistakes in subtractions and give reasons.(CG4)
- Say the profit or loss in daily life situations.(CG1)

3.0 Subtraction without regrouping

Neeraj Chopra is an Indian javelin thrower. He was born into a farming family on December 24, 1997. His father Satish Kumar is a farmer and his mother Saroj Devi is a homemaker.

From his humble beginnings in a small village, Haryana to winning India's firstever Olympic gold in athletics in 2021, Chopra's journey is nothing short of inspirational.



Chopra's coaching under Klaus Bartonietz, from 2019 to 2024, resulted in several wins, titles and gold medals. Some of the wins are given in the table .

RP SCERT

ଅଧ୍ୟାୟ - 3

ବିୟୋଗ

H6L8M7

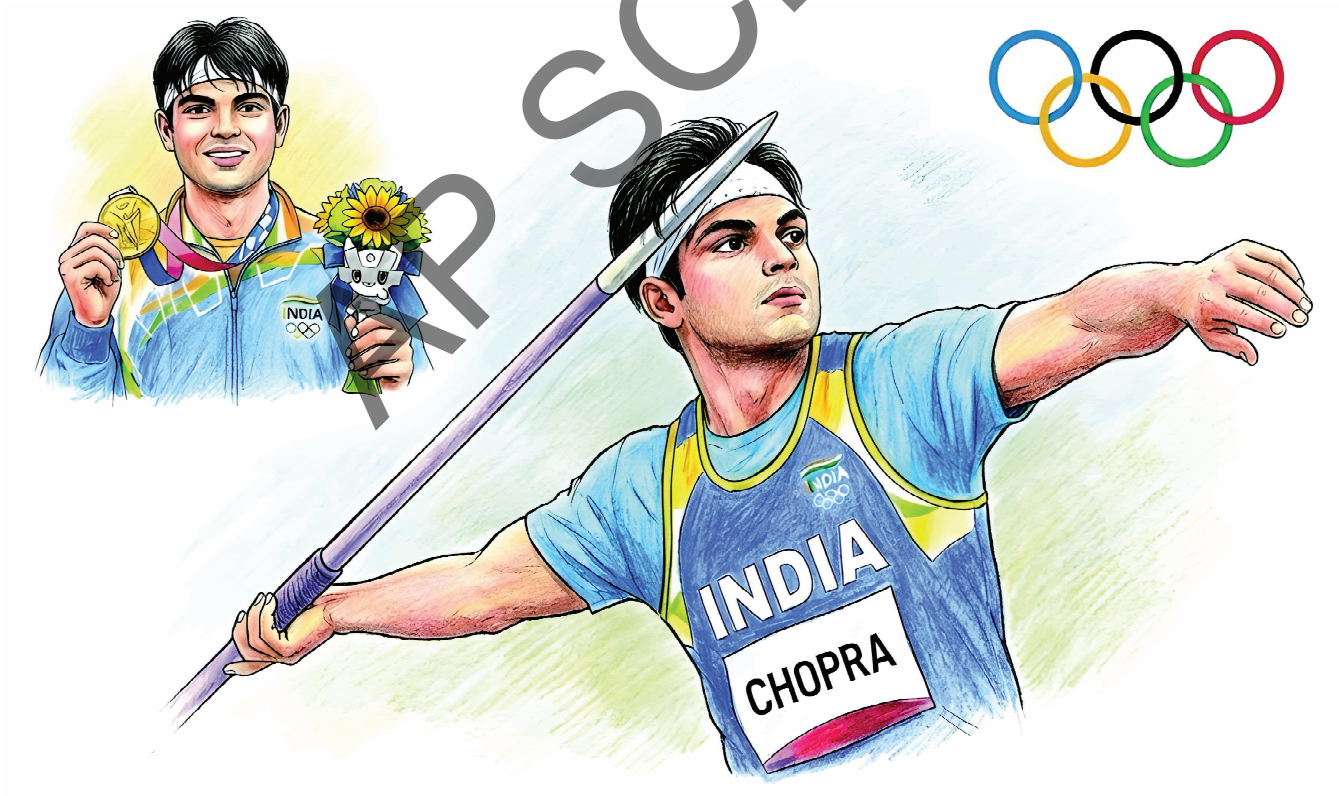
ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଏହା ଜାଣିପାରିବେ :

- ପୁନଃସମୂହ ନକରି ବିୟୋଗ କରିପାରିବେ । (CG1)
- ପୁନଃସମୂହ କରି ବିୟୋଗ କରିପାରିବେ । (CG1)
- ଦୁଇଟି 4-ଅଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପ୍ରଭେଦକୁ ଆକଳନ କରିପାରିବେ । (CG4)
- ବିୟୋଗ ବ୍ୟବହାର କରି ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିପାରିବେ । (CG4)
- ବିୟୋଗରେ ଥିବା ଭୁଲ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଶୋଧନ କରିପାରିବେ ଏବଂ କାରଣ ଦର୍ଶାଇବେ । (CG4)
- ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଲାଭ ବା କ୍ଷତି କହିପାରିବେ । (CG1)

● ୩.୦ ପୁନଃସମୂହ ନକରି ବିୟୋଗ

ନୀରଜ୍ ଚୋପ୍ରା ଜଣେ ଭାରତୀୟ ଜାଭେଲିନ୍ ଥ୍ରୋଅର୍ । ସେ 1997 ଡିସେମ୍ବର 24 ତାରିଖରେ ଏକ କୃଷକ ପରିବାରରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ପିତା ସତୀଶ କୁମାର ଜଣେ କୃଷକ ଏବଂ ତାଙ୍କ ମାତା ସରୋଜ୍ ଦେବୀ ଜଣେ ଗୃହିଣୀ ।

ହରିୟାଣାର ଏକ ଛୋଟ ଗ୍ରାମରୁ ଆରମ୍ଭ କରି 2021 ରେ ଆଥଲେଟିକ୍ସରେ ଭାରତର ପ୍ରଥମ ଓଲମ୍ପିକ୍ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ପଦକ ଜିତିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚୋପ୍ରାଙ୍କ ଯାତ୍ରା ପ୍ରେରଣାଦାୟକ ଅଟେ ।



2019 ରୁ 2024 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କ୍ଲାଉସ୍ ବାର୍ଟିନିଏଟ୍ଜଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାରେ ଅନେକ ବିଜୟ, ଖିତାବ ଏବଂ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ପଦକ ମିଳିଥିଲା । କିଛି ବିଜୟ ତାଲିକାରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

AP SCERT

Year	Tournament	Venue	Position	Result
2018	Commonwealth Games	Gold Coast, Australia	First	8647 cm
2021	Olympic Games	Tokyo, Japan	First	8758 cm
2023	World Champions	Budapest , Hungary	First	8817 cm
2024	Olympic Games	Paris , France	Second	8945 cm

Observe the above table .

1. How far did Neeraj Chopra throw the javelin in the 2021 Olympics?

Ans. 8758 Centimeters.

2. How far did Neeraj Chopra throw the javelin in the 2018 Commonwealth games?

Ans. 8647 Centimeters.

3. What is the difference between the distances Neeraj threw the javelin at the 2021 Olympics and the 2018 Commonwealth Games?

We find the difference between the numbers 8758 and 8647(hint).

4. How can we find the difference between the numbers 8758 and 8647?

5. What is the mathematical process required to find difference ?

Yes, subtract smaller value from the bigger value. We get the difference.

The difference is 8758-8647.

Now we find the difference between 8758 and 8647.

	Th	H	T	O
	8	7	5	8
(-)	8	6	4	7
	0	1	1	1



Explanation:

Subtracting Ones : 8 Ones – 7 Ones = 1 One (Write 1 under Ones column)

Subtracting Tens : 5 Tens – 4 Tens = 1 Ten (Write 1 under Tens column)

Subtracting Hundreds : 7 Hundreds – 6 Hundreds = 1 Hundred

(Write 1 under Hundreds column)

Subtracting Thousands: 8 Thousands – 8 Thousands = 0 Thousands.

AP SCERT

ବର୍ଷ	ଟୁର୍ଣ୍ଣାମେଣ୍ଟ	ସଭାସ୍ଥଳୀ	ସ୍ଥାନ	ଫଳାଫଳ
2018	କାମନ୍‌ୱେଲ୍‌ତ ଖେଳ	ଗୋଲ୍‌ଡ଼ କୋଷ୍ଟ,ଆଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ	ପ୍ରଥମ	8647 ସେ.ମି.
2021	ଓଲମ୍ପିକ୍ ଖେଳ	ଟୋକ୍ୟୋ,ଜାପାନ୍	ପ୍ରଥମ	8758 ସେ.ମି.
2023	ବିଶ୍ୱ ଚାମ୍ପିୟନ୍	ବୁଡ଼ାପେଷ୍ଟ, ହାଙ୍ଗାରୀ	ପ୍ରଥମ	8817 ସେ.ମି.
2024	ବିଶ୍ୱ ଚାମ୍ପିୟନ୍	ପାରିସ୍,ଫ୍ରାନ୍ସ୍	ଦ୍ୱିତୀୟ	8945 ସେ.ମି.

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀଟିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର :

1. 2021 ଓଲିମ୍ପିକ୍ସରେ ନୀରଜ୍ ଚୋପ୍ରା ଜାଭଲିନ୍‌କୁ କେତେ ଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫିଙ୍ଗିଥିଲେ ?

ଉତ୍ତର : 8758 ସେଣ୍ଟି ମିଟର

2. 2018 କାମନ୍‌ୱେଲ୍‌ତରେ ନୀରଜ୍ ଚୋପ୍ରା ଜାଭଲିନ୍‌କୁ କେତେ ଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫିଙ୍ଗିଥିଲେ ?

ଉତ୍ତର : 8647 ସେଣ୍ଟି ମିଟର

3. 2021 ଓଲିମ୍ପିକ୍ସ ଏବଂ 2018 କାମନ୍‌ୱେଲ୍‌ତରେ ନୀରଜ୍ ଚୋପ୍ରା ଫିଙ୍ଗିଥିବା ଜାଭଲିନ୍ ଦୂରତା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଭେଦ କେତେ ?

   ଆମେ 8758 ଏବଂ 8647 ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଭେଦ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ।

4. ଆମେ 8758 ଏବଂ 8647 ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପ୍ରଭେଦ କିପରି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ?

5. ପ୍ରଭେଦ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଗାଣିତିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା କ'ଣ ?

   ହଁ, ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟାରୁ ସାନ ସଂଖ୍ୟା ଫେଡ଼ିଲେ, ଆମେ ପ୍ରଭେଦ ପାଇବା ।

   ପ୍ରଭେଦ ହେଲା 8758–8647 ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ 8758 ଏବଂ 8647 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଭେଦ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିପାରିବା ।

	ହ	ଶ	ଦ	ଏ
	8	7	5	8
(-)	8	6	4	7
	0	1	1	1



ବିବରଣୀ :

ଏକକ ସ୍ଥାନର ବିୟୋଗ : 8 ଏକ – 7 ଏକ = 1 ଏକ (ଏକକ ସ୍ଥାନରେ 1 ଲେଖ)

ଦଶକ ସ୍ଥାନର ବିୟୋଗ : 5 ଦଶ – 4 ଦଶ = 1 ଦଶ (ଦଶକ ସ୍ଥାନରେ 1 ଲେଖ)

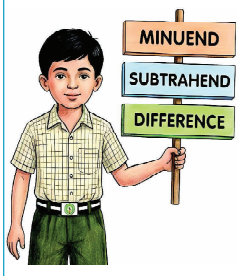
ଶତକ ସ୍ଥାନର ବିୟୋଗ : 7 ଶହ – 6 ଶହ = 1 ଶହ (ଶତକ ସ୍ଥାନରେ 1 ଲେଖ)

ହଜାର ସ୍ଥାନର ବିୟୋଗ : 8 ହଜାର – 8 ହଜାର = 0 ହଜାର

AP SCERT

Example -1: Subtract 4235 from 9467.

Solution: Arrange the given numbers in columns and subtract.



9467 (Minuend)

(-) **4235 (Subtrahend)**

5232 (Difference)

	Th	H	T	O	
	9	4	6	7	(Minuend)
(-)	4	2	3	5	(Subtrahend)
	5	2	3	2	(Difference)

Do these

1. Subtract 2461 from 8975



2. One study table costs ₹200 less than another. Which pair of prices is correct? [ ]

   A) 3,250 and 3,270 B) 4,920 and 4,720

   C) 5,630 and 7,630 D) 5,140 and 5,142

3. Ramesh subtracts 1530 instead of 1532 from 4532 and gets 3000. How can he correct his answer without redoing the subtraction? [ ]

   A) Add 1 B) Add 2 C) Subtract 1 D) Subtract 2

APSCERT

ଉଦାହରଣ - 1 9467 ରୁ 4235 ବିୟୋଗ କର ।

ସମାଧାନ : ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ତମ୍ଭରେ ଲେଖି ବିୟୋଗ କଲେ ଆମେ ପାଇବା

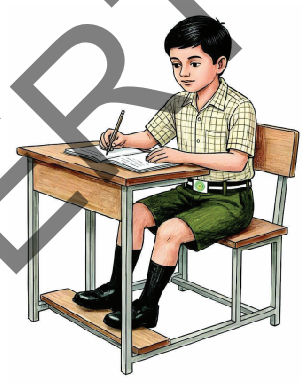


9467 (ବିୟୋଗ)
4235 (ବିଯୋଜକ)
5232 (ପ୍ରଭେଦ)

	ହ	ଶ	ଦ	ଏ	
	9	4	6	7	(ବିୟୋଗ)
(-)	4	2	3	5	(ବିଯୋଜକ)
		5	2	3	(ପ୍ରଭେଦ)

ଏହା କର

1. 8975 ରୁ 2461 ବିୟୋଗକର ।



2. ଗୋଟିଏ ଷ୍ଟଡି ଟେବୁଲ୍‌ର ଦାମ, ଅନ୍ୟ ଏକ ଟେବୁଲ୍ ଠାରୁ ₹200 ଅଧିକ । ନିମ୍ନରୁ କେଉଁ ଯୋଡ଼ି ମୂଲ୍ୟ ଠିକ୍ ? [ ]

   ଅ) 3,250 ଏବଂ 3,270 ଆ) 4,920 ଏବଂ 4,720

   ଇ) 5,630 ଏବଂ 7,630 ଈ) 5,140 ଏବଂ 5,142

3. ରମେଶ 4532 ରୁ 1532 ପରିବର୍ତ୍ତେ 1530 ବିୟୋଗକରି 3000 ପାଇଲା । ସେ ସେହି ବିୟୋଗଟି ପୁଣି ନକରି ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରକୁ କିପରି ଠିକ୍ କରିପାରିବ ? [ ]

   ଅ) 1 ଯୋଗକରି ଆ) 2 ଯୋଗକରି ଇ) 1 ବିୟୋଗକରି ଈ) 2 ବିୟୋଗକରି

APSCERT

3.1 Subtraction by regrouping

The Riverview Park is situated on the bank of Nagavali river in Srikakulam. On a Sunday 3264 persons visited the park. Out of these, 1896 were adults and the remaining were children. How many children visited the park on Sunday?



To know the number of children who visited the park, we have to subtract the number of adults (1896) from the total number of persons who visited the park (3264).

Th	H	T	O
(2)	(11) 1 ~~1~~	(15) ~~5~~	(14)
~~3~~	~~2~~	~~6~~	~~4~~
1	8	9	6
1	3	6	8

Number of persons who visited the park =
Number of adults visited the park = (-)
Number of children who visited the park =

Explanation :

Step -1 : Subtracting Ones

Th	H	T	O
		(5)	(14)
3	2	~~6~~	~~4~~
1	8	9	6
			8

We want to subtract 6 from 4 . But, 6 > 4

So, bring 1 ten from 6 tens and change it into 10 ones, then 5 tens remain in tens place.

Now 1 ten + 4 ones = 10 ones + 4 ones = 14 ones.

14 ones - 6 ones = 8 ones

write 8 under ones place.

APSCERT

3.1 ପୁନଃସମୂହ କରି ବିୟୋଗ

ଶ୍ରୀକାକୁଲମ୍‌ରେ ନାଗାବଳୀ ନଦୀ ତଟରେ ରିଭର୍ ଭ୍ୟୁ ପାର୍କ ଅଛି । ସେହି ପାର୍କକୁ ରବିବାର ଦିନ 3264 ଜଣ ପରିଦର୍ଶନ କଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ 1896 ଜଣ ବୟସ୍କ ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ପିଲାମାନେ । ତେବେ କେତେଜଣ ପିଲା ରବିବାର ଦିନ ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ ?



APSCERT

ପାର୍କକୁ ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିବା ପିଲା ସଂଖ୍ୟା ଜାଣିବା ପାଇଁ, ଆମେ ମୋଟ ପରିଦର୍ଶକ ସଂଖ୍ୟାରୁ (3264) ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିବା ବୟସ୍କଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା (1896) ବିୟୋଗ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ପାର୍କକୁ ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ସଂଖ୍ୟା	=	
ପାର୍କକୁ ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିବା ବୟସ୍କଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା	=	(-)
ପାର୍କକୁ ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିବା ପିଲା ସଂଖ୍ୟା	=	

ହ	ଶ	ଦ	ଏ
(2)	(11) ~~1~~	(15) ~~5~~	(14)
~~3~~	~~2~~	~~6~~	~~4~~
1	8	9	6
1	3	6	8

ବିବରଣୀ :

ସୋପାନ - 1 ଏକକ ସ୍ଥାନର ବିୟୋଗ

ଆମେ 4 ରୁ 6 ବିୟୋଗ କରିବାକୁ ଚାହୁଁ, କିନ୍ତୁ $6 > 4$

ତେଣୁ 6 ଦଶରୁ 1 ଦଶ ନେଇ 10 ଏକରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଏବେ ଦଶକ ସ୍ଥାନରେ 5 ବଳକା ରହିବ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ 1 ଦଶ + 4 ଏକ = 10 ଏକ + 4 ଏକ = 14 ଏକ

14 ଏକ - 6 ଏକ = 8 ଏକ

8 କୁ ଏକକ ସ୍ଥାନରେ ଲେଖ ।

ହ	ଶ	ଦ	ଏ
3	2	(5) ~~6~~	(14) ~~4~~
1	8	9	6
			8

Step - 2: Subtracting Tens

Observe the digits in tens column they are 5 and 9. (why?)

We want to subtract 9 from 5. But, 9 > 5

So, from the Hundreds column, bring one hundred from 2 hundreds and change 1 Hundred into 10 tens, then 1 hundred remain in hundred's place.

1 Hundred + 5 Tens = 10 Tens + 5 Tens = 15 Tens

15 Tens – 9 Tens = 6 Tens (write 6 under Tens place)

Th	H	T	O
	1	(15) 5	(14)
3	2	6	4
1	8	9	6
		6	8

Step - 3: Subtracting Hundreds

We want to subtract 8 from 1. But, 8 > 1.

So, from the thousands column, bring 1 thousand from 3 thousands and change 1 thousand into 10 hundreds.

then 2 Thousands remain in thousands place.

1 Thousand + 1 Hundred = 10 Hundreds + 1 Hundred

= 11 Hundreds

11 Hundreds – 8 Hundreds = 3 Hundreds

write 3 under Hundreds place

Th	H	T	O
2	(11) 1	(15) 5	(14)
3	2	6	4
1	8	9	6
	3	6	8

Step - 4: Subtracting Thousands

2 Thousands – 1 Thousand = 1 Thousand

write 1 under Thousands place

Thus 3264 - 1896 = 1368

Th	H	T	O
(2)	(11) 1	(15) 5	(14)
3	2	6	4
1	8	9	6
1	3	6	8

Note: **We can check the answer in the following way. If we add the answer to the smaller number, we should get the bigger number.**

AP SCERT

ସୋପାନ – 2 ଦଶକ ସ୍ଥାନର ବିୟୋଗ

ହ	ଶ	ଦ	ଏ
		(15)	(14)
	1	~~5~~	
3	~~2~~	~~6~~	~~4~~
1	8	9	6
		6	8

ଅନୁଧ୍ୟାନ କର ଯେ ଦଶକ ସ୍ଥାନର ସ୍ତମ୍ଭରେ 5 ଏବଂ 9 ଅଛି । (କାହିଁକି ?)

ଆମେ 5 ରୁ 9 ବିୟୋଗ କରିବା । କିନ୍ତୁ 9 > 5 ।

ତେଣୁ ଶତକ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା 2 ଟି ଶହରୁ ଗୋଟିଏ ଶହ ଆଣି, 10 ଟି ଦଶରେ ପରିଣତ କରିବା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଶତକ ସ୍ଥାନରେ 1 ବଳକା ରହିବ ।

1ଶହ + 5 ଦଶ = 10 ଦଶ + 5 ଦଶ = 15 ଦଶ

15 ଦଶ –9 ଦଶ = 6 ଦଶ । 6 କୁ ଦଶକ ସ୍ଥାନରେ ଲେଖ ।

ସୋପାନ –3 ଶତକ ସ୍ଥାନର ବିୟୋଗ

ହ	ଶ	ଦ	ଏ
	(11)	(15)	(14)
2	~~1~~	~~5~~	
~~3~~	~~2~~	~~6~~	4
1	8	9	6
	3	6	8

ଆମେ 1 ରୁ 8 ବିୟୋଗ କରିବା । କିନ୍ତୁ 8 > 1 ।

ତେଣୁ ହଜାର ସ୍ଥାନରେ ଥିବା 3 ହଜାରରୁ 1 ହଜାର ଆଣି 10 ଟି ଶହରେ ପରିଣତ କରିବା । ବର୍ତ୍ତମାନ ହଜାର ସ୍ଥାନରେ 2 ବଳକା ରହିବ ।

1 ହଜାର + 1 ଶହ = 10 ଶହ + 1 ଶହ

= 11 ଶହ

11 ଶହ – 8 ଶହ = 3 ଶହ

3 କୁ ଶତକ ସ୍ଥାନରେ ଲେଖ ।

ସୋପାନ – 4 ହଜାର ସ୍ଥାନର ବିୟୋଗ

ହ	ଶ	ଦ	ଏ
(2)	(11)	(15)	(14)
	~~1~~	~~5~~	
~~3~~	~~2~~	~~6~~	~~4~~
1	8	9	6
1	3	6	8

2 ହଜାର – 1 ହଜାର = 1 ହଜାର

1 କୁ ହଜାର ସ୍ଥାନରେ ଲେଖ ।

ଅତଏବ 3264 – 1896 = 1368

ଟିପ୍ପଣୀ : ଆମେ ପାଇଥିବା ଉତ୍ତରକୁ ନିମ୍ନ ଉପାୟରେ ତନଖି କରିପାରିବା । ଯଦି ଆମେ ପାଇଥିବା ଉତ୍ତର ସହ ଛୋଟ ସଂଖ୍ୟାଟି ଯୋଗକରୁ, ତେବେ ଦତ୍ତ ଦୁଇଟି ସଂଖ୍ୟାରୁ ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟାଟି ପାଇବା ।

AP SCERT

In the above case:

Smaller number = 1 8 9 6 (Subtrahend)

Answer obtained = (+) 1 3 6 8 (Difference)

= 3 2 6 4 (Minuend)

Hence the answer is correct.

Do you know?

Minuend = Subtrahend + Difference

Do these

1. a) 8 4 5 7 (-) 5 8 9 7

b) 9 0 4 0 (-) 3 6 2 7

c) 5 0 0 0 (-) 2 8 2 9

2. Subtract 4385 from 9230.

Word Problems:



Example - 2

Balaraju made 8450 bricks in his brick yard. After selling some bricks, 4852 bricks were left in the yard. How many bricks were sold?

Solution:

The number of bricks sold = Number of bricks made - Number of bricks left

		Th	H	T	O
		(7)	(13) 3	(14) 4	(10)
Number of bricks made	=	~~8~~	~~4~~	~~5~~	~~0~~
Number of bricks available now	= (-)	4	8	5	2
Number of bricks sold	=	3	5	9	8

© NCERT

ଉପରୋକ୍ତ ସନ୍ଦର୍ଭରେ

ଛୋଟ ସଂଖ୍ୟା = 1896 (ବିୟୋଜକ)

ପାଇଥିବା ଉତ୍ତର = (+) 1368 (ପ୍ରଭେଦ)

= 3264 (ବିୟୋଜ୍ୟ)

ଅତଏବ ଉତ୍ତରଟି ଠିକ୍ ।

ତୁମେ ଜାଣ କି ?

ବିୟୋଜ୍ୟ = ବିୟୋଜକ + ପ୍ରଭେଦ

ଏହା କର

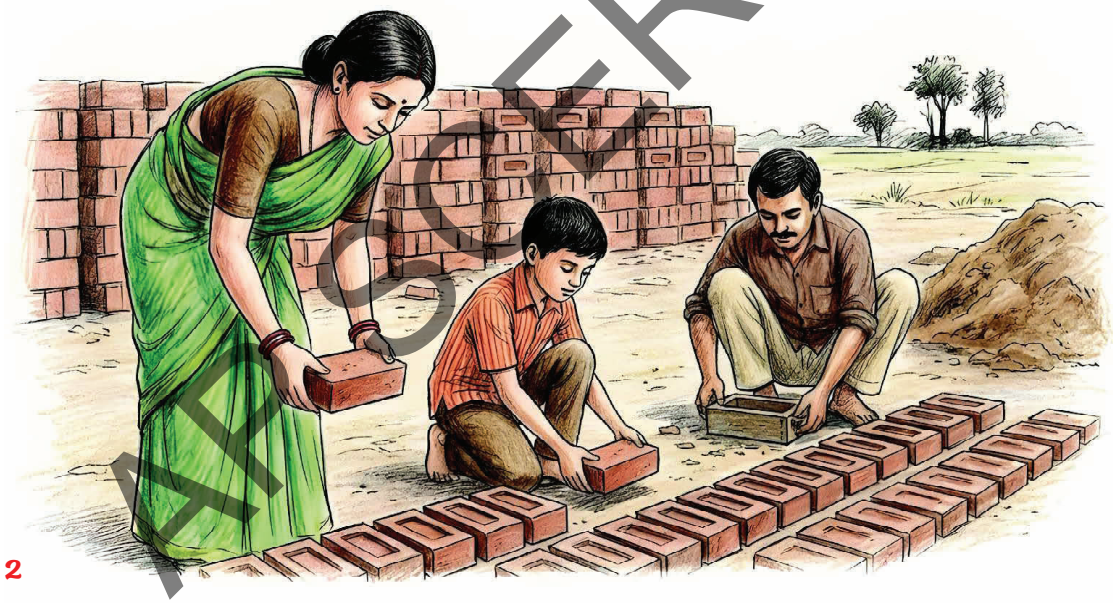
1. ଅ) 8457 − 5897 = _____

   ଆ) 9040 − 3627 = _____

   ଇ) 5000 − 2829 = _____

2. 9230 ରୁ 4385 ବିୟୋଗ କର ।

ଧାରା ଗଣିତ :



ଉଦାହରଣ – 2

ବାଲାରାଜୁ ତାଙ୍କ ଇଟା ଭାଟିରେ 8450 ଟି ଇଟା ତିଆରି କରିଥିଲେ । କିଛି ଇଟା ବିକ୍ରିକଲା ପରେ ଭାଟିରେ 4852 ଟି ଇଟା ବଳକା ରହିଲା । ତେବେ କେତୋଟି ଇଟା ବିକ୍ରି ହୋଇଥିଲା ?

ସମାଧାନ :

ବିକ୍ରି କରିଥିବା ଇଟା ସଂଖ୍ୟା = ତିଆରି କରିଥିବା ଇଟା ସଂଖ୍ୟା − ବଳକା ଇଟା ସଂଖ୍ୟା

	ହ	ଶ	ଦ	ଏ
	(7)	(13)	(14)	(10)
		3	4	
ତିଆରି କରିଥିବା ଇଟା ସଂଖ୍ୟା =	8	4	5	0
ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳକା ଥିବା ଇଟା ସଂଖ୍ୟା = (−)	4	8	5	2
ବିକ୍ରି କରିଥିବା ଇଟା ସଂଖ୍ୟା =	3	5	9	8

© NCERT

Example - 3 Rajani bought a saree for ₹ 9000 and Ramani bought another saree for ₹ 6895. How much money did Rajani pay more than Ramani?

Solution:

Cost of the saree purchased by Rajani = ₹

Cost of the saree purchased by Ramani = (–) ₹

Money paid by Rajani more than Ramani = ₹

Th	H	T	O
(8)	(9) 10	(9) 10	(10)
~~9~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~
6	8	9	5
2	1	0	5

Do these

1. Sri krishna had ₹ 9213 in his bank account. He withdrawn ₹ 7435. How much money was left in his account?
2. Nanaji wanted to buy a sprayer of cost ₹ 9500. Government provided a subsidy of ₹ 2500. Then how much money should he pay ?

3. 2 Subtraction by Estimation

Leela collects *Addakulu* from the forest at Araku. She sold the leaves of 50 bundles for ₹ 9230 one day. She purchased some household items for ₹5890. How much money did she have now? Can you guess? Estimate the answer.



Solution:

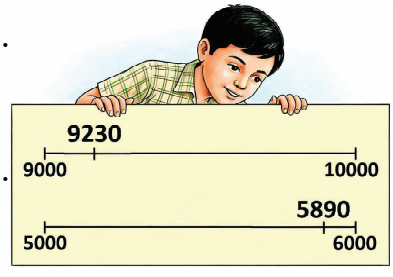
Money earned by selling the leaves = ₹ 9230

If 9230 is rounded off to its nearest thousands then we get 9000.

Money spent for purchasing household items = ₹ 5890

If 5890 is rounded off to its nearest thousands then we get 6000.

Money left with her approximately = 9000 - 6000 = ₹ 3000



AP SCERT

ଉଦାହରଣ - 3 ରଜନୀ ଗୋଟିଏ ଶାଢ଼ି ₹ 9000 ରେ ଏବଂ ରମଣୀ ଅନ୍ୟ ଏକ ଶାଢ଼ି ₹ 6895 ରେ କିଣିଲେ । ରମଣୀ ଅପେକ୍ଷା ରଜନୀ କେତେ ଟଙ୍କା ଅଧିକ ପୈଠ କଲେ ?

ସମାଧାନ :

ରଜନୀ କିଣିଥିବା ଶାଢ଼ିର ମୂଲ୍ୟ	=	₹	9000
ରମଣୀ କିଣିଥିବା ଶାଢ଼ିର ମୂଲ୍ୟ	=	(–) ₹	6895
ରମଣୀ ଅପେକ୍ଷା ରଜନୀ ଅଧିକ ପୈଠ କରିଥିବା ଟଙ୍କା	=	₹	2105

ହ	ଶ	ଦ	ଏ
(8)	(9)	(9)	(10)
	10	10	
~~9~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~
6	8	9	5
2	1	0	5

ଏହା କର

1. ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଖାତାରେ ₹ 9213 ଥିଲା । ସେ ₹ 7435 ଉଠାଇ ଆଣିଥିଲେ । ତେବେ ତାଙ୍କ ଖାତାରେ କେତେ ଟଙ୍କା ବଳକା ରହିଥିଲା ?
2. ନାନାଜୀ ₹ 9500 ମୂଲ୍ୟର ଏକ ସ୍ପ୍ରେୟର୍ କିଣିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ସରକାର ₹ 2500 ଛାଡ଼ (ସବ୍‌ସିଡ଼ି) ଦେଲେ । ତା'ହେଲେ ସେ କେତେ ଟଙ୍କା ପୈଠ କରିବେ ?

3.2 ଆକଳନ ଦ୍ୱାରା ବିୟୋଗ :



ଲୀଲା ଆରାକୁ ଜଙ୍ଗଲରୁ ଖଲିପତ୍ର ସଂଗ୍ରହ କଲେ । ଦିନେ ସେ 50 ବିଡ଼ା ପତ୍ର ₹ 9230 ରେ ବିକିଲେ । ସେହି ଟଙ୍କାରୁ ₹ 5890 ର ଘରୋଇ ଜିନିଷ କିଣିଲେ । ତାଙ୍କ ଠାରେ ବଳକା ଥିବା ଟଙ୍କା କେତେ ? ତୁମେ ଅନୁମାନ କରିପାରିବ କି ? ତୁମ ଉତ୍ତର ଆକଳନ କର ।

ସମାଧାନ :

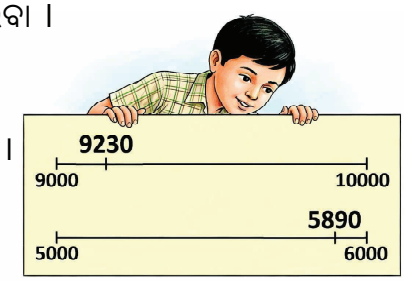
ଖଲିପତ୍ର ବିକିବା ଦ୍ୱାରା ଆୟ ଟଙ୍କା = ₹ 9230

ଯଦି 9230 କୁ ନିକଟତମ ହଜାରକୁ ସଂଶୋଧନ କରୁ ତେବେ ଆମେ 9000 ପାଇବା ।

ଘରୋଇ ଜିନିଷ ବାବଦରେ କରିଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ = ₹ 5890

ଯଦି 5890କୁ ନିକଟତମ ହଜାରକୁ ସଂଶୋଧନ କରୁ ତେବେ ଆମେ 6000 ପାଇବା ।

ତାଙ୍କ ଠାରେ ବଳକା ଥିବା ଟଙ୍କା (ପ୍ରାୟ) = 9000–6000= ₹ 3000



AP SCERT

Do these

1. In a Village, there are 8142 trees. Out of these 3780 trees fell down due to Hudhud cyclone. The number of trees remaining is……. (approximately)

   a) 3000 b) 4000 c) 5000 d) 6000

2. The sum of two numbers is 7152. One of these number is 5200. The other number rounded to thousand is _____

3. Write correct symbol of (<, >, or =) in boxes by estimating the difference.

   a) 2300 – 800 ◯ 2950 – 1100

   b) 4100 – 1800 ◯ 8005 – 6200

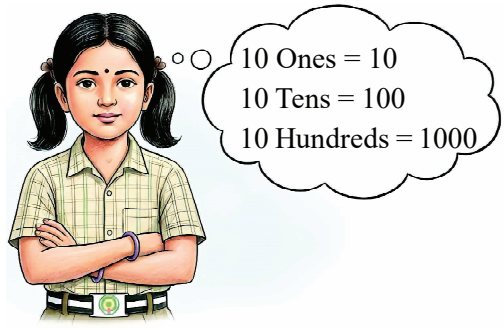
   c) 3900 – 890 ◯ 7020 – 5630

Try these

1. Correct the following subtractions.

   a)
   ```
     8 10
     5 9 2 0
   (-) 3 4 8 6
   ---------
     2 4 2 6
   ---------
   ```

   b)
   ```
       9  9
     5 10 10 10
     6  0  0  0
   (-) 3  9  8  4
   -------------
     2  1  2  6
   -------------
   ```



3.3 : Addition and Subtraction facts

Kalpana wanted to go to Vizag with her daughter Ridhi by train. They boarded the train. Indira was also going to Vizag. Train fare from Srikakulam road to Vizag was ₹ 80 for a child and ₹ 120 for an adult. Both gave ₹ 200 each for their tickets. How much money would be returned to Indira ?



AP SCERT

ଏହା କର

1. ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମରେ 8142 ଟି ଗଛ ଥିଲା । ସେଥିରୁ 3780ଟି ଗଛ ହୁଦ୍–ହୁଦ୍ ଝଡ଼ବାତ୍ୟା ଯୋଗୁଁ ପଡ଼ିଗଲା । ତେବେ ଅବଶିଷ୍ଟ ଗଛ ସଂଖ୍ୟା (ପ୍ରାୟ)

   ଅ) 3000 ଆ) 4000 ଇ) 5000 ଈ) 6000

2. ଦୁଇଟି ସଂଖ୍ୟାର ଯୋଗଫଳ 7152 । ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ ସଂଖ୍ୟା 5200 । ଦ୍ୱିତୀୟ ସଂଖ୍ୟାକୁ ନିକଟତମ ହଜାରକୁ ସଂଶୋଧନ କଲେ .....ସଂଖ୍ୟା ଆସେ ।

3. ବିୟୋଗଫଳଗୁଡ଼ିକୁ ଆକଳନ କର ଏବଂ ସଠିକ୍ ଚିହ୍ନ (<, >, =) ରେ ପୂରଣ କର ।

   ଅ) 2300 – 800 ◯ 2950 – 1100

   ଆ) 4100 – 1800 ◯ 8005 – 6200

   ଇ) 3900 – 890 ◯ 7020 – 5630

ଚେଷ୍ଟାକର :

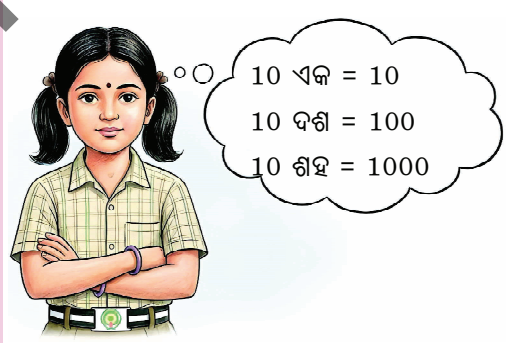
1. ନିମ୍ନ ବିୟୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ଠିକ୍ କର ।

ଅ)

	8	10		
	5	9	2	0
(–)	3	4	8	6
	2	4	2	6

ଆ)

	9	9		
	5	10	10	10
	6	0	0	0
(–)	3	9	8	4
	2	1	2	6

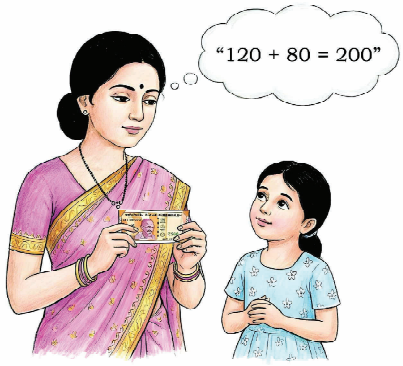


3.3 : ଯୋଗ ଓ ବିୟୋଗ ରୂପ

କଳ୍ପନା ଏବଂ ତାଙ୍କ ଝିଅ ରିଥି ରେଳଗାଡ଼ିରେ ବିଶାଖାପାଟଣା ଯିବାପାଇଁ ଇଚ୍ଛାକଲେ । ସେମାନେ ରେଳଗାଡ଼ି ଚଢ଼ିଲେ । ଇନ୍ଦିରା ମଧ୍ୟ ସେହି ରେଳଗାଡ଼ିରେ ବିଶାଖାପାଟଣା ଯାଉଛନ୍ତି । ଶ୍ରୀକାକୁଲମ୍ ରୋଡ୍‌ରୁ ବିଶାଖାପାଟଣା ଯିବା ପାଇଁ ଟ୍ରେନ୍ ଟିକେଟ୍ ମୂଲ୍ୟ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ₹ 80 ଏବଂ ବୟସ୍କମାନଙ୍କୁ ₹ 120 । ଉଭୟେ ଟିକେଟ୍ ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ₹ 200 ଦେଲେ । ତେବେ ଇନ୍ଦିରା କେତେ ଟଙ୍କା ଫେରସ୍ତ ପାଇବେ ?

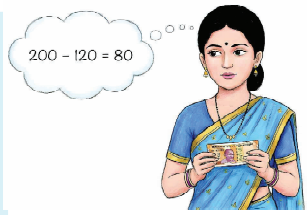


AP SCERT



Train fare for Kalpana	=	₹ 120
Train fare for Ridhi	= (+)	₹ 80
Total train fare for them	=	₹ 200

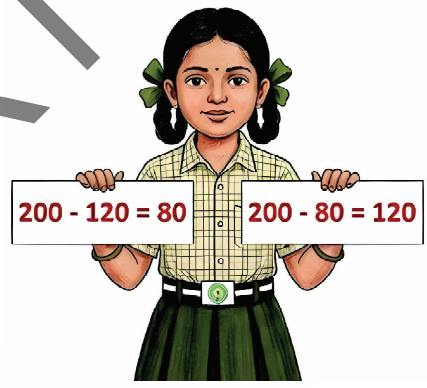
The amount given by Indira	=	₹ 200
Train fare for Indira	=	₹ 120
The amount to be returned to her	=	200 - 120
	=	₹ 80



So, we have

80 + 120 = 200

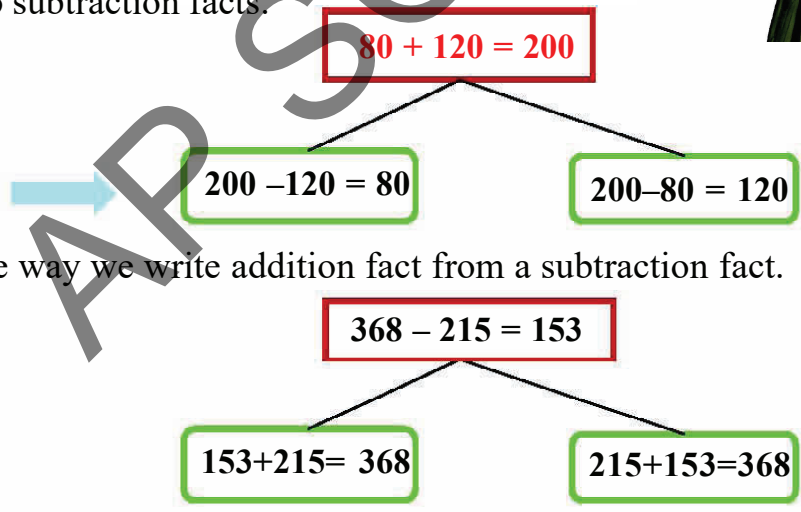
200 - 80 = 120



We write subtraction fact from addition fact.

Children, observe this 200 - 80 = 120.

So for the addition fact 80 + 120 = 200 we have two subtraction facts.



They are

In the same way we write addition fact from a subtraction fact.

3.4 : Oral Subtraction

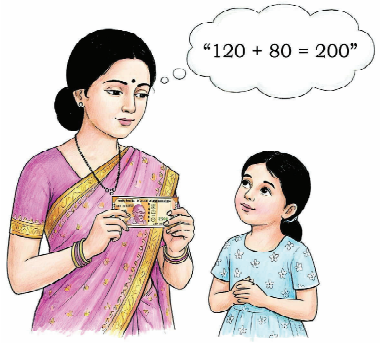
You are already familiar with skip counting in tens.

Let us recall it.

Consider the pattern : 90, 80, 70,---- , ---- , ---- , ----

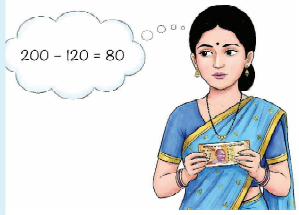
Clearly, the above pattern may be completed as: 90, 80, 70, 60, 50, 40, 30

AP SCERT



କଳ୍ପନାଙ୍କ ଟ୍ରେନ୍ ଟିକେଟ୍ ମୂଲ୍ୟ	=	₹ 120
ରିଥିଙ୍କ ଟ୍ରେନ୍ ଟିକେଟ୍ ମୂଲ୍ୟ	= (+)	₹ 80
ଉଭୟଙ୍କ ଟ୍ରେନ୍ ଟିକେଟ୍ ମୂଲ୍ୟ	=	₹ 200

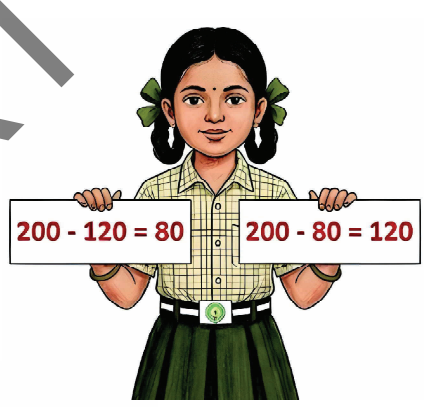
ଇନ୍ଦିରା ଦେଇଥିବା ଟଙ୍କା	=	₹ 200
ଇନ୍ଦିରାଙ୍କ ଟ୍ରେନ୍ ଟିକେଟ୍ ମୂଲ୍ୟ	=	₹ 120
ସେ ଫେରସ୍ତ ପାଇବା ଟଙ୍କା	=	200 – 120
	=	₹ 80



ତେଣୁ, ଆମେ ଲେଖିବା

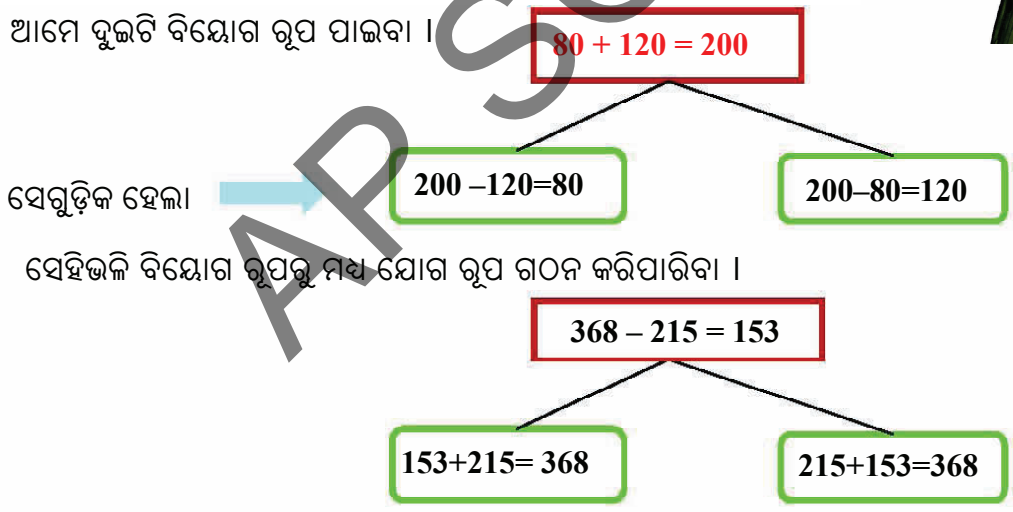
80 + 120 = 200

200 – 80 = 120



ଆମେ ଯୋଗ ରୂପରୁ ବିୟୋଗ ରୂପ ଲେଖିପାରିବା । ପିଲାମାନେ ଏହାକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର 200 – 80 = 120

ତେଣୁ 80 + 120 = 200 ଯୋଗ ରୂପରୁ ଆମେ ଦୁଇଟି ବିୟୋଗ ରୂପ ପାଇବା ।



ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା

ସେହିଭଳି ବିୟୋଗ ରୂପରୁ ମଧ୍ୟ ଯୋଗ ରୂପ ଗଠନ କରିପାରିବା ।

3.4 : ମୌଖିକ ବିୟୋଗ

ତୁମେ ପୂର୍ବରୁ ଦଶକରେ ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଗଣନା ସହ ପରିଚିତ ଅଛ ।

ଆସ, ଏହାକୁ ମନେପକାଇବା ।

ଏହି ସାରଣୀମଟିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର : 90, 80, 70, ..., ..., ..., ...,

ସ୍ପଷ୍ଟଭାବେ, ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀମଟି ଏଭଳି ପୂରଣ ହେବ : 90, 80, 70, 60, 50, 40, 30

APSCERT

Observe the another pattern 86, 76, 66, 56, 46, 36, 26

(Skip counting in tens is based either on adding or subtracting 10)

Let us use this principle to carry out subtractions orally or mentally.

Example - 4 Subtract 23 from 96.

Solution : Clearly 23 is 20 and 3. i.e. 20+3

So, first we subtract 20 from 96 and then we subtract 3 from the difference we obtain the answer.

Now, 96 – 20 = 76

And 76 – 3 = 73

So, 96 – 23 = 73

To subtract orally, we split the number to be subtracted into tens and ones.

Example -5 Subtract 32 from 54.

Solution : Clearly 32 is 30 + 2

54 – 30 = 24 and 24 – 2 = 22

Do these

1. Subtract orally.

   a) 95 - 21 b) 88 - 55 c) 68 - 47 d) 52 - 26 e) 73 - 37

2. Write subtraction facts from the given addition facts.

   a) 734 + 268 = 1002

   b) 3140 + 2869 = 6009

3. Write addition facts from the given subtraction facts.

   a) 480 – 320 = 160

   b) 5286 – 3812 = 1474

AP SCERT



EXERCISE-1



1. Do the following.

   a) 5889 (-) 3643 _____

   b) 8926 (-) 2634 _____

   c) 9600 (-) 2780 _____

   d) 8000 (-) 3675 _____

ଅନ୍ୟ ଏକ ସାରଞ୍ଜମଟିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର: 86, 76, 66, 56, 46, 36, 26

(ଦଶକର ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଗଣନା କରିବା, 10 ର ଯୋଗ କିମ୍ବା ବିୟୋଗ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଅଟେ ।)

ଆସ, ଏହି ନୀତିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ମୌଖିକ ଭାବେ କିମ୍ବା ମନରେ ବିୟୋଗ କରିବା ।

ଉଦାହରଣ – 4 : 96 ରୁ 23 ବିୟୋଗ କର ।

ସମାଧାନ : ସ୍ପଷ୍ଟଭାବେ 23 ହେଉଛି 20 ଏବଂ 3 ଅର୍ଥାତ୍ 20 + 3 ।

ତେଣୁ ପ୍ରଥମେ ଆମେ 96 ରୁ 20 ବିୟୋଗକରୁ, ତାପରେ ମିଳିଥିବା ଫଳରୁ 3 ବିୟୋଗ କରୁ ।

ତେଣୁ ଆମେ 96 – 20 = 76 ଉତ୍ତର ପାଇବା ।

ବର୍ତ୍ତମାନ 76 – 3 = 73

ଅତଏବ 96 – 23 = 73

ମୌଖିକ ଭାବେ ବିୟୋଗ କରିବା ପାଇଁ, ବିୟୋଗ କରାଯାଉଥିବା ସଂଖ୍ୟାକୁ, ଦଶକ ଓ ଏକକରେ ଭାଗ କରିବା ।

ଉଦାହରଣ – 5 : 54 ରୁ 32 ବିୟୋଗ କର ।

ସମାଧାନ : ସ୍ପଷ୍ଟଭାବେ 32 ହେଉଛି 30 + 2 ।

54 – 30 = 24 ଏବଂ 24 – 2 = 22

ଏହା କର

1. ମୌଖିକ ଭାବେ ବିୟୋଗ କର ।

   ଅ) 95 – 21 ଆ) 88 – 55 ଇ) 68 – 47 ଈ) 52 – 26 ଉ) 73 – 37

2. ନିମ୍ନ ଯୋଗ ରୂପଗୁଡ଼ିକରୁ ବିୟୋଗ ରୂପଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ ।

   ଅ) 734 + 268 = 1002

   ଆ) 3140 + 2869 = 6009

3. ନିମ୍ନ ବିୟୋଗ ରୂପଗୁଡ଼ିକରୁ ଯୋଗ ରୂପଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ ।

   ଅ) 480 – 320 = 160

   ଆ) 5286 – 3812 = 1474

AP SCERT

ଅନୁଶୀଳନୀ – 1

1. ନିମ୍ନ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କର ।

ଅ)	ଆ)	ଇ)	ଈ)
5 8 8 9	8 9 2 6	9 6 0 0	8 0 0 0
(–) 3 6 4 3	(–) 2 6 3 4	(–) 2 7 8 0	(–) 3 6 7 5
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

2. Subtract 7425 from 9015.
3. Take away 3086 from 8415.
4. How much is 3189 more than 2883?
5. Estimate the difference by rounding each number to the nearest thousand.

   5742 – 4265 = ...
6. Do a quick estimate to check which of the following is more than 4000.

   a) 5555 – 1266 b) 9885 – 7657
7. Fill the with (<, > or =) symbols.

   a) 5000 – 1200 3600 – 2400

   b) 9200 – 4020 7680 – 2118
8. In a school, the children collected ₹ 8562 for CM Relief fund. The staff donated ₹ 2892 less than the amount donated by children. How much money did the staff collect?
9. Diksha portal was viewed by 9125 people on its first day, by 6532 people on the second day. How many more people viewed the app on the first day than on the second day?

Domino Game



Each student has to take 2 Domino's and arrange as it is in the picture given. And write down a 4 digits from the selected 2 Domino's. Make the largest and smallest 4-digit number using the obtained 4-digits. Subtract a smaller number from bigger number.

Suma got digits of 6,2,4,6 by selecting 2 dominos.

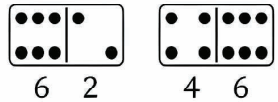
Largest 4-digit number = 6642

Smallest 4-digit number = 2466

Biggest number – Smallest number = Difference.

6642 - 2466 = 4176





6 2 4 6

APSCERT

2. 9015 ରୁ 7425ବିୟୋଗ କର ।

3. 8415 ରୁ 3086 ବାହାର କର ।

4. 2883 ଠାରୁ 3189 କେତେ ବଡ଼ ?

5. ନିକଟତମ ହଜାରକୁ ସଂଶୋଧନ କରି ତାର ବିୟୋଗଫଳଟି ଆକଳନ କର ।

   5742 – 4265 = ...

6. ତୁରନ୍ତ ଅନୁମାନ କରି ଯାଞ୍ଚ କର, ନିମ୍ନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି 4000 ଠାରୁ ଅଧିକ ?

   ଅ) 5555 – 1266 ଆ) 9885 – 7657

7. ଉପଯୁକ୍ତ ଚିହ୍ନ <, >, = ଦ୍ୱାରା ଏହି ଘରାଗୁଡ଼ିକ ପୂରଣ କର ।

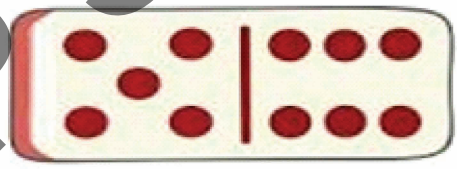
   ଅ) 5000 – 1200 3600 – 2400

   ଆ) 9200 – 4020 7680 – 2118

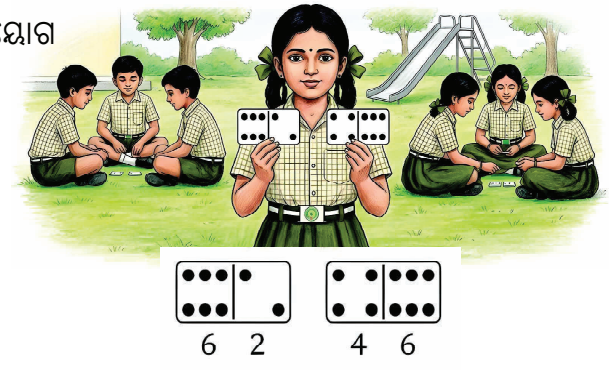
8. ଗୋଟିଏ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପିଲାମାନେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ସହାୟକ ପାଣ୍ଠି ପାଇଁ ₹ 8562 ସଂଗ୍ରହ କଲେ । କର୍ମଚାରୀମାନେ, ପିଲାମାନେ ଦାନ କରିଥିବା ଟଙ୍କା ଠାରୁ ₹ 2892 କମ୍ ଦାନ କରିଥିଲେ । ତେବେ କର୍ମଚାରୀମାନେ କେତେ ଟଙ୍କା ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ ?

9. ଗୋଟିଏ ଦୀକ୍ଷା ପୋର୍ଟାଲ୍‌କୁ ପ୍ରଥମ ଦିନ 9125 ଜଣ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନ 6532 ଜଣ ଦେଖିଥିଲେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନ ଅପେକ୍ଷା ପ୍ରଥମ ଦିନ କେତେ ଅଧିକ ଲୋକ ଏହି ଆପ୍‌ଟିକୁ ଦେଖିଥିଲେ ?

ଡୋମିନୋ ଖେଳ



ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛାତ୍ର ଦୁଇଟି ଲେଖାଏଁ ଡୋମିନୋ ନେବେ ଏବଂ ଚିତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ପରି ସଜାଇବେ । ଚୟନ କରାଯାଇଥିବା ଦୁଇଟି ଡୋମିନୋରୁ ଚାରିଟି ଅଙ୍କ ଲେଖ । ଏହି ଚାରିଟି ଅଙ୍କ ବ୍ୟବହାର କରି ଚାରି ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ବୃହତ୍ତମ ଏବଂ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟା ତିଆରି କର । ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟାରୁ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟା ବିୟୋଗ କର ।



ସୁମା ଦୁଇଟି ଡୋମିନୋ ବାଛି 6, 2, 4, 6 ଅଙ୍କ ପାଇଲା ।

4 – ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା = 6642

4– ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟା = 2466

ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା – କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟା = ପ୍ରଭେଦ

6642 – 2466 = 4176

APSCERT

Subtract the smallest number from the biggest number formed by the digits 4 , 1 , 7 , 6.

Biggest number – Smallest number = Difference

7641 – 1467 = 6174

Now, subtract the smallest number from the biggest number formed by the digits 6 , 1 , 7 , 4.

Biggest number – Smallest number = Difference

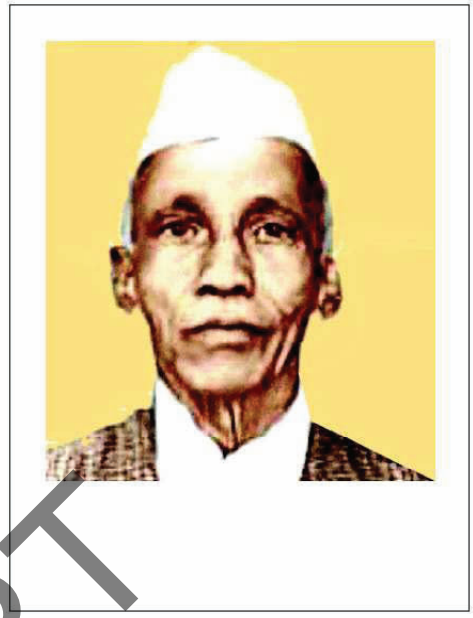
7641 – 1467 = 6174

Observe that this activity stops at 6174.

Select another 4– digit number. Continue the game in the same way.

Observe whether you get the same number 6174 or not.

The number 6174 is known as Kaprekar Constant.



Dattatreya Ramachandra Kaprekar

Dattatreya Ramachandra Kaprekar (1905 – 1986) An Indian Mathematician. Continuing as a school teacher, he worked on recreational properties of numbers . His findings include Harshad numbers, Self numbers and Demlo numbers. He discovered the special nature of the number 6174 which was named after him as Kaprekar Constant.

PROJECT WORK

Collect the information from your Head master the attendance details of students for a month and complete the table.

Serial number	Day	Number of students in primary classes in the Mandal	Number of students present	Number of students absent
1.	Monday			
2.	Tuesday			
3.	Wednesday			
4.	Thursday			
5.	Friday			
6.	Saturday			

APSCERT

ଏବେ 4,1,7,6 ଅଙ୍କରେ ଗଠିତ ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟାରୁ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟା ବିୟୋଗ କର ।

ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା – କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟା = ପ୍ରଭେଦ

7641 – 1467 = 6174

ଏବେ 6,1,7,4 ଅଙ୍କରେ ଗଠିତ ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟାରୁ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟା ବିୟୋଗ କର ।

ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା – କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟା = ପ୍ରଭେଦ

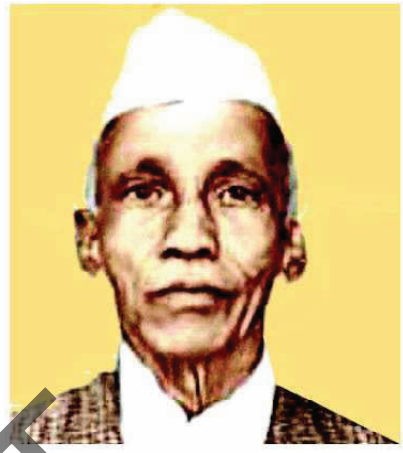
7641 – 1467 = 6174

ଅନୁଧାନ କର ଯେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକଳାପଟି 6174 ରେ ବନ୍ଦ ହୋଇଥାଏ ।

ଆଉ ଏକ ଚାରି ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାଟିଏ ଚୟନ କର । ସେହି ପ୍ରକାରରେ ଖେଳଟି ଜାରି ରଖ ।

ଏହି ଖେଳଟି ପରିଶେଷରେ 6174 ରେ ବନ୍ଦ ହୁଏ କି ନାହିଁ ଅନୁଧାନ କର ।

6174 ସଂଖ୍ୟାକୁ **କପ୍ରେକର୍ ସ୍ଥିରାଙ୍କ** କୁହାଯାଏ ।



ଦତ୍ତାତ୍ରେୟ ରାମଚନ୍ଦ୍ର କପ୍ରେକର୍

ଦତ୍ତାତ୍ରେୟ ରାମଚନ୍ଦ୍ର କପ୍ରେକର୍ (1905–1986) ଜଣେ ଭାରତୀୟ ଗଣିତଜ୍ଞ ଥିଲେ । ସେ ସଂଖ୍ୟାମାନଙ୍କର ରମ୍ୟ ଗୁଣଧର୍ମ ଉପରେ କାମ କରୁଥିବା ଜଣେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷକ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଆବିଷ୍କାରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହର୍ଷଦ ସଂଖ୍ୟା, ସେଲ୍ଫ ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ଡେମ୍ଲୋ ସଂଖ୍ୟା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ସେ **6174** ସଂଖ୍ୟାର ବିଶେଷ ଗୁଣକୁ ଆବିଷ୍କାର କରିଥିଲେ, ଯାହାକୁ ତାଙ୍କ ନାମରେ **କପ୍ରେକର୍ ସ୍ଥିରାଙ୍କ** ବୋଲି ନାମକରଣ କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ

ତୁମ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଠାରୁ ଗୋଟିଏ ମାସର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତି ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସଂଗ୍ରହ କର ଏବଂ ନିମ୍ନ ସାରଣୀଟି ପୂରଣ କର ।

କ୍ର.ସଂ.	ଦିନର ନାମ	ମଣ୍ଡଳର ପ୍ରଥମିକ ଶ୍ରେଣୀରେ ଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା	ଉପସ୍ଥିତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା	ଅନୁପସ୍ଥିତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା
1.	ସୋମବାର			
2.	ମଙ୍ଗଳବାର			
3.	ବୁଧବାର			
4.	ଗୁରୁବାର			
5.	ଶୁକ୍ରବାର			
6.	ଶନିବାର			

AP SCERT

3.5 Application of Subtraction





Rangayya bought some mangoes for ₹ 200 from a farmer and he sold them for ₹ 250 in the market.

Bought for ₹ 200



Sold for ₹ 250

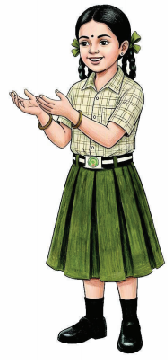


Do you know!

The amount of money which we pay to buy an article is its Cost Price (C.P.).

Do you know!

The amount which we receive from a customer by selling an article is its Selling Price (S.P.).

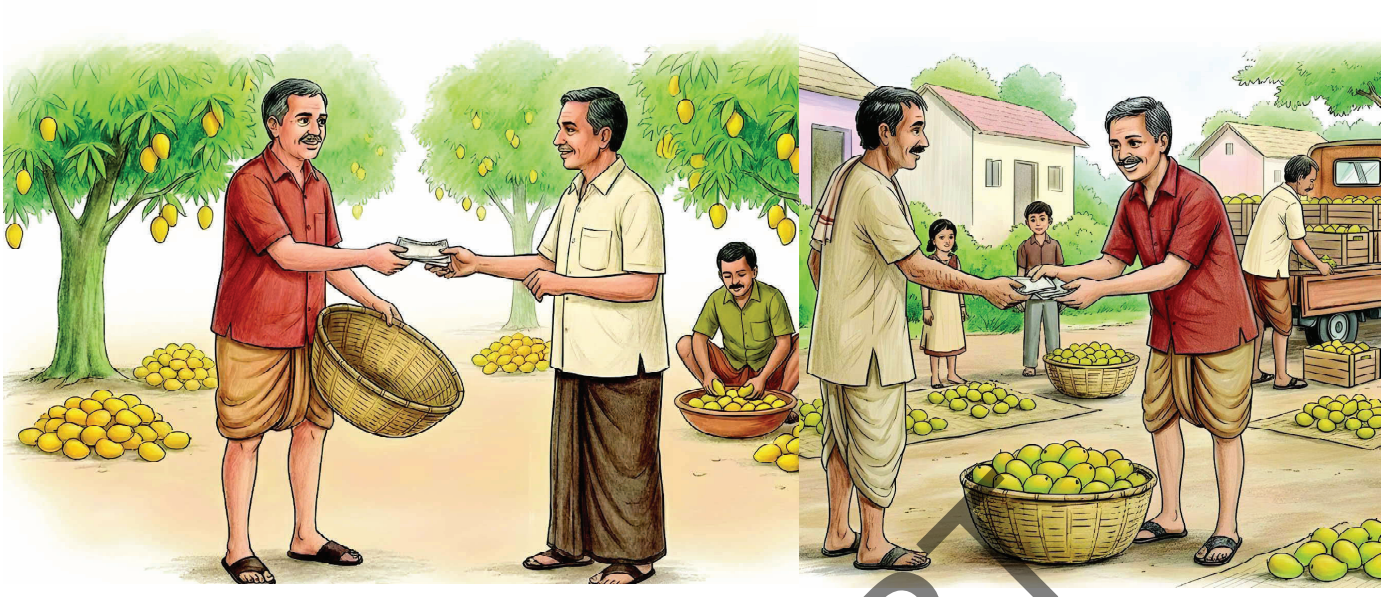


As Rangayya paid ₹200 for mangoes at the garden.
Cost price of the mangoes = ₹ 200

As Rangayya received ₹ 250 by selling mangoes at the market.
Selling Price of the mangoes = ₹ 250

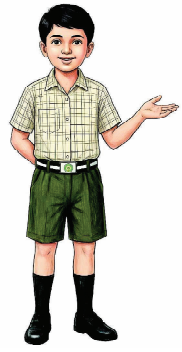
APSCERT

3.5 ବିୟୋଗର ପ୍ରୟୋଗ



ରଙ୍ଗାୟା ଜଣେ ଚାଷୀ ଠାରୁ ₹ 200 ରେ ଆମ୍ବ ପାଟିଲା କିଣି ₹ 250 ରେ ବଜାରରେ ବିକିଲେ ।



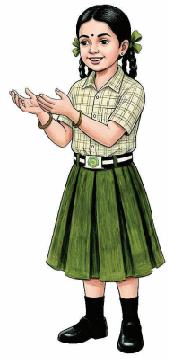


ତୁମେ ଜାଣ କି !

ଆମେ କୌଣସି ବସ୍ତୁ କିଣିବା ପାଇଁ ଯେତେ ଟଙ୍କା ଦେଉଛୁ, ସେଇଟା ହେଉଛି ତାହାର କିଣା ମୂଲ୍ୟ (C.P.) ।

ତୁମେ ଜାଣ କି !

କୌଣସି ବସ୍ତୁ ବିକ୍ରୟ କରି ଗ୍ରାହକଙ୍କ ଠାରୁ ଯେତେ ଟଙ୍କା ପାଉଛ, ସେଇଟା ହେଉଛି ତାହାର ବିକା ମୂଲ୍ୟ (S.P.) ।



ରଙ୍ଗାୟା ବଗିଚାରେ ଆମ୍ବ ପାଇଁ ₹ 200 ଦେଲେ ।
ଆମ୍ବଗୁଡ଼ିକର କିଣା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 200

ରଙ୍ଗାୟା ବଜାରରେ ଆମ୍ବ ବିକି ₹ 250 ପାଇଲେ ।
ଆମ୍ବଗୁଡ଼ିକର ବିକା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 250

APSCERT

Do these

Write the Cost Price and Selling Price from the following contexts.

a) Seetha bought lemons for ₹ 600 and sold them for ₹ 850.

b) Lakshmi bought flowers for ₹ 1500 and sold them for ₹ 1350.

c) Veerayya sold bananas for ₹ 2450 and previously he bought for ₹ 1940.

d) Adilakshmi bought leafy vegetables for ₹ 150 and sold them for ₹ 120.

Complete the table:

Context	Cost Price (C.P)	Selling Price (S.P)	Which is more? (C.P/S.P)	Which is less? (C.P/S.P)
Mohan bought one quintal of Dal for ₹5800 and sold it for ₹ 5580.				
Gopal bought a bicycle for ₹ 8860 and sold it for ₹ 9210.				
Gowri bought one quintal of millets for ₹ 3250 and sold it for ₹ 3780.				
Akbar bought flowers for ₹ 980 and sold for ₹ 900.				

AP SCERT

Ranjith bought a rice bag for ₹ 1540 and sold it for ₹ 1860. After selling the bag he wanted to find out whether he got more (or) less money than what he paid for it?



Cost Price of the Rice bag = ₹ 1540

Selling Price of the Rice bag = ₹ 1860

1540 < 1860

ଏହା କର

ନିମ୍ନଲିଖିତ ପରିପ୍ରେକ୍ଷ୍ୟରେ କିଣା ମୂଲ୍ୟ ଓ ବିକା ମୂଲ୍ୟ ଲେଖ :

ଅ) ସୀତା ଲେମ୍ବୁଗୁଡ଼ିକୁ ₹ 600 ରେ କିଣି ₹ 850 ରେ ବିକିଲେ ।

ଆ) ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଫୁଲଗୁଡ଼ିକୁ ₹ 1500 ରେ କିଣି ₹ 1350 ରେ ବିକିଲେ ।

ଇ) ବୀରାୟା କଦଳୀଗୁଡ଼ିକୁ ₹ 2450 ରେ ବିକିଲେ, ଏଥି ପୂର୍ବରୁ ସେ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ₹ 1940 ରେ କିଣିଥିଲେ ।

ଈ) ଆଦିଲକ୍ଷ୍ମୀ ପନିପରିବା ₹ 150 ରେ କିଣି ₹ 120 ରେ ବିକିଲେ ।

ସାରଣୀଟି ପୂରଣ କର :

ପରିପ୍ରେକ୍ଷ୍ୟ	କିଣା ମୂଲ୍ୟ (କି.ମୂ.)	ବିକା ମୂଲ୍ୟ (ବି.ମୂ.)	କେଉଁଟି ଅଧିକ ? (କି.ମୂ./ବି.ମୂ.)	କେଉଁଟି କମ୍ ? (କି.ମୂ./ବି.ମୂ.)
ମୋହନ ଏକ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ୍ କାନ୍ଦୁଲ ଡ଼ାଲି ₹ 5800 ରେ କିଣିଲେ ଏବଂ ₹ 5580 ରେ ବିକିଲେ				
ଗୋପାଳ ଏକ ସାଇକେଲ୍‌କୁ ₹ 8860 ରେ କିଣିଲେ ଏବଂ ₹ 9210 ରେ ବିକିଲେ				
ଗୌରୀ ଏକ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ୍ ମାଣ୍ଡିଆ ₹ 3250 ରେ କିଣିଲେ ଏବଂ ₹ 3780 ରେ ବିକିଲେ				
ଆକବର ଫୁଲଗୁଡ଼ିକୁ ₹ 980 ରେ କିଣିଲେ ଏବଂ ₹ 9000 ରେ ବିକିଲେ				

AP SCERT

ରଞ୍ଜିତ ଏକ ଚାଉଳ ବସ୍ତା ₹ 1540 ରେ କିଣିଲେ ଏବଂ ତାହାକୁ ₹ 1860 ରେ ବିକିଲେ ।
ଚାଉଳ ବସ୍ତା ବିକ୍ରୟ କରିବା ପରେ ସେ ଯେତେ ଟଙ୍କା ଦେଇଥିଲେ ତାହାଠାରୁ ଅଧିକ ନା କମ୍ ପାଇଲେ ଜାଣିବାକୁ ଚାହିଁଲେ ।

ଚାଉଳ ବସ୍ତାର କିଣା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 1540

ଚାଉଳ ବସ୍ତାର ବିକା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 1860

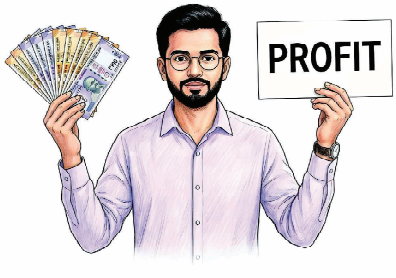
1540 < 1860



Clearly he observed that Cost Price < Selling Price

The extra amount is called "Profit"

Profit = Selling price - Cost price.



Do You Know !

When the selling price (S.P.) of an article is more than its Cost Price (C.P.), Profit is made

Thus Ranjit got profit.

Keerthi bought a mobile phone for ₹ 8550 and sold it for ₹ 7800.

Did she make a profit?

Cost Price of a mobile = ₹ 8550

Selling Price of a mobile = ₹ 7800

8550 > 7800

Cost Price > Selling Price

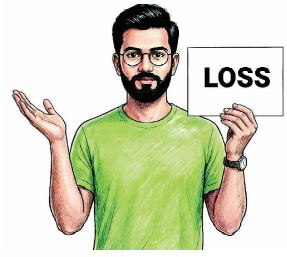


Keerthi got some amount less than she bought by selling it. This amount is called "loss".

Loss = Cost price - Selling price.

Do you know ?

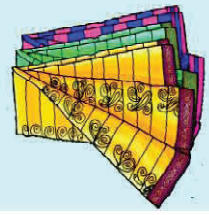
When the Selling Price (S.P.) of an article is less than its Cost Price (C.P.) a Loss is made.



So, Keerthi got loss.

Do these

1. Say whether profit or loss made in each of the following cases.
   a) Cost Price = ₹ 3100 Selling Price = ₹ 2950
   b) Cost Price = ₹ 2505 Selling Price = ₹ 3160
2. Padmaja bought a saree for ₹ 7500 and sold it to Rupa for ₹ 5850. Say whether Padmaja made profit or loss.



APSCERT

ସ୍ପଷ୍ଟଭାବେ ସେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ଯେ 'କିଣା ମୂଲ୍ୟ < ବିକା ମୂଲ୍ୟ '

ଅଧିକା ଆସିଥିବା ଟଙ୍କାକୁ **ଲାଭ** କୁହାଯାଏ ।

ଲାଭ = ବିକା ମୂଲ୍ୟ – କିଣା ମୂଲ୍ୟ



ଯେହେତୁ ରଞ୍ଜିତ ଲାଭ ପାଇଲେ ।

ତୁମେ ଜାଣ କି !

ଗୋଟିଏ ବସ୍ତୁର ବିକା ମୂଲ୍ୟ (ବି.ମୂ.), ଏହାର କିଣା ମୂଲ୍ୟ (କି.ମୂ.) ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ହେଲେ ଲାଭ ହୁଏ ।

କୀର୍ତ୍ତୀ ଗୋଟିଏ ମୋବାଇଲ୍ ଫୋନ୍‌କୁ ₹ 8550 ରେ କିଣିଲେ ଏବଂ ଏହାକୁ ₹ 7800 ରେ ବିକିଲେ । ତାଙ୍କର ଲାଭ ହେଲା କି ?



ମୋବାଇଲ୍ ଫୋନ୍‌ର କିଣା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 8550

ମୋବାଇଲ୍ ଫୋନ୍‌ର ବିକା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 7800

8550 > 7800

କିଣା ମୂଲ୍ୟ > ବିକା ମୂଲ୍ୟ

ଏଠାରେ କୀର୍ତ୍ତୀ ଏହାକୁ ବିକ୍ରିକରି, କିଣା ମୂଲ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା କିଛି ଟଙ୍କା କମ୍ ପାଇଲେ । ଏହି ଟଙ୍କାକୁ **କ୍ଷତି** କୁହାଯାଏ ।

କ୍ଷତି = କିଣା ମୂଲ୍ୟ – ବିକା ମୂଲ୍ୟ

ତୁମେ ଜାଣ କି !

ଗୋଟିଏ ବସ୍ତୁର କିଣା ମୂଲ୍ୟ (କି.ମୂ.), ଏହାର ବିକା ମୂଲ୍ୟ (ବି.ମୂ.) ଅପେକ୍ଷା କମ୍ ହେଲେ କ୍ଷତି ହୁଏ ।



ତେଣୁ କୀର୍ତ୍ତୀଙ୍କର କ୍ଷତି ହେଲା ।

APSCERT

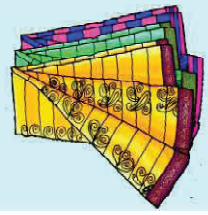
ଏହା କର

1. ନିମ୍ନ ସନ୍ଦର୍ଭଗୁଡ଼ିକରେ ଲାଭ ନା କ୍ଷତି ହୁଏ ? କୁହ ।

ଅ) କିଣା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 3100; ବିକା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 2950

ଆ) କିଣା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 2505; ବିକା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 3160

2. ପଦ୍ମଜା ଗୋଟିଏ ଶାଢ଼ିକୁ ₹ 7500 ରେ କିଣିଲେ ଏବଂ ଏହାକୁ ₹ 5850 ରେ ରୂପାକୁ ବିକିଲେ । ପଦ୍ମଜାର ଲାଭ ନା କ୍ଷତି ହୁଏ ?



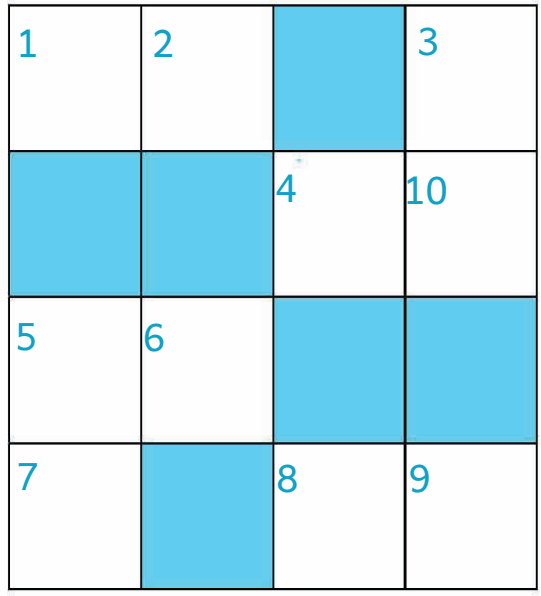
EXERCISE-2



1. Write 'P' for Profit and 'L' for Loss in the given brackets.
   a) CP = ₹ 420 SP = ₹ 390 ( )
   b) CP = ₹ 920 SP = ₹ 990 ( )
   c) CP = ₹ 4860 SP = ₹ 5002 ( )
   d) CP = ₹ 3140 SP = ₹ 2849 ( )
   e) CP = ₹ 2195 SP = ₹ 3000 ( )
2. A shop keeper bought a bag of sugar for ₹ 1650 and sold it for ₹ 90 more. Find whether he made profit or loss.
3. Kumar bought oranges for ₹ 1520 and sold them for ₹ 150 less. Find whether he made profit or loss.
4. Rahim bought umbrellas for ₹ 2100 and sold them for ₹1950. Find whether he made profit or loss.
5. Salman bought a goat for ₹ 7850 and sold it for ₹ 8325. Find whether he made profit or loss.

Solve Puzzle:

Horizontal	Vertical
1) 9 + 9	1) 8 – 7
3) 7 – 6	2) 13 – 5
4) 7 + 8	3) 9 + 6
5) 9 + 7	4) 1 + 0
6) 8 – 2	5) 8 + 8
8) 5 + 7	6) 12 – 6
10) 9 – 4	8) 3 – 2
	9) 9 – 7



AP SCERT

ଅନୁଶୀଳନୀ – 2



1. ନିମ୍ନ ସନ୍ଦର୍ଭଗୁଡ଼ିକରେ ଲାଭ ହେଲେ 'P' ଏବଂ କ୍ଷତି ହେଲେ 'L' ଅକ୍ଷର ପାର୍ଶ୍ୱ ବନ୍ଧନୀରେ ଲେଖ ।

   ଅ) କିଣା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 420; ବିକା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 390 ( )

   ଆ) କିଣା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 920; ବିକା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 990 ( )

   ଇ) କିଣା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 4860; ବିକା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 5002 ( )

   ଈ) କିଣା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 3140; ବିକା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 2849 ( )

   ଉ) କିଣା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 2195; ବିକା ମୂଲ୍ୟ = ₹ 3000 ( )

2. ଜଣେ ଦୋକାନୀ ଗୋଟିଏ ଚିନି ବସ୍ତା ₹ 1650 ରେ କିଣି ₹ 90 ଅଧିକରେ ବିକିଲେ । ତାଙ୍କର ଲାଭ ନା କ୍ଷତି ହେଲା ?

3. କୁମାର କମଳାଗୁଡ଼ିକୁ ₹ 1520 ରେ କିଣି ₹ 150 କମ୍‌ରେ ବିକିଲେ । ତାଙ୍କର ଲାଭ ନା କ୍ଷତି ହେଲା ?

4. ରହୀମ୍ ଛତାଗୁଡ଼ିକୁ ₹ 2100 ରେ କିଣି ₹ 1950 ରେ ବିକିଲେ । ତାଙ୍କର ଲାଭ ନା କ୍ଷତି ହେଲା ?

5. ସଲ୍ମାନ୍ ଗୋଟିଏ ଛେଳି ₹ 7850 ରେ କିଣି ₹ 8325 ରେ ବିକିଲେ । ତାଙ୍କର ଲାଭ ନା କ୍ଷତି ହେଲା ?

ପ୍ରହେଳିକାଟିକୁ ସମାଧାନ କର :

ଆନୁଭୂମିକ	ଭୂଲମ୍ବ
1) 9 + 9	1) 8 – 7
3) 7 – 6	2) 13 – 5
4) 7 + 8	3) 9 + 6
5) 9 + 7	4) 1 + 0
6) 8 – 2	5) 8 + 8
8) 5 + 7	6) 12 – 6
10) 9 – 4	8) 3 – 2
	9) 9 – 7

1	2		3
		4	10
5	6		
7		8	9

AP SCERT

Improve Your Learning

1. There were some books in a school. After distributing 297 books, 1,390 books remained. Ravi says that the library originally had 1,687 books.

   Do you agree with Ravi? Explain your answer using the relationship between addition and subtraction.

2. A vendor purchased 4260 mangoes from a garden. While transporting them from the garden to the shop, 52 mangoes were damaged. Afterwards, the vendor sold 2548 mangoes. Determine the number of mangoes that the vendor still has.

3. A customer's electricity bill shows the following meter readings:

Reading	Units (kw/h)
Previous Reading	29381
Present Reading	30122

How many units of electricity were used between the previous and present readings?

4. Meena had 40 more stickers than Sreeja. Later, Sreeja gave 15 stickers to Meena. Now, by how many stickers did Meena's collection exceed Sreeja's?

5. Identify the correct mathematical statement: ( )

   a) 4000 - 1500 > 6000 - 3000 b) 8500 - 2000 = 9500 - 3000

   c) 7200 - 1200 < 5000 - 500 d) 3000 - 500 = 2000 + 500

6. Eswar bought watermelons for ₹ 2550. He sold them for ₹ 3100.

   a) What is the cost price of watermelons?

   b) What is the selling price of watermelons ?

   c) Has Eswar made a profit or loss ? Find the answer.

AP SCERT

ଶିକ୍ଷଣକୁ ଉନ୍ନତ କରିବା

1. ଗୋଟିଏ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ କିଛି ବହି ଥିଲା । 297 ଟି ବହି ବଣ୍ଟନ କରିବା ପରେ 1,390 ଟି ବହି ବଳକା ରହିଲା । ରବି କହିଲା ଯେ ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟରେ ଆରମ୍ଭରେ 1687 ଟି ବହି ଥିଲା ।
   ତୁମେ ରବି ସହ ସହମତ କି ? ଯୋଗ ଓ ବିୟୋଗ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମ୍ପର୍କ ବ୍ୟବହାର କରି ତୁମ ଉତ୍ତର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର ।

2. ଜଣେ ବେପାରୀ ଗୋଟିଏ ବଗିଚାରୁ 4260ଟି ଆମ୍ବ କିଣିଲେ । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବଗିଚାରୁ ଦୋକାନକୁ ନେଉଥିବା ସମୟରେ 52 ଟି ଆମ୍ବ ନଷ୍ଟ ହୋଇଗଲା । ପରେ ବେପାରୀ 2548ଟି ଆମ୍ବ ବିକ୍ରି କଲେ । ବେପାରୀ ପାଖରେ ଆଉ କେତୋଟି ଆମ୍ବ ବଳକା ଅଛି ତାହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

3. ଜଣେ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିଲ୍‌ରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମିଟର ରିଡ଼ିଙ୍ଗ୍ ଦେଖାଉଛି ।

ରିଡ଼ିଙ୍ଗ୍	ୟୁନିଟ୍ (କିଲୋ ୱାଟ୍‌ରେ)
ପୂର୍ବତନ ରିଡ଼ିଙ୍ଗ୍	29381
ବର୍ତ୍ତମାନ ରିଡ଼ିଙ୍ଗ୍	30122

   ପୂର୍ବତନ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ରିଡ଼ିଙ୍ଗ୍ ମଧ୍ୟରେ କେତେ ୟୁନିଟ୍ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଛି ?

4. ମୀନା ପାଖରେ ଶ୍ରୀଜା ଠାରୁ 40ଟି ଅଧିକ ଷ୍ଟିକର ଥିଲା । ପରେ ଶ୍ରୀଜା, ମୀନାକୁ 15ଟି ଷ୍ଟିକର ଦେଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୀନା ପାଖରେ ଥିବା ଷ୍ଟିକର ସଂଖ୍ୟା ଶ୍ରୀଜା ଅପେକ୍ଷା କେତେ ଅଧିକ ?

5. ସଠିକ୍ ଗାଣିତିକ ଉକ୍ତିଟିକୁ ଚିହ୍ନଟ କର । ( )

   ଅ) $4000 - 1500 > 6000 - 3000$ ଆ) $8500 - 2000 = 9500 - 3000$

   ଇ) $7200 - 1200 < 5000 - 500$ ଈ) $3000 - 500 = 2000 + 500$

6. ଈଶ୍ୱର ₹ 2550ରେ ତରଭୁଜ କିଣିଲେ । ସେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ₹ 3100ରେ ବିକ୍ରି କଲେ ।

   ଅ) ତରଭୁଜଗୁଡ଼ିକର କିଣାମୂଲ୍ୟ କେତେ ?

   ଆ) ତରଭୁଜଗୁଡ଼ିକର ବିକାମୂଲ୍ୟ କେତେ ?

   ଇ) ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଲାଭ ହେଲା ନା କ୍ଷତି ? ତୁମ ଉତ୍ତର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

APSCERT

UNIT-4

Multiplication

Z5L2S4

Learner will be able to

- Do the multiplication with 100s.(CG1)
- Do the multiplications with 3-digit by 2-digit numbers.(CG1)
- Prepare big tables (more than 20 table).(CG1)
- Solve the real life problems involving multiplications.(CG4)
- Write the multiples of given numbers.(CG1)

4.0 Introduction



© NCERT

Ramya along with her brother Yaswanth and their uncle Giri went to an exhibition. The entry fee was ₹ 60 for each.

Observe the Conversation below.

Giri : How much should we pay for our 3 tickets?

ଅଧ୍ୟାୟ - 4

ଗୁଣନ

B5F3R5

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଏହା ଜାଣିପାରିବେ :

- 100 ଦ୍ୱାରା ଗୁଣନ କରିବେ । (CG1)
- 3-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ 2-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ଗୁଣନ କରିବେ । (CG1)
- ପଣକିଆ ତିଆରି କରିବେ । (20 ରୁ କମ୍) (CG1)
- ଗୁଣନ ସହ ସମ୍ପର୍କିତ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କରିବେ । (CG4)
- ଦତ୍ତ ସଂଖ୍ୟାର ଗୁଣିତକ ଲେଖିବେ । (CG1)

4.0 ଉପକ୍ରମ



© SCERT

ରମ୍ୟା, ତାଙ୍କ ଭାଇ ଯଶ୍ୱନ୍ତ ଏବଂ ମାମୁଁ ଗିରି ସହ ମିଶି ପ୍ରଦର୍ଶନ ଦେଖିବାକୁ ଗଲା ।

ସେଠାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରବେଶ ଶୁଳ୍କ (Entry Fee) ₹ 60/- ।

ନିମ୍ନ ବାର୍ତ୍ତାଳାପକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର ।

ଗିରି : 3ଟି ଟିକେଟ୍ ପାଇଁ ଆମେ କେତେ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ?

Yaswanth : 60+60+60 = ₹180

Ramya : 3 × 60 = ₹ 180

Both are calculating in different methods, but the answer is same.Why ?

Meanwhile, in the queue, their neighbors Amar and his friends a total of 12 members came to exhibition. How much did they pay for 12 tickets?



Yaswanth's method:

60+60+60+60+…..+60 (12 times)

It will take so much time.

So I can't do this.

Ramya's method:

60×12 = ₹ 720.

I can do easily.

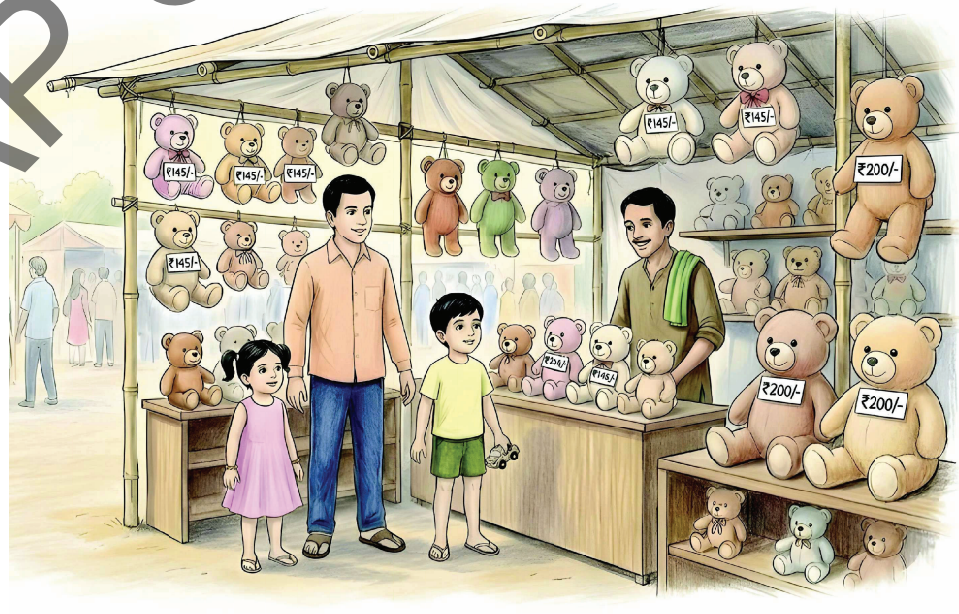


Ramya did this calculation quickly and easily. So let us learn how to multiply big numbers using Ramya's method.

4.1 Multiplication of 3-digit number by 1-digit number

Ramya,Yaswanth and their uncle went to a toy stall. They bought 3 teddy bears at a price of ₹145 each. The shopkeeper sold 3 teddy bears. How much money did shop keeper get?

Can you help him to calculate?



AP SCERT

ଯଶ୍ୱନ୍ତ : 60 + 60 + 60 = ₹180

ରମ୍ୟା : 60 × 3 = ₹180

ଉଭୟେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପଦ୍ଧତିରେ ଗଣନା କରିଲେ କିନ୍ତୁ ଫଳାଫଳ ଏକାଭଳି ଆସିଲା, କାହିଁକି ?

ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ, ସେମାନଙ୍କ ପଡ଼ୋଶୀ ଅମର ଏବଂ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗମାନେ ସମୁଦାୟ 12 ଜଣ ସଦସ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶନୀକୁ ଆସିଥିଲେ । 12 ଜଣଙ୍କ ଟିକେଟ୍ ପାଇଁ ସେମାନେ କେତେ ଟଙ୍କା ଦେଇଥିଲେ ?



ଯଶ୍ୱନ୍ତ କରିଥିବା ପଦ୍ଧତି

60+60+60+60 ..... +60 (12 ଥର)

ଏହା ବହୁତ ସମୟ ଲାଗିବ ।
ତେଣୁ ମୁଁ ଏହା କରିପାରିବି ନାହିଁ ।

ରମ୍ୟା କରିଥିବା ପଦ୍ଧତି

60×12=720

ମୁଁ ସହଜରେ କରିପାରିବି ।

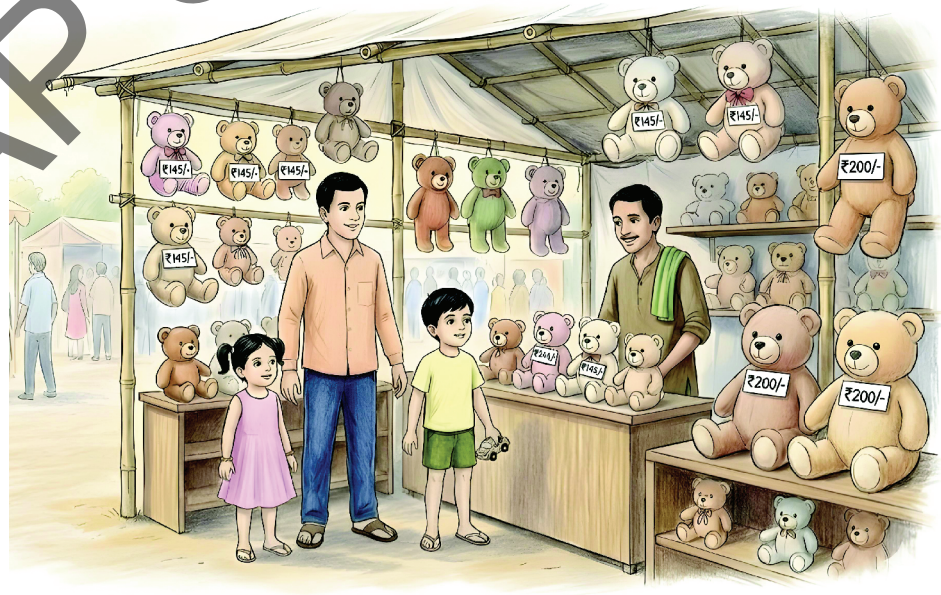


ରମ୍ୟା ଏହି ଗଣନାକୁ ସହଜ ଏବଂ ଶୀଘ୍ର କରିଥିଲେ । ତେବେ ଆସନ୍ତୁ ଜାଣିବା ରମ୍ୟାଙ୍କ ପଦ୍ଧତିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟାକୁ କିପରି ଗୁଣନ କରାଯାଏ ।

● 4.1 ତିନି ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଏକ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ଗୁଣନ :

ରମ୍ୟା, ଯଶ୍ୱନ୍ତ ଏବଂ ତାଙ୍କ ମାମୁଁ ମିଶି ଖେଳନା ଦୋକାନକୁ ଗଲେ । ସେମାନେ ପ୍ରତି ଟେଡ୍ଡି ବିୟର୍ ମୂଲ୍ୟ ₹145 ହିସାବରେ ସମୁଦାୟ 3ଟି ଟେଡ୍ଡି ବିୟର୍ କିଣିଲେ । ଦୋକାନୀ 3ଟି ଟେଡ୍ଡି ବିୟର୍ ବିକିଲେ । ତେବେ ଦୋକାନୀ ସମୁଦାୟ କେତେ ଟଙ୍କା ପାଇଲେ ?

ଗଣନା କରିବାରେ ତୁମେ ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବ କି ?



AP SCERT

Ramya did as follows.

Step - 1 Cost of one teddybear is = ₹ 145

Cost of 3 teddybears is = ?

Step - 2



In 145, multiply which is 5 in ones place by 3, the product is 15. $5 \times 3 = 15$ ones. Write 5 in 15 under ones place and 1 above the 4 in tens place.

Hundreds	Tens	Ones
	(1)	
1	4	(5)
	×	3
	3	5

Step - 3



In 145, multiply which is 4 in tens place by 3, the product is 12 then add 1, we get 13 tens. $4 \times 3 = 12$ and $12 + 1 = 13$ tens. Write 3 in 13 under tens place and 1 above the 1 in hundreds place .

Hundreds	Tens	Ones
(1)	(1)	
1	4	5
	×	3
	3	5

Step - 4



In 145, multiply which is 1 in hundreds place by 3, the product is 3. Then add 1, we get 4 hundreds, $1 \times 3 = 3$ and $3 + 1 = 4$ hundreds. Write 4 under hundreds place. Now the product is 435.

Hundreds	Tens	Ones
(1)	(1)	
1	4	5
	×	3
4	3	5

	H	T	O
		①①	
145 × 3 =	1	4	5 × 3
	4	3	5



What do you observe from the above?

APSCERT

ରମ୍ୟା ନିମ୍ନଭଳି କଲେ :

ସୋପାନ : 1

ଗୋଟିଏ ଟେଡ୍ଡିବିୟର୍ ଖେଳନାର ମୂଲ୍ୟ = ₹ 145

3ଟି ଟେଡ୍ଡିବିୟର୍ ଖେଳନାର ମୂଲ୍ୟ = ?

ସୋପାନ : 2



145 ର ଏକକ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା 5 କୁ 3 ଦ୍ୱାରା ଗୁଣନ କଲେ ଗୁଣଫଳ 15 ହୁଏ । 5 × 3 = 15 ଏକ । 15 ରେ ଥିବା 5 କୁ ଏକକ ସ୍ଥାନରେ ରଖି, 1 କୁ ଦଶକ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା 4 ର ଉପରେ ଲେଖ ।

ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
	①	
1	4	⑤
	×	3
		5

ସୋପାନ : 3



145 ର ଦଶକ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା 4 କୁ 3 ଦ୍ୱାରା ଗୁଣନ କଲେ ଗୁଣଫଳ 12 ହୁଏ । ଏଥିରେ 1 ଯୋଗକଲେ 13 ହୁଏ । ଅର୍ଥାତ୍ 13 ଟି ଦଶ । 4 × 3 = 12 ଏବଂ 12 + 1 = 13 ଦଶ । 13 ରେ ଥିବା 3 କୁ ଦଶକ ସ୍ଥାନର ତଳେ ରଖିବା ଏବଂ 1 କୁ ଶତକ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା 1 ର ଉପରେ ଲେଖ ।

ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
①	①	
1	4	5
	×	3
	3	5

ସୋପାନ : 4



145 ର ଶତକ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା 1 କୁ 3 ଦ୍ୱାରା ଗୁଣନ କଲେ ଗୁଣଫଳ 3 ହୁଏ । ଏଥିରେ 1 ଯୋଗକଲେ 4 ହୁଏ । ଅର୍ଥାତ୍ 1 × 3 = 3 ଏବଂ 3 + 1 = 4 ଶହ । 4 କୁ ଶତକ ସ୍ଥାନର ତଳେ ଲେଖ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୁଣଫଳ 435 ହୁଏ ।

ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
①	①	
1	4	5
	×	3
4	3	5

ଶ	ଦ	ଏ
	①	①
145 × 3 =	1	4 5 × 3
	4	3 5



ଉପରୋକ୍ତରୁ ତୁମେ କ'ଣ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲ ?

APSCERT

Uncle worked out this in the following way.

Cost of one teddy bear = ₹ 145

Cost of three teddy bears = 145 ×3

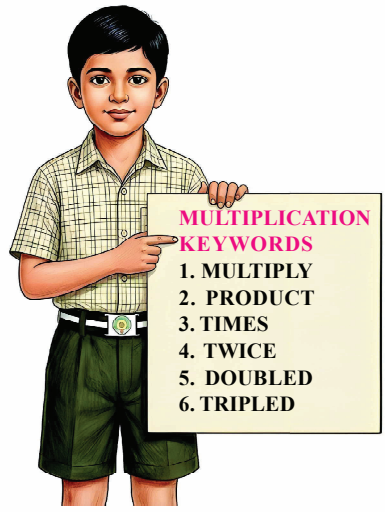
Expanded form of 145 = 100+40+5

145×3

100	40	5	×
300	120	15	3

300 + 120 + 15 = 435

₹ 435 has to pay the shop keeper.



Do these

1. Find the products using the above method and observe the answers.
   a) 164 × 2 b) 246 × 3 c) 209 × 4
2. Verify the following and correct them wherever necessary.
   a) 264 × 2 = 4128 b) 342 × 3 = 1026 c) 213 × 4 = 8412

Try these

1. In Inapuru school, there are 156 pupils. The teacher asked them to plant 4 saplings for each student in the village. How many saplings did they plant?
2. If a box contains 164 mangoes, how many mangoes will be there in 5 such boxes?
3. Ramayya went to agriculture work for 2 days. If his wage was ₹ 425 per day, what was the total wage for 2 days?

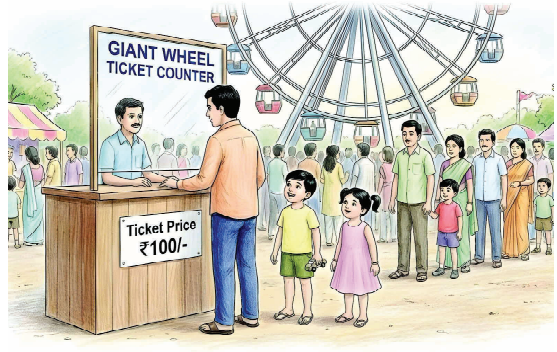
Multiplication with 100's

They went to the "Giant wheel" stall. The entry fee was ₹100 per each person. "How much would they pay for 3 tickets?"

Number of persons = 3

Cost for each person = ₹100

Total cost = 3×100 = ₹300



Mean while Amar and his friends also came to ride Jaint wheel. How much would it cost for 12 members?

Number of persons = 12

Cost for each person = ₹ 100

Total cost for 12 members = _____

AP SCERT

ମାମୁଁ ଏହାକୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉପାୟରେ କଲେ :

ଗୋଟିଏ ଟେଣ୍ଡିବିୟର୍‌ର ମୂଲ୍ୟ = ₹ 145

3ଟି ଟେଣ୍ଡିବିୟର୍‌ର ମୂଲ୍ୟ = 145 × 3

145 କୁ ବିସ୍ତାରିତ ରୂପେ ଲେଖିଲେ = 100 + 40 + 5

145 × 3

100	**40**	**5**	×
300	**120**	**15**	**3**

300 + 120 + 15 = 435

ଦୋକାନୀଙ୍କୁ ₹ 435 ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।



ଏହା କର

1. ଉପରୋକ୍ତ ପଦ୍ଧତିରେ ଗୁଣନ କର ଏବଂ ସମାଧାନଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର ।

   ଅ) 164 × 2 ଆ) 246 × 3 ଇ) 209 × 4

2. ନିମ୍ନ ଗୁଣନଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ସଂଶୋଧନ କର ।

   ଅ) 264 × 2 = 4128 ଆ) 342 × 3 = 1026 ଇ) 253 × 4 = 82012

ଚେଷ୍ଟାକର :

1. ଇନାପୁର ବିଦ୍ୟାଳୟରେ 156 ଜଣ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଅଛନ୍ତି । ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଚାରୋଟି ଲେଖାଏଁ ଚାରା ଗ୍ରାମରେ ରୋପଣ କରିବାକୁ କହିଲେ । ହେଲେ ସେମାନେ କେତୋଟି ଚାରା ରୋପଣ କଲେ ?
2. ଗୋଟିଏ ପେଡ଼ିରେ 164 ଟି ଆମ୍ବ ଅଛି । ସେହିଭଳି 5ଟି ପେଡ଼ିରେ କେତୋଟି ଆମ୍ବ ରହିବ ?
3. ରାମାୟା ଦୁଇ ଦିନ ପାଇଁ କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଗଲେ । ତାଙ୍କର ଦୈନିକ ମଜୁରୀ ₹425 । ହେଲେ 2 ଦିନରେ ସେ କେତେ ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କଲେ ?

100 ଦ୍ୱାରା ଗୁଣନ

ପରେ ସେମାନେ ''ଜେଇଣ୍ଟ୍ ୱିଲ୍(ରାମଦୋଳି)'' ଷ୍ଟଲ୍‌କୁ ଗଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରବେଶ ଶୁଳ୍କ ₹100 । ''ହେଲେ 3ଟି ଟିକେଟ୍ ପାଇଁ କେତେ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ?''

ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା = 3

ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ପାଇଁ ହେବା ଖର୍ଚ୍ଚ = ₹100

ସମୁଦାୟ ଖର୍ଚ୍ଚ = 3×100= ₹300



ସେହି ସମୟରେ ଅମର ଓ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗମାନେ ମଧ୍ୟ ଜେଇଣ୍ଟ୍ ୱିଲ୍ ଚଢ଼ିବାକୁ ଆସିଲେ । 12 ଜଣ ସଦସ୍ୟ ପାଇଁ କେତେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବ ?

ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା = 12

ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ପାଇଁ ହେବା ଖର୍ଚ୍ଚ = ₹100

12 ଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ହେବା ଖର୍ଚ୍ଚ = _____

APSCERT

What did you observe?

When a number is multiplied by 100, two zeros are added to the right side of the number for the result.

Do these

Write the products for the following by observing the above statement.

1) $4 \times 100 =$ _____ $100 \times 4 =$ _____

2) $6 \times 100 =$ _____ $100 \times 6 =$ _____

3) $12 \times 100 =$ _____ $100 \times 12 =$ _____

4) $14 \times 100 =$ _____ $100 \times 14 =$ _____

What do you observe from this?
$13 \times 100 = 1300$
$100 \times 13 = 1300$

What do you observes?

If two numbers are multiplied in any order the product is always the same number.

Maths Lab Activity

Multiplication using straws.

423 = 4 hundreds + 2 tens + 3 ones

Objective : Multiplication with straws.

Material : Take 3 different coloured straws each about 10 in number. (blue-ones, red-tens green-hundreds)

Procedure : Write the problem on the board.

Ex : Multiply 423 by 4.

The teacher writes the expanded form of the number 423. The students use the three different coloured straws for hundreds, tens and ones. So they have to take 4 green, 2 red and 3 blue straws and place them as shown below. Alternately you can draw four green lines, two red lines and three blue lines with colour chalks.

AP SCERT

ତୁମେ କ'ଣ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲ ?

ଯେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ସଂଖ୍ୟାକୁ 100 ଦ୍ୱାରା ଗୁଣନ କରାଯଏ, ଫଳାଫଳ ପାଇଁ ସଂଖ୍ୟାର ଡାହାଣ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଦୁଇଟି ଶୂନ ଯୋଗକରାଯାଏ ।

ଏହା କର

ଉପରୋକ୍ତ ଉକ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି ନିମ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଗୁଣଫଳ ଲେଖ ।

1) 4×100 = _____ 100×4 = _____

2) 6×100 = _____ 100×6 = _____

3) 12×100 = _____ 100×12 = _____

4) 14×100 = _____ 100×14 = _____

ତୁମେ କ'ଣ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲ

ଏଥିରେ ତୁମେ କ'ଣ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲ
$13 \times 100 = 1300$
$100 \times 13 = 1300$

ଯଦି ଦୁଇଟି ସଂଖ୍ୟା ଯେକୌଣସି କ୍ରମରେ ଗୁଣିତ ହୁଏ ଗୁଣଫଳ ସର୍ବଦା ସମାନ ।

ଗଣିତ ପ୍ରୟୋଗଶାଳା କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ :

ଷ୍ଟ୍ରା ବ୍ୟବହାର କରି ଗୁଣନ :

423 = 4 ଶହ + 2 ଦଶ + 3 ଏକ

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ : ଷ୍ଟ୍ରା ଦ୍ୱାରା ଗୁଣନ

ସାମଗ୍ରୀ : ପ୍ରତ୍ୟେକ ରଙ୍ଗର 10ଟି ଲେଖାଏଁ 3ଟି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ଷ୍ଟ୍ରା ନିଅ । (ନୀଳ ରଙ୍ଗ – ଏକକ, ଲାଲ ରଙ୍ଗ – ଦଶକ, ସବୁଜ ରଙ୍ଗ – ଶତକ ପାଇଁ)

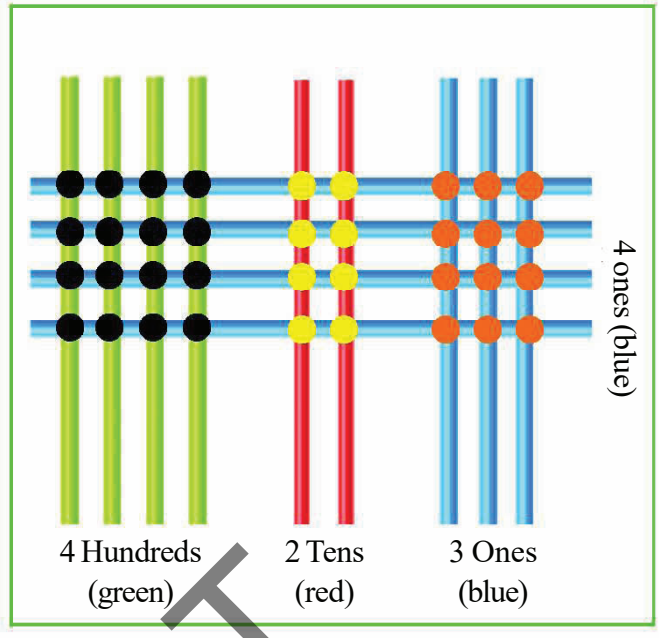
ପ୍ରଣାଳୀ : କଳାପଟା ଉପରେ ଗୁଣନ ସମସ୍ୟାଟି ଲେଖ ।

ଉଦା : 423 କୁ 4 ଦ୍ୱାରା ଗୁଣନ କର ।

ଶିକ୍ଷକ 423 ର ବିସ୍ତାରିତ ରୂପ ଲେଖିବେ । ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଶତକ,ଦଶକ ଓ ଏକକ ପାଇଁ ତିନୋଟି ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ଷ୍ଟ୍ରା ବ୍ୟବହାର କରିବେ । 4ଟି ସବୁଜ ଷ୍ଟ୍ରା, 2ଟି ନାଲି ଷ୍ଟ୍ରା, 3ଟି ଲାଲ ରଙ୍ଗର ଷ୍ଟ୍ରା ନେଇ ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଇବା ଭଳି ରଖ । ବିକଳ୍ପ ଭାବେ ତୁମେ ରଙ୍ଗ ଚକ୍ ସହିତ ଚାରୋଟି ସବୁଜ ରେଖା, ଦୁଇଟି ଲାଲ ରେଖା ଏବଂ ତିନୋଟି ନୀଳ ରେଖା ଅଙ୍କନ କରିପାରିବ ।

AP SCERT

The straws for the number 4 placed across the straws with the help of pins/ drawing pins. In 423×4, the straws which are in vertical position represent the multiplicand (423), similarly the horizontal straws represent the multiplier (4). Count the number of common points on the horizontal and vertical straws. There are 16 such points in hundreds place, 8 such common points in tens place, 12 such points in ones place.



The result is 16 hundreds + 8 tens + 12 ones

= 16 hundreds + 8 tens + (one ten + 2 ones)

= 16 hundreds + (8 tens + one ten)+ 2 ones

= 16 hundreds + 9 tens + 2 ones

= 1600 + 90 + 2

= 1692

Therefore, the product of 423 and 4 is 1692

423 × 4 = 1,692



AP SCERT

Do these

Do the following by above method.

a) 114 × 3 = _____

b) 314 × 4 = _____

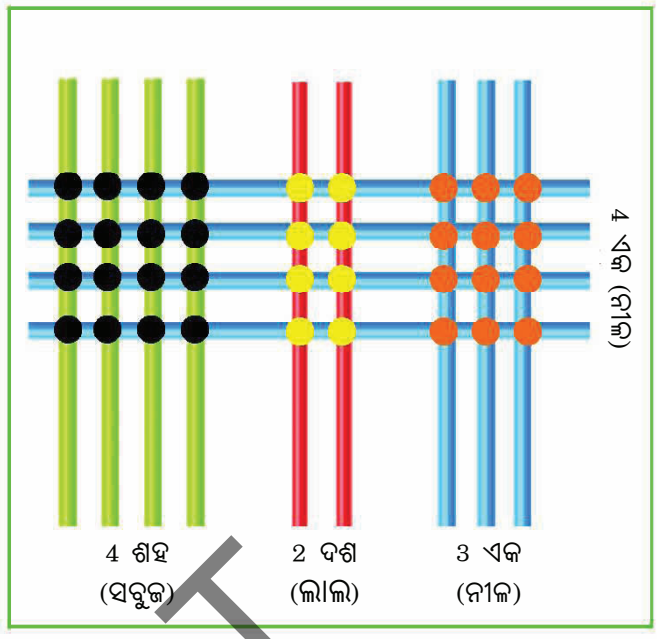
c) 213 × 5 = _____

d) 134 × 6 = _____

e) 243 × 5 = _____

f) 126 × 7 = _____

ସଂଖ୍ୟା 4 (ଏକକ) ପାଇଁ ଷ୍ଟ୍ରା କୁ ପିନ୍ / ଡ୍ରାଇଁ ପିନ୍ ସହାୟତାରେ ଅନ୍ୟ ଷ୍ଟ୍ରା ଉପରେ ଭୂସମାନ୍ତରରେ ରଖାଯାଇଛି, ଯାହା 423 × 4 କୁ ଦର୍ଶାଏ । ଯେଉଁ ଷ୍ଟ୍ରାଗୁଡ଼ିକ ଭୂଲମ୍ବ ଅବସ୍ଥାନରେ ଅଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ଗୁଣ୍ୟ (423) କୁ ଦର୍ଶାଏ । ସେପରି ଭୂସମାନ୍ତରରେ ଥିବା ଷ୍ଟ୍ରାଗୁଡ଼ିକ ଗୁଣକ (4) କୁ ଦର୍ଶାଏ । ଭୂସମାନ୍ତର ଏବଂ ଭୂଲମ୍ବ ଷ୍ଟ୍ରାଗୁଡ଼ିକର ସାଧାରଣ ସନ୍ଧି ବିନ୍ଦୁଗୁଡ଼ିକୁ ଗଣନା କର । ଶତକ ସ୍ଥାନରେ ଏମିତି 16 ଟି ବିନ୍ଦୁ ଅଛି ଦଶକ ସ୍ଥାନରେ 8 ଟି ବିନ୍ଦୁ ଅଛି ଏବଂ ଏକକ ସ୍ଥାନରେ 12 ଟି ବିନ୍ଦୁ ଅଛି ।



ସମୁଦାୟ ଫଳାଫଳ 16 ଶହ + 8 ଦଶ +12 ଏକ

= 16 ଶହ + 8 ଦଶ + (ଏକ ଦଶ + 2 ଏକ)

= 16 ଶହ + (8 ଦଶ + ଏକ ଦଶ) + 2 ଏକ

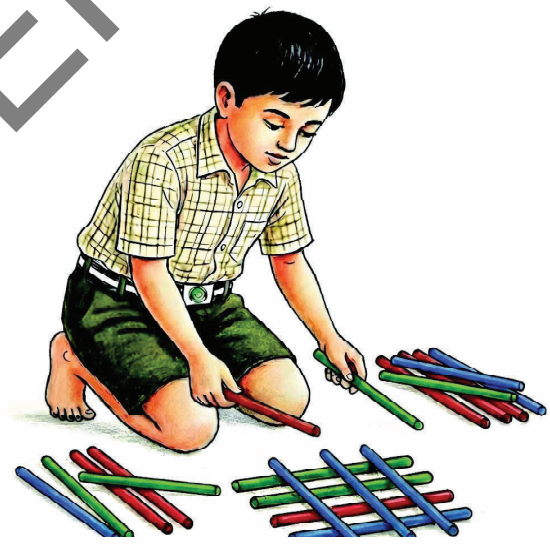
= 16 ଶହ + 9 ଦଶ + 2 ଏକ

= 1600 + 90 + 2

= 1692

ଅତଏବ 423, 4 ର ଗୁଣଫଳ 1692

423 × 4 = 1,692



AP SCERT

ଏହା କର

ଉପରୋକ୍ତ ପଦ୍ଧତିରେ ନିମ୍ନଗୁଡ଼ିକ କର :

ଅ) 114 × 3 = _____

ଆ) 314 × 4 = _____

ଇ) 213 × 5 = _____

ଈ) 134 × 6 = _____

ଉ) 243 × 5 = _____

ଊ) 126 × 7 = _____

4.2 Multiplication of 3-digit number by 2-digit number



On her birthday, Sita decided to donate blankets to the poor people on the road side. Her father appreciated her decision and took her to cloth store.

The shopkeeper appreciated her kindness and offered a blanket at ₹295 which actually cost ₹ 350. She bought 14 blankets. Sita's father asked the shopkeeper, "How much do we need to pay?"

The shopkeeper did the multiplication as follows…..

The amount paid by Sita's father to the shopkeeper was ₹ 4,130.

$295 \times 14 =$

$$\begin{array}{r} 295 \\ \times\ 14 \\ \hline 1180 \quad (295 \times 4) \\ +\ 295 \quad (295 \times 1) \\ \hline 4130 \end{array}$$

The next day, teacher explained another method to do the same multiplication.

Step - 1

Thousands	Hundreds	Tens	Ones
	2	9	5
	x	1	4
1	1	8	0

$(14 = 10 + 4)$

(295×4)

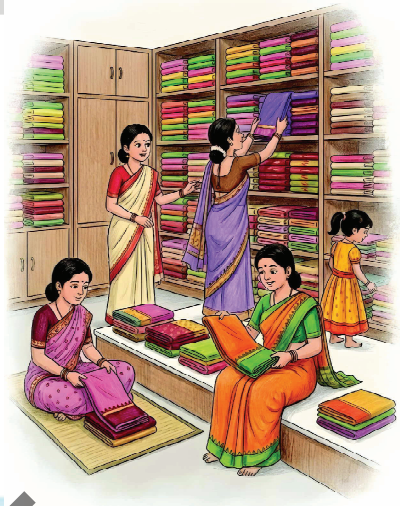
First multiply 295 by 4 and write down the result.

Thousands	Hundreds	Tens	Ones	
	2	9	5	
	x	1	4	← (14=10+4)
1	1	8	0	← 295×4
2	9	5	0	← 295×10

Now multiply 295 with 10 and write down the result.

APSCERT

5.2 3-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାକୁ 2-ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ଗୁଣନ :



ସୀତା ତାଙ୍କ ଜନ୍ମଦିନ ଉପଲକ୍ଷେ ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ଥିବା ଗରିବ ଲୋକମାନଙ୍କୁ କମ୍ବଳ ବାଣ୍ଟିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତି ନେଲା । ତାଙ୍କ ବାପା ତାଙ୍କ ନିଷ୍ପତିକୁ ପ୍ରଶଂସା କଲେ ଏବଂ ଲୁଗା ଦୋକାନକୁ ନେଲେ ।

ଦୋକାନୀ ତାଙ୍କ ଦୟାକୁ ପ୍ରଶଂସା କରି ₹ 295 ରେ ଏକ କମ୍ବଳ ଦେଲେ, ଯାହାର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ₹ 350 ଥିଲା । ସେ 14ଟି କମ୍ବଳ କିଣିଲେ । ସୀତାଙ୍କ ବାପା ଦୋକାନୀକୁ ପଚାରିଲେ,''ଆମେ କେତେ ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ?''

ଦୋକାନୀ ଗୁଣନଟି ନିମ୍ନପ୍ରକାରେ କଲେ.....

ସୀତାଙ୍କ ବାପା ଦୋକାନୀଙ୍କୁ ଦେଇଥିବା ଟଙ୍କା = ₹ 4,130

$295 \times 14 =$

$$\begin{array}{r} 295 \\ \times\ 14 \\ \hline 1180 \quad (295 \times 4) \\ +\ 295 \quad\ (295 \times 1) \\ \hline 4130 \end{array}$$

ତା'ପର ଦିନ ଶିକ୍ଷକ ସେହି ଗୁଣନ କରିବା ପାଇଁ ଆଉ ଏକ ପ୍ରଣାଳୀ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କଲେ ।

ସୋପାନ : 1

ହଜାର	ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
	2	9	5
	x	1	4
1	1	8	0

$(14 = 10 + 4)$

(295×4)

ପ୍ରଥମେ 295 କୁ 4 ଦ୍ୱାରା ଗୁଣନ କରି,ଫଳାଫଳକୁ ଟିପି ରଖ ।

ଏବେ 295 କୁ 10 ଦ୍ୱାରା ଗୁଣନ କରି,ଫଳାଫଳକୁ ଟିପି ରଖ ।

ହଜାର	ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
	2	9	5
	x	1	4
1	1	8	0
2	9	5	0

← $(14 = 10 + 4)$

← 295×4

← 295×10

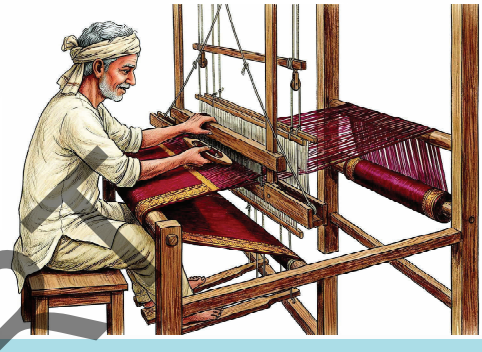
APSCERT

Thousands	Hundreds	Tens	Ones
	2	9	5
	x	1	4
1	1	8	0
2	9	5	0
4	1	3	0

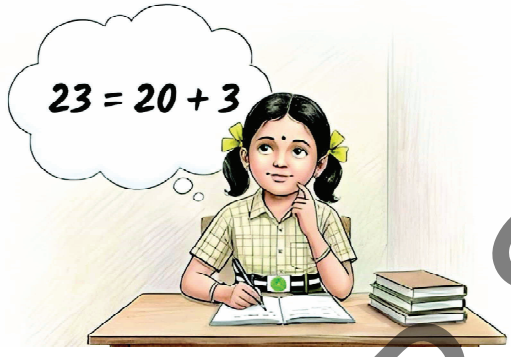
(14=10+4)
295×4
295×10

Add both the results, write down as shown in the table.

Example -1 : A weaver's family made 23 sarees. They sold each saree in the market at ₹ 385. Calculate the money they earned.



Solution:
Cost of each saree = ₹ 385
Number of sarees sold = 23
Total money earned = 385 x 23



385 × 23 =

$$\begin{array}{r} 385 \\ \times\ 23 \\ \hline 1155 \quad (385 \times 3) \\ +\ 7700 \quad (385 \times 20) \\ \hline 8855 \end{array}$$

Amount of the weaver's family earned = ₹ 8,855

(Note: 23 = 20 + 3)

AP SCERT

Do these

1. Do the following multiplications
   a) 342 × 15 b) 423 × 21 c) 233 × 26
2. How many trees are there in the garden, if there are 124 rows and each row contains 65 trees?
3. The owner of a dairy farm sold 496 milk packets in 15 days. If each packet was sold at ₹ 25, how much money did he earn?

ହଜାର	ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
	2	9	5
	x	1	4
1	1	8	0
2	9	5	0
4	1	3	0

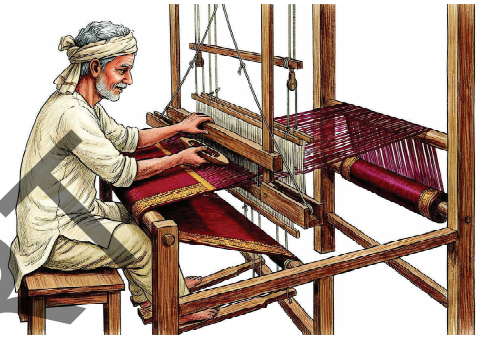
$(14 = 10 + 4)$

295×4

295×10

ଦୁଇଟି ଫଳାଫଳକୁ ଯୋଗକର ଏବଂ ସାରଣୀରେ ଦର୍ଶାଇବା ଭଳି ଲେଖ ।

ଉଦାହରଣ - ୧ : ଗୋଟିଏ ବୁଣାକାର ପରିବାର 23 ଟି ଶାଢ଼ି ତିଆରି କଲେ । ସେମାନେ ବଜାରରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶାଢ଼ି ₹ 385 ରେ ବିକିଲେ । ସେମାନେ ଆଦାୟ କରିଥିବା ଟଙ୍କା ଗଣନା କର ।

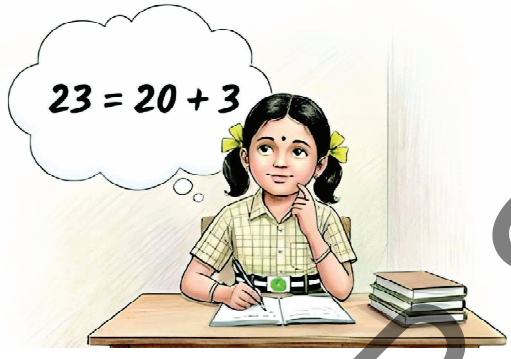


ସମାଧାନ :

ଗୋଟିଏ ଶାଢ଼ିର ମୂଲ୍ୟ = ₹ 385

ବିକିଥିବା ଶାଢ଼ି ସଂଖ୍ୟା = 23

ଆଦାୟ କରିଥିବା ସମୁଦାୟ ଟଙ୍କା = 385×23



$385 \times 23 =$

$$\begin{array}{r} 385 \\ \times\ 23 \\ \hline 1155 \quad (385 \times 3) \\ +\ 7700 \quad (385 \times 20) \\ \hline 8855 \end{array}$$

ବୁଣାକାରଙ୍କର ପରିବାର ଆଦାୟ କରିଥିବା ମୋଟ ଟଙ୍କା = ₹ 8,855

(ସୂଚନା : $23 = 20 + 3$)

AP SCERT

ଏହା କର

1. ନିମ୍ନ ଗୁଣନଗୁଡ଼ିକ କର ।

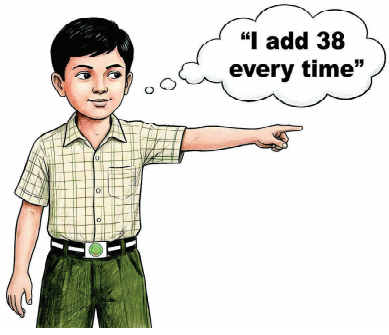
   ଅ) 342×15 ଆ) 423×21 ଇ) 233×26

2. ଯଦି ବଗିଚାରେ 124ଟି ଧାଡ଼ି ଅଛି ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧାଡ଼ିରେ 65ଟି ଗଛ ଅଛି, ତେବେ ବଗିଚାରେ ମୋଟ କେତେ ଗଛ ଅଛି ?

3. ଗୋଟିଏ ଦୁଗ୍ଧ ଫାର୍ମର ମାଲିକ 15 ଦିନରେ 496ଟି ଦୁଧ ପ୍ୟାକେଟ୍ ବିକ୍ରି କଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ୟାକେଟ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ ₹ 25 , ହଲେ ସେ କେତେ ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କଲେ ?

Prepare Multiplication tables for big numbers.

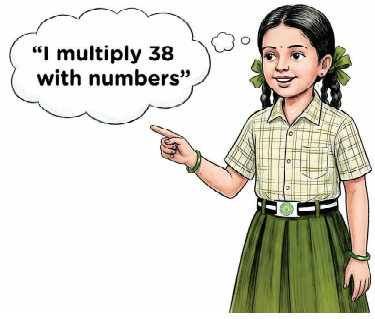
John and Mary prepared 38 table as follows.Observe the following.



38 → 1
+38
76 → 2
+38
114 → 3
+38
152 → 4
+38
190 → 5
+38
228 → 6
+38
266 → 7
+38
304 → 8
+38
342 → 9
+38
380 → 10

38 × 1 = 38
38 × 2 = 76
38 × 3 = 114
38 × 4 = 152
38 × 5 = 190
38 × 6 = 228
38 × 7 = 266
38 × 8 = 304
38 × 9 = 342
38 × 10 = 380

38 x 1 = 38
38 x 2 = 76
38 x 3 = 114
38 x 4 = 152
38 x 5 = 190
38 x 6 = 228
38 x 7 = 266
38 x 8 = 304
38 x 9 = 342
38 x 10 = 380



Children, let us prepare 56 and 74 tables.

4. 3 Fun with multiplication

a) 23×64 = 1472 — 32×46 =1472
b) 13×93 = _____ — 31×39 = _____
c) 26×93 = _____ — 62×39 = _____
d) 42×36 = _____ — 24×63 = _____

Can you find such other pairs?

37×3 = 111
37×6 = 222
37×9 = 333
37×12 =
37×15 = _____
- - - - - -
- - - - - -

Multiply and add
1×9 + 2 = 11
12×9 +3 = 111
123×9+4 =1111
- - - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - - -

AP SCERT

ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗୁଣନ ପଣକିଆ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର :

ଜାନ୍ ଓ ମେରୀ ୩୫ ପଣକିଆ ନିମ୍ନଭଳି କଲେ । ଏହାକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର ।



38 → 1
+38
76 → 2
+38
114 → 3
+38
152 → 4
+38
190 → 5
+38
228 → 6
+38
266 → 7
+38
304 → 8
+38
342 → 9
+38
380 → 10

38 × 0 = 0
38 × 1 = 38
38 × 2 = 76
38 × 3 = 114
38 × 4 = 152
38 × 5 = 190
38 × 6 = 228
38 × 7 = 266
38 × 8 = 304
38 × 9 = 342
38 × 10 = 380

$$\begin{array}{r} 38 \\ \times\ 1 \\ \hline 38 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 38 \\ \times\ 2 \\ \hline 76 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 38 \\ \times\ 3 \\ \hline 114 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 38 \\ \times\ 4 \\ \hline 152 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 38 \\ \times\ 5 \\ \hline 190 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 38 \\ \times\ 6 \\ \hline 228 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 38 \\ \times\ 7 \\ \hline 266 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 38 \\ \times\ 8 \\ \hline 304 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 38 \\ \times\ 9 \\ \hline 342 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 38 \\ \times\ 10 \\ \hline 380 \end{array}$$



ପିଲାମାନେ! ଏବେ ଆମେ 56, 74 ପଣକିଆ ତିଆରି କରିବା ।

5.3 ଗୁଣନ ସହ ମଜା

ଅ) 23×64 = 1472 — 32×46 = 1472
ଆ) 13×93 = _____ — 31×39 = _____
ଇ) 26×93 = _____ — 62×39 = _____
ଈ) 42×36 = _____ — 24×63 = _____

ଏହିଭଳି ଅନ୍ୟ ଯୋଡ଼ା ତୁମେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିପାରିବ କି ?

37×3 = 111
37×6 = 222
37×9 = 333
37×12 =
37×15 = _____
- - - - - -
- - - - - -

ଗୁଣନ କରି ଏବଂ ଯୋଗକଲେ
1×9 + 2 = 11
12×9 +3 = 111
123×9+4 =1111
- - - - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - - -

APSCERT

EXERCISE-1

1. Multiply
   a) 348 × 37 b) 456 × 48
2. The cost of a chair is ₹ 375 .What is the cost of 18 such chairs?
3. Raju delivers 157 newspapers each morning. How many newspapers does he deliver in 31 days?



4. 42 children in a class planned a picnic. If each child contributes ₹ 168, how much money was collected?
5. Arjun buys 65 crates of mangoes at ₹ 285 per crate. How much money does Arjun pay?
6. A hostel needs 145kg of rice everyday. How many kilograms of rice are required for the month of August? ( )
   a) 4895 kg b) 4595 kg c) 4945 kg d) 4495 kg
7. How many minutes a day? (1 hour = 60 minutes, 1 day = 24 hours) ( )
   a) 3600 minutes b) 1440 minutes c) 60 minutes d) 21600 minutes

AP SCERT

Project work

Collect the prices of the following commodities from your nearest groceries shop and complete the table.

S.No	Commodity	Price per 1kg (in ₹)	Quantity (in kgs)	Total cost (in ₹)
1	Rice		120 kg	
2	Black-gram		45 kg	
3	Green-gram		35 kg	
4	Red-gram		43 kg	
5	Bengal-gram		40 kg	
6	Sugar		26 kg	
	Total	-	-	

How much money is required to buy the above commodities? _____

ଅନୁଶୀଳନୀ - 1

1. ଗୁଣନ କର

   ଅ) 348×37 ଆ) 456×48

2. ଗୋଟିଏ ଚୌକିର ମୂଲ୍ୟ ₹375 । ହେଲେ 18ଟି ଚୌକିର ମୂଲ୍ୟ କେତେ ?

3. ରାଜୁ ପ୍ରତିଦିନ ସକାଳେ 157ଟି ସମ୍ବାଦପତ୍ର ବିତରଣ କରେ । 31 ଦିନରେ ସେ କେତୋଟି ସମ୍ବାଦପତ୍ର ବିତରଣ କରିପାରେ ?



4. ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀର 42 ଜଣ ପିଲା ବଣଭୋଜୀ ଯିବା ପାଇଁ ଯୋଜନା କଲେ । ଯଦି ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲା ₹168 ହିସାବରେ ଦେଇଥାନ୍ତି, ତେବେ ସମୁଦାୟ କେତେ ଟଙ୍କା ସଂଗ୍ରହ କଲେ ?

5. ଅର୍ଜୁନ ପ୍ରତି ପେଟି ₹285 ହିସାବରେ 65 ଟି ଆମ୍ବ ପେଟି କିଣିଲେ । ସେ ମୋଟ କେତେ ଟଙ୍କା ଦେବେ ?

6. ଗୋଟିଏ ଛାତ୍ରାବାସ ପାଇଁ ପ୍ରତି ଦିନ 145 କିଲୋଗ୍ରାମ୍ ଚାଉଳ ଆବଶ୍ୟକ । ଅଗଷ୍ଟ ମାସରେ କେତେ କିଲୋଗ୍ରାମ୍ ଚାଉଳ ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିବ ?

   ଅ) 4895 କି.ଗ୍ରା. ଆ) 4595 କି.ଗ୍ରା. ଇ) 4945 କି.ଗ୍ରା. ଈ) 4495 କି.ଗ୍ରା. ( )

7. ଗୋଟିଏ ଦିନକୁ କେତେ ମିନିଟ୍ ? (1 ଘଣ୍ଟା = 60 ମିନିଟ୍, ଏକ ଦିନ = 24 ଘଣ୍ଟା) ( )

   ଅ) 3600 ମିନିଟ୍ ଆ) 1440 ମିନିଟ୍ ଇ) 60 ମିନିଟ୍ ଈ) 21600 ମିନିଟ୍

ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ :

ନିକଟସ୍ଥ କିରାଣା ଦୋକାନରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସାମଗ୍ରୀମାନଙ୍କର ଦର ସଂଗ୍ରହ କରି ତାଲିକାଟି ପୂରଣ କର ।

କ୍ର.ସଂ.	ସାମଗ୍ରୀର ନାମ	1 କି.ଗ୍ରା. ଦର ₹ ରେ	ପରିମାଣ	ସମୁଦାୟ ଦର ₹ ରେ
1	ଚାଉଳ		120 କି.ଗ୍ରା.	
2	ବିରି		45 କି.ଗ୍ରା.	
3.	ମୁଗ		35 କି.ଗ୍ରା.	
4.	କାନ୍ଦୁଲ		43 କି.ଗ୍ରା.	
5.	ଚଣା		40 କି.ଗ୍ରା.	
6.	ଚିନି		26 କି.ଗ୍ରା.	
	ମୋଟ			

ଉପରୋକ୍ତ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକୁ କିଣିବା ପାଇଁ ସମୁଦାୟ କେତେ ଟଙ୍କା ଆବଶ୍ୟକ ? _____

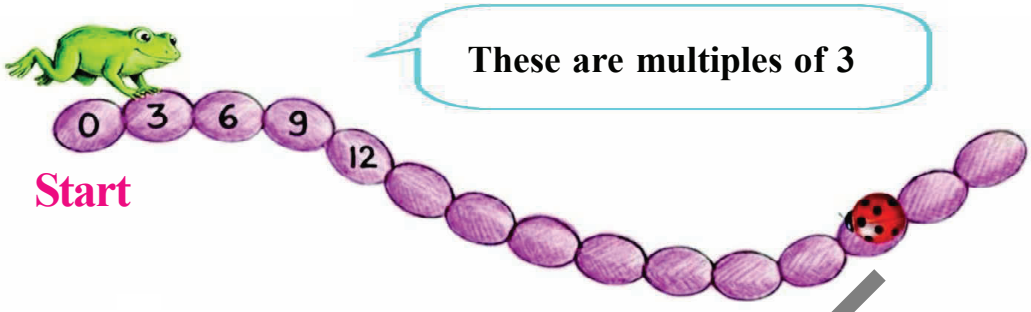
AP SCERT

Introduction of Multiples

Animal Jumps

Find how many jumps the animal needs to take to reach its food.
Fill in the blank spaces with the appropriate numbers.

1. The frog jumps 3 steps at a time.Which numbers will the frog touch?



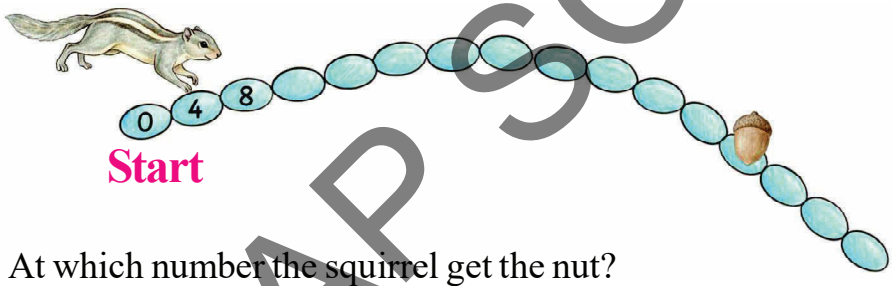
a) At which number frog catch the bee?

b) Which number will the frog reach on it's 10th jump?

c) Write the multiples of 3?

_____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____

2. The squirrel jumps 4 steps at a time. Which numbers will the squirrel touch?



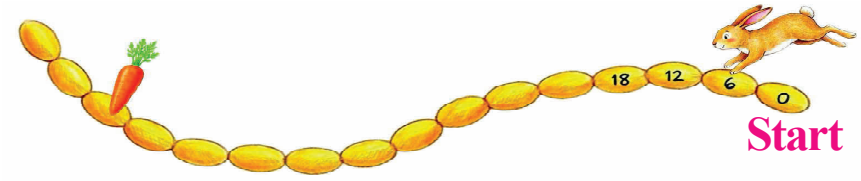
a) At which number the squirrel get the nut?

b) Which number the squirrel reach after 12th jump?

c) Write the multiples of 4 ?

_____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____

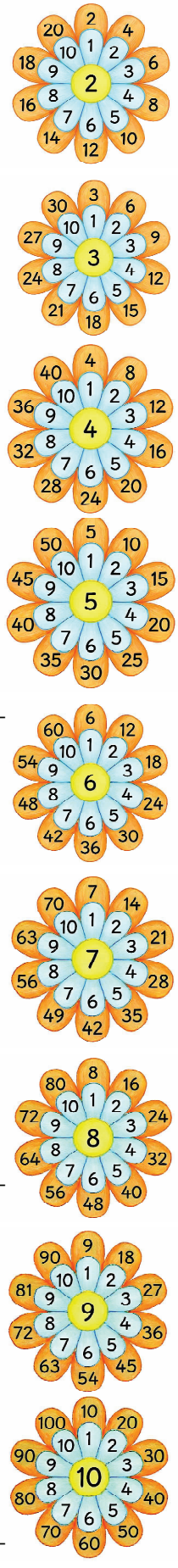
3. The rabbit jumps 6 steps at a time. Which numbers will the rabbit touch?



a) At which number is the carrot placed ?

b) Write the multiples of 6 ?

_____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____



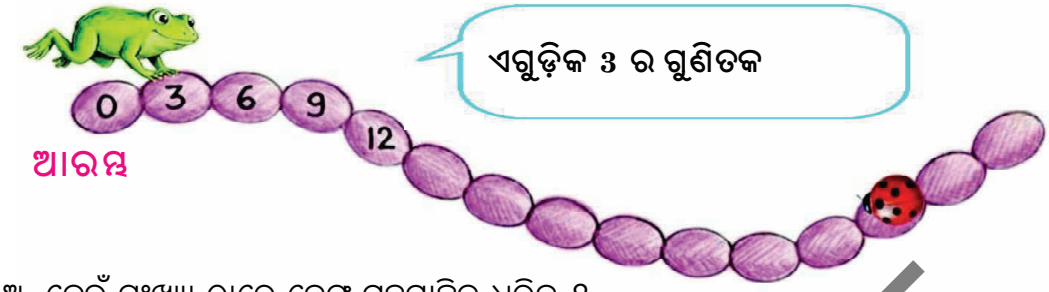
AP SCERT

ଗୁଣିତକର ପରିଚୟ

ପଶୁମାନଙ୍କର ଲମ୍ଫ

ପଶୁମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଖାଦ୍ୟ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ କେତୋଟି ଲମ୍ଫ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର । ଉପଯୁକ୍ତ ସଂଖ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ଖାଲି ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

1. ବେଙ୍ଗ ପ୍ରତିଥର **3**ଟି ଲମ୍ଫ ମାରେ । ତେବେ ବେଙ୍ଗଟି କେଉଁ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଛୁଇଁବ ?



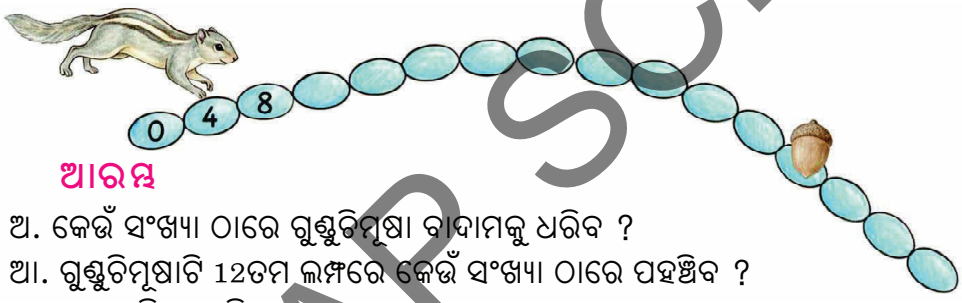
ଅ. କେଉଁ ସଂଖ୍ୟା ଠାରେ ବେଙ୍ଗ ମହୁମାଛିକୁ ଧରିବ ?

ଆ. ବେଙ୍ଗଟି 10ତମ ଲମ୍ଫରେ କେଉଁ ସଂଖ୍ୟା ଠାରେ ପହଞ୍ଚିବ ?

ଇ. 3 ର ଗୁଣିତକଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ ।

____, ____, ____,____, ____, ____,____, ____, ____,____, ____, ____,____, ____, ____,____

2. ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ପ୍ରତିଥର **4**ଟି ଲମ୍ଫ ମାରେ । ତେବେ ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷାଟି କେଉଁ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଛୁଇଁବ ?



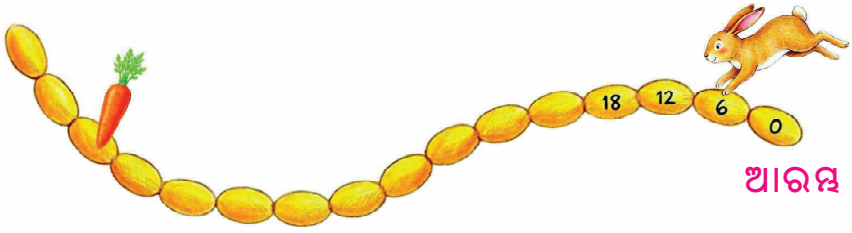
ଅ. କେଉଁ ସଂଖ୍ୟା ଠାରେ ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ବାଦାମକୁ ଧରିବ ?

ଆ. ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷାଟି 12ତମ ଲମ୍ଫରେ କେଉଁ ସଂଖ୍ୟା ଠାରେ ପହଞ୍ଚିବ ?

ଇ. 4 ର ଗୁଣିତକଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ ।

____, ____, ____,____, ____, ____,____, ____, ____,____, ____, ____,____, ____, ____,____

3. ଠେକୁଆ ପ୍ରତିଥର **6**ଟି ଲମ୍ଫ ମାରେ । ତେବେ ଠେକୁଆଟି କେଉଁ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଛୁଇଁବ ?



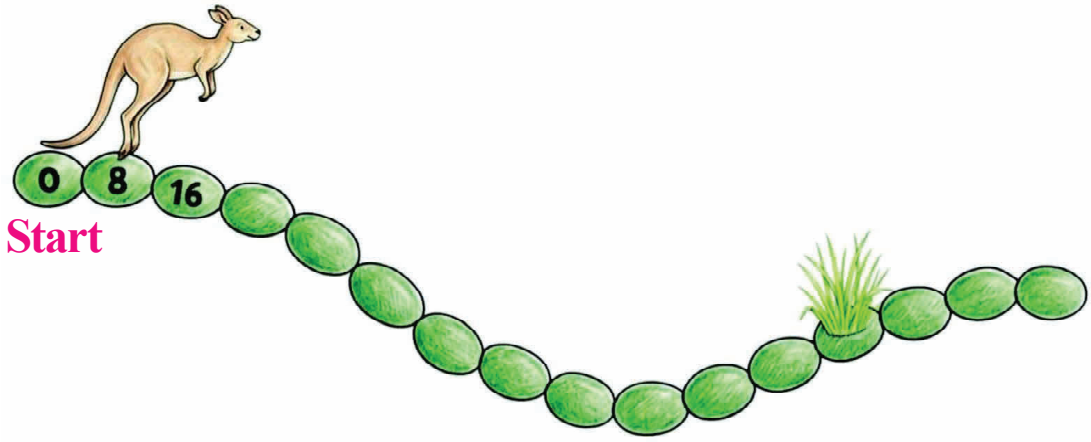
ଅ. କେଉଁ ସଂଖ୍ୟା ଠାରେ କେରେଟ୍ ରଖାଯାଇଛି ?

ଆ. 6 ର ଗୁଣିତକଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ ।

____, ____, ____,____, ____, ____,____, ____, ____,____, ____, ____,____, ____, ____,____

AP SCERT

4.The Kangaroo jumps 8 steps at a time. Which numbers will the kangaroo touch?



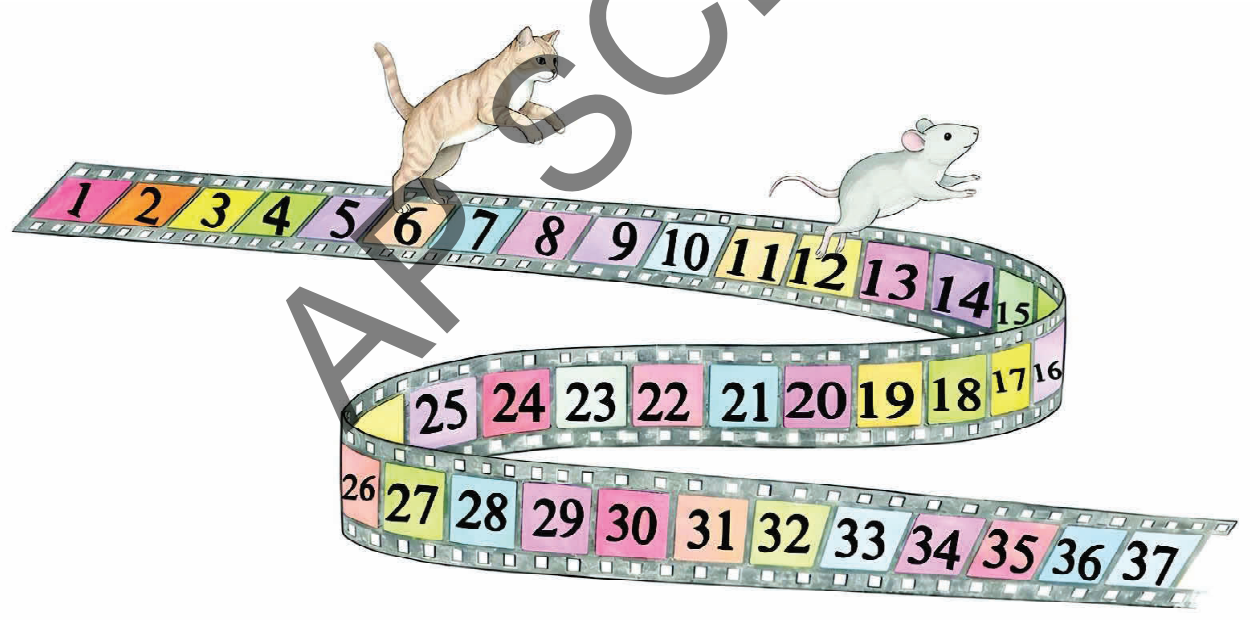
a) These numbers are multiples of _____

b) Write the multiples of 8.

___, ___, ___, ___, ___, ___, ___, ___, ___, ___, ___, ___, ___, ___, ___, ___

Think and Discuss.

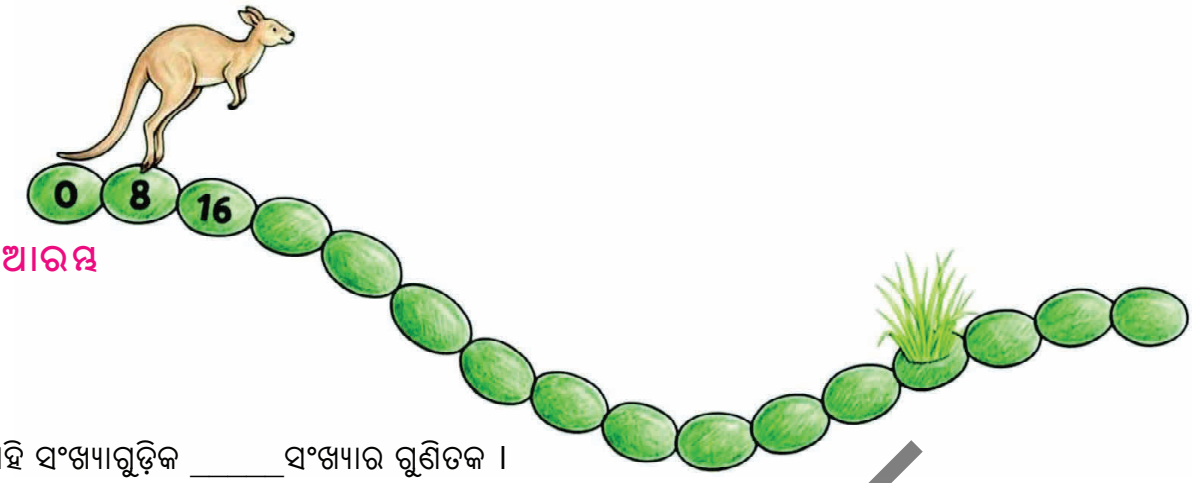
If the cat and the rat land on the same number, the cat will catch the rat. The cat jumps 3 steps forward, the rat jumps 2 steps forward. The cat is now on 6 and the rat on 12. Will the cat catch the rat? If yes, at which number?



If we multiply 1,2, 3, 4, ….. and so on by a number, The resulting numbers are called multiples of that number.

APSCERT

4. କଙ୍ଗାରୁ ପ୍ରତିଥର 8ଟି ଲମ୍ଫ ମାରେ । ତେବେ କଙ୍ଗାରୁଟି କେଉଁ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଛୁଇଁବ ?

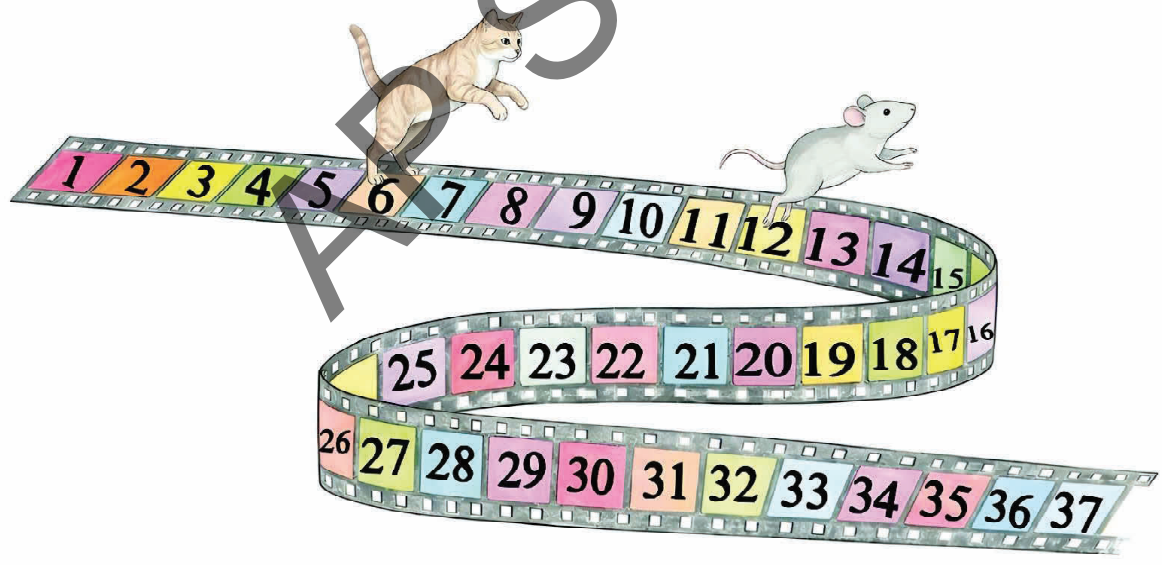


ଅ. ଏହି ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ _____ସଂଖ୍ୟାର ଗୁଣିତକ ।
ଆ. 8 ର ଗୁଣିତକଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ ।

____, ____, ____,____, ____, ____,____, ____, ____,____, ____, ____, ____, ____,____,____,____,____,

ଚିନ୍ତାକର ଓ ଚର୍ଚ୍ଚା କର :

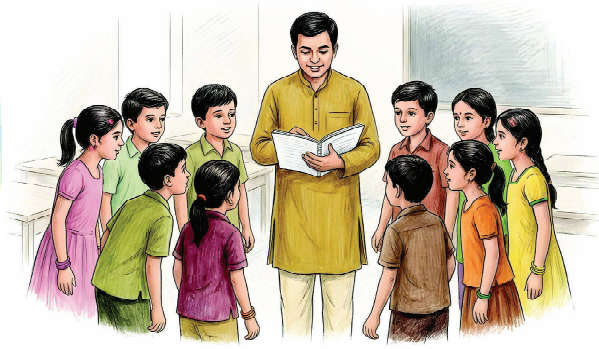
ଯଦି ବିଲେଇ ଏବଂ ମୂଷା ଏକା ସଂଖ୍ୟାରେ ପହଞ୍ଚନ୍ତି, ତେବେ ବିଲେଇ, ମୂଷାକୁ ଧରିବ । ବିଲେଇ ପ୍ରତିଥର 3 ଲମ୍ଫ ଏବଂ ମୂଷା ପ୍ରତିଥର 2 ଲମ୍ଫ ଆଗକୁ ଯାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଲେଇ 6 ସଂଖ୍ୟା ଠାରେ ଏବଂ ମୂଷା 12 ସଂଖ୍ୟା ଠାରେ ଅଛି । ତେବେ ବିଲେଇ ମୂଷାକୁ ଧରିପାରିବ କି ? ଯଦି ହଁ, କେଉଁ ସଂଖ୍ୟା ଠାରେ ଧରିବ ?



ଯଦି ଆମେ କୌଣସି ସଂଖ୍ୟାକୁ 1,2,3,4..... ଇତ୍ୟାଦି ସହ ଗୁଣନ କରୁ, ତେବେ ମିଳୁଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ସେହି ସଂଖ୍ୟାର ଗୁଣିତକ କୁହାଯାଏ ।

© SCERT

4.5 Meow Meow game



- How to play the game?
- All students should stand in a circle.
- Decide on a number with which the game is . . 4
- Students have to say the numbers from 1, 2, 3, ... one by one.
- The student who has to say a multiple of 4 will cry as a cat meow- meow. Other wise they will be removed from the game. The player who remains till the end is the winner.

Which numbers did you replace with meow? _____, _____, _____, _____, _____, _____

The numbers announced as meow meow are multiples of 4. Now continue the game with multiples of 5.

_____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____

Important facts of multiples are……..

- So far we have written multiples of 2, 3 and 4 to some extent only. But, we can write the multiples of a number endlessly. Endlessly is otherwise termed as infinitely. This means, we can't say the last multiple of a number.
- A number is multiple of itself.
- Every number is multiple of 1.



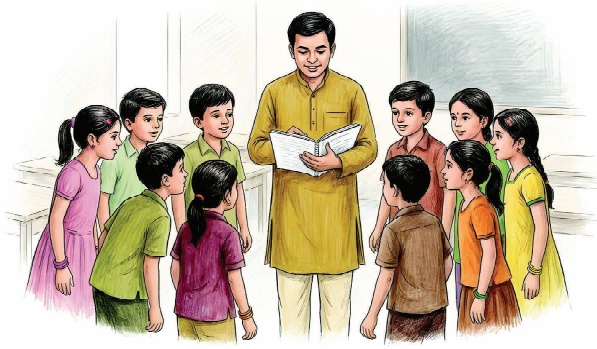
Recognize the multiples in the numbers chart.

1. The multiples of 2 and circle them with a red sketch-pen.
2. Identify the multiples of 5 and write × symbol on them with a green sketch-pen
3. Underline the multiples of 10.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	79	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

AP SCERT

4.5 ମିଆଁଉ ମିଆଁଉ ଖେଳ



ମିଆଁଉ
ମିଆଁଉ

- ଏହି ଖେଳ କିପରି ଖେଳାଯାଏ ?
- ସମସ୍ତ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଗୋଲାକାରରେ ଠିଆ ହେବା ଉଚିତ ।
- ଖେଳଟି ଯେଉଁ ସଂଖ୍ୟା ସହ ଖେଳାଯିବ, ସେହି ସଂଖ୍ୟାଟି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କର ।
- ଉଦାହରଣ : 4
- ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ 1,2,3.....ଏଭଳି କରି ଜଣକ ପରେ ଜଣେ ସଂଖ୍ୟା କହିବେ ।
- ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ 4 ର ଗୁଣିତକ ସଂଖ୍ୟା କହିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ସେ ''ମିଆଁଉ – ମିଆଁଉ'' ବୋଲି ବିଲେଇର ଶବ୍ଦ କରିବ। ନହେଲେ ଖେଳରୁ ବାହାରିଯିବ ।
- ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେଉଁ ଖେଳାଳି ରହିବ, ସେହି ଜଣେ ବିଜେତା ହେବ ।

କେଉଁ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ତୁମେ 'ମିଆଁଉ' ସହ ବଦଳାଇଲ ? _____, _____, _____, _____, _____,....

ମିଆଁଉ ମିଆଁଉ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ 4 ର ଗୁଣିତକ ଅଟେ । ବର୍ତ୍ତମାନ 5 ସହ ଏହି ଖେଳଟି ଖେଳି ଦେଖ ।

_____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____

ଗୁଣିତକ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥ୍ୟ.....

- ଆମେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 2,3 ଏବଂ 4 ର କେତେକ ଗୁଣିତକ ଲେଖିଅଛ । କିନ୍ତୁ ଯେକୌଣସି ସଂଖ୍ୟାର ଗୁଣିତକ ଅନନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲେଖିପାରିବା । 'ଅନନ୍ତ' ମାନେ ଶେଷ ନଥିବା । ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଆମେ କୌଣସି ସଂଖ୍ୟାର ଶେଷ ଗୁଣିତକ କହିପାରିବା ନାହିଁ ।
- ଏକ ସଂଖ୍ୟା ନିଜର ଗୁଣିତକ ହୁଏ ।
- ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଂଖ୍ୟା **1** ର ଗୁଣିତକ ଅଟେ ।



1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	79	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

ସଂଖ୍ୟା ଚାର୍ଟ ଉପରେ ଗୁଣିତକଗୁଡ଼ିକର ଚିହ୍ନଟ :

1. 2 ର ଗୁଣିତକଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରି ଲାଲ ସ୍କେଚ୍–ପେନ୍ ସହ ଗୋଲାକାର କର ।
2. 5 ର ଗୁଣିତକଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରି ସବୁଜ ସ୍କେଚ୍–ପେନ୍ ସହ ଚିହ୍ନ 'x' ଦିଅ ।
3. 10 ର ଗୁଣିତକଗୁଡ଼ିକୁ ରେଖା ଦେଇ ରେଖାଙ୍କିତ କର ।

AP SCERT

Write down here:

Multiples of 2 :

Multiples of 5 :

Multiples of 10 :

EXERCISE-2

1. Find the first 5 multiples of each of the following.

   a) 3 b) 7 c) 8

2. Write the multiples of 8 below 100.

3. Read following sentences and write 'F' for false, 'T' for true in the brackets.

   If it is true write 'T', otherwise 'F' in the brackets.

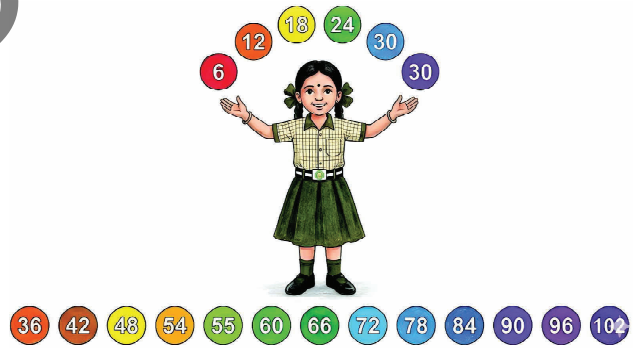
   a) 12 is a multiple of 3 ( )

   b) 57 is a multiple of 8 ( )

   c) 30 is a multiple of 5 ( )

   d) 47 is a multiple of 6 ( )

   e) 52 is a multiple of 7 ( )



4. Circle the multiples of 3 in the following numbers.

   2, 5, 6, 9, 10, 14, 20, 21, 27, 32, 37, 36, 48.

5. Circle the numbers which are not multiples of 4 in the following numbers.

   2, 4, 8, 11, 20, 21, 27, 28, 30, 32, 37, 40, 45, 57.

6. Circle the multiples of 5 in the following numbers.

   2, 4, 14, 20, 21, 27, 35, 55, 25, 68, 65, 22, 39.

7. Circle the numbers which are not multiples of 8 in the following numbers.

   20, 24, 45, 32, 35, 26, 90, 8, 7, 10.

AP SCERT

ଏଠାରେ ଲେଖ :

2 ର ଗୁଣିତକ : _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____

_____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____

5 ର ଗୁଣିତକ : _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____

_____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____

10 ର ଗୁଣିତକ : _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____

_____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____

ଅନୁଶୀଳନୀ -2

1. ତଳ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଥମ 5 ଟି ଗୁଣିତକ ଲେଖ ।

   ଅ) 3 ଆ) 7 ଇ) 8

2. 100 ରୁ କମ୍ 8 ର ଗୁଣିତକଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ ।

3. ନିମ୍ନ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପଢ଼ ।

   ଯଦି ଭୁଲ୍ ଥାଏ F ଏବଂ ଠିକ୍ ଥିଲେ T ବନ୍ଧନୀରେ ଲେଖ

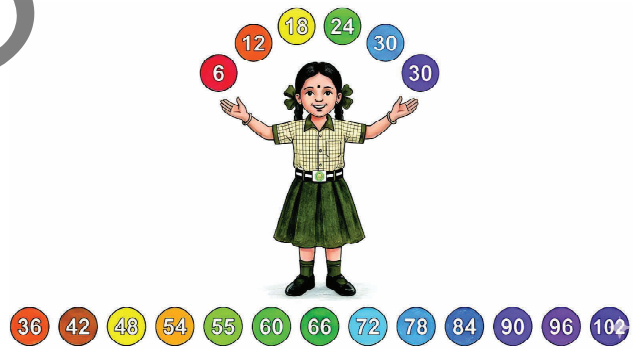
   ଅ) 3 ର ଗୁଣିତକ 12 ( )

   ଆ) 8 ର ଗୁଣିତକ 57 ( )

   ଇ) 5 ର ଗୁଣିତକ 30 ( )

   ଈ) 6 ର ଗୁଣିତକ 47 ( )

   ଉ) 7 ର ଗୁଣିତକ 52 ( )



4. ନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକରୁ 3 ର ଗୁଣିତକଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ।

   2, 5, 6, 9, 10, 14, 20, 21, 27, 32, 37, 36, 48.

5. ନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକରୁ 4 ର ଗୁଣିତକ ହୋଇନଥିବାଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ।

   2, 4, 8, 11, 20, 21, 27, 28, 30, 32, 37, 40, 45, 57.

6. ନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକରୁ 5 ର ଗୁଣିତକଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ।

   2, 4, 14, 20, 21, 27, 35, 55, 25, 68, 65, 22, 39.

7. ନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକରୁ 8 ର ଗୁଣିତକ ହୋଇନଥିବାଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ।

   20, 24, 45, 32, 35, 26, 90, 8, 7, 10.

AP SCERT

Improve Your Learning

1. Ramaiah purchased 9 chairs from a furniture store, each costing ₹303. Which of the below expressions shows the total cost of the chairs? ( )

   a) $(9 \times 3) + (9 \times 0) + (9 \times 3)$ b) $(9 \times 300) + (9 \times 0) + (9 \times 30)$

   c) $(9 \times 300) + (9 \times 0) + (9 \times 3)$ d) $(9 \times 30) + (9 \times 3)$

2. In a school, eggs are supplied in trays every week. Each tray contains 30 eggs. In the first week of july, a total of 6 trays were supplied.

   a) How many eggs were supplied for that week?

   b) If 7 trays of eggs were distributed in the second week, how many eggs were distributed in that week?

   c) Vasu said that adding 30 to the number of eggs distributed in the first week would give the number of eggs distributed in the second week. Is it correct?

3. A library has 5 rows of desks. Each row has 6 desks. If 2 students sit at each desk, how many students can study in the library at the same time?

4. Observe the picture given below. Answer the following questions.

   Each box contains 6 crayons.



   a) What is the total number of crayons in all the 5 boxes?

   b) What is the total number of crayons if one box is removed?

5. A student bought 8 identical packets of pens. After giving 5 packets to his classmates, he had 12 pens left. How many pens did he have in total at the beginning?

6. Read the instructions and find the number.

   I am a multiple of 7.
   I am greater than 20 but less than 30.
   If you add my digits together, the sum is 10.
   Who am I?

© NCERT

ଶିକ୍ଷଣକୁ ଉନ୍ନତ କରିବା

1. ରାମାୟା ଗୋଟିଏ ଫର୍ଣ୍ଣିଚର ଦୋକାନରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ₹303 ହିସାବରେ 9ଟି ଚୌକି କିଣିଲେ । ନିମ୍ନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁ ଉକ୍ତିଟି ଚୌକିଗୁଡ଼ିକର ମୋଟ ମୂଲ୍ୟକୁ ସୂଚାଏ ? ( )

   ଅ) $(9 \times 3) + (9 \times 0) + (9 \times 3)$ ଆ) $(9 \times 300) + (9 \times 0) + (9 \times 30)$

   ଇ) $(9 \times 300) + (9 \times 0) + (9 \times 3)$ ଈ) $(9 \times 30) + (9 \times 3)$

2. ଗୋଟିଏ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପ୍ରତି ସପ୍ତାହରେ ଟ୍ରେ ରେ ଅଣ୍ଡା ଯୋଗାଇଦିଆଯାଉଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଟ୍ରେ ରେ 30ଟି ଅଣ୍ଡା ରହେ । ଜୁଲାଇ ମାସର ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହରେ ମୋଟ 6ଟି ଟ୍ରେ ଯୋଗାଇଦିଆଗଲା ।

   ଅ) ସେହି ସପ୍ତାହରେ କେତେ ଅଣ୍ଡା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ?

   ଆ) ଯଦି ଦ୍ୱିତୀୟ ସପ୍ତାହରେ 7ଟି ଟ୍ରେ ଅଣ୍ଡା ବଣ୍ଟନ କରାଗଲା, ତେବେ ସେହି ସପ୍ତାହରେ କେତେ ଅଣ୍ଡା ବଣ୍ଟନ କରାଗଲା ?

   ଇ) ବାସୁ କହିଲେ ଯେ, ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହରେ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିବା ଅଣ୍ଡା ସଂଖ୍ୟାରେ 30 ଯୋଗକଲେ, ଦ୍ୱିତୀୟ ସପ୍ତାହରେ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିବା ଅଣ୍ଡା ସଂଖ୍ୟା ମିଳିବ । ଏହା ଠିକ୍ କି ?

3. ଗୋଟିଏ ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟରେ 5ଟି ଧାଡ଼ିରେ ଡ଼େସ୍କ ଅଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧାଡ଼ିରେ 6ଟି ଲେଖାଏଁ ଡ଼େସ୍କ ଅଛି । ଯଦି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଡ଼େସ୍କ ଠାରେ ଦୁଇ (2) ଜଣ ଲେଖାଏଁ ବସିପାରିବେ । ତେବେ ଏକା ସମୟରେ ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟରେ କେତେଜଣ ଛାତ୍ର ପଢ଼ିପାରିବେ ?

4. ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର । ତଳ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।

   ପ୍ରତ୍ୟେକ ବକ୍ସରେ 6ଟି କ୍ରେୟନ୍ ଅଛି ।



   ଅ) ସମସ୍ତ 5ଟି ବକ୍ସରେ ମୋଟ କେତୋଟି କ୍ରେୟନ୍ ଅଛି ?

   ଆ) ଯଦି ଗୋଟିଏ ବକ୍ସ ବାହାର କରାଯାଏ, ତେବେ ସମୁଦାୟ କେତୋଟି କ୍ରେୟନ୍ ରହିବ ?

5. ଜଣେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଏକାଭଳି 8 ପ୍ୟାକେଟ୍ କଲମ କିଣିଲା । ତାଙ୍କ ସହପାଠୀମାନଙ୍କୁ 5 ପ୍ୟାକେଟ୍ ଦେବା ପରେ 12 ଟି କଲମ ବଳକା ରହିଲା । ପ୍ରଥମେ ତାଙ୍କ ପାଖରେ କେତୋଟି କଲମ ଥିଲା ?

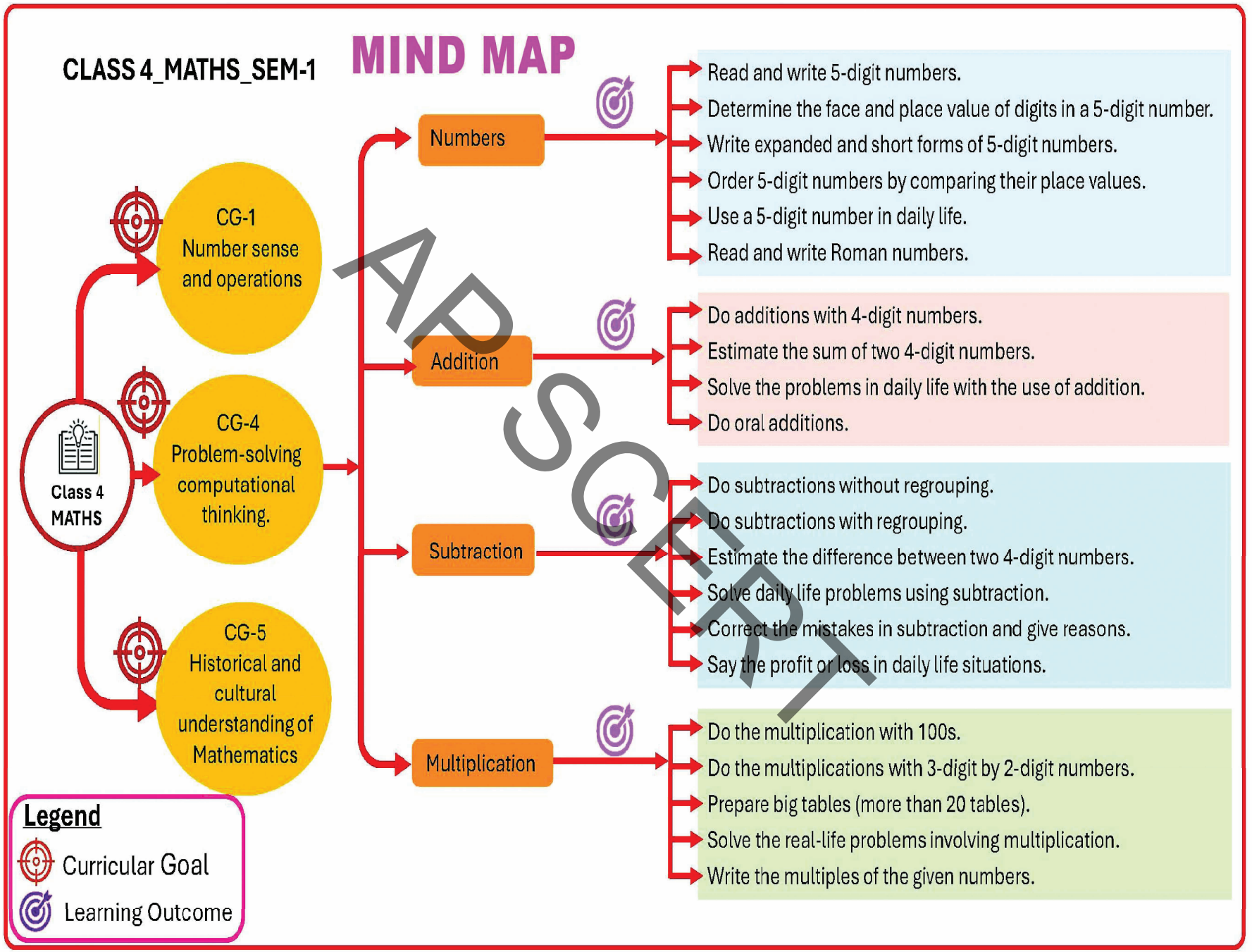
6. ସୂଚନାଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ ଏବଂ ସଂଖ୍ୟାଟି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

   ମୁଁ ହେଉଛି 7 ର ଗୁଣିତକ ।

   ମୁଁ ହେଉଛି 20 ରୁ ଅଧିକ ଏବଂ 30 ରୁ କମ୍ ।
   ମୋର ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗକଲେ 10 ଆସେ ।

   ହେଲେ ମୁଁ କିଏ ?

AP SCERT


CLASS 4_MATHS_SEM-1
MIND MAP
Class 4 MATHS
CG-1 Number sense and operations
CG-4 Problem-solving computational thinking.
CG-5 Historical and cultural understanding of Mathematics
Numbers
Addition
Subtraction
Multiplication
Read and write 5-digit numbers.
Determine the face and place value of digits in a 5-digit number.
Write expanded and short forms of 5-digit numbers.
Order 5-digit numbers by comparing their place values.
Use a 5-digit number in daily life.
Read and write Roman numbers.
Do additions with 4-digit numbers.
Estimate the sum of two 4-digit numbers.
Solve the problems in daily life with the use of addition.
Do oral additions.
Do subtractions without regrouping.
Do subtractions with regrouping.
Estimate the difference between two 4-digit numbers.
Solve daily life problems using subtraction.
Correct the mistakes in subtraction and give reasons.
Say the profit or loss in daily life situations.
Do the multiplication with 100s.
Do the multiplications with 3-digit by 2-digit numbers.
Prepare big tables (more than 20 tables).
Solve the real-life problems involving multiplication.
Write the multiples of the given numbers.
Legend
Curricular Goal
Learning Outcome

APSCERT